

Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025

Aan: Gemeenteraden Aalten, Doetinchem, Montferland

Van: Dagelijks bestuur

Betreft: jaarstukken 2025 Laborijn

Datum: 14 juli 2026

Inleiding

In dit verslag en de jaarrekening over 2025 blikken we terug op het afgelopen jaar. We rapporteren daarin over de mooie resultaten zijn behaald. Onze professionals hebben met veel inzet een bijdrage geleverd aan het bieden van inkomenszekerheid en het ondersteunen en ontwikkelen van inwoners naar de best passende, zo regulier mogelijke, plek in de samenleving. Een prachtige opgave waar we, in nauwe samenwerking met tal van samenwerkingspartners, met veel plezier en toewijding aan werken. Tussentijds delen we dit ook actief in de media, onze website en natuurlijk op de sociale mediakanalen. We kiezen daarbij heel bewust voor het brengen van "ervaringsverhalen" over onze inwoners die concrete stappen zetten in hun ontwikkeling richting bijvoorbeeld betaald werk, participeren, een opleiding of in het inburgeringstraject.

Als u het afgelopen jaar onze locatie in Doetinchem heeft bezocht, is het u vast niet ontgaan. De realisatie van onze nieuwbouw is een nieuwe fase ingegaan. Alle noodzakelijke sloopwerkzaamheden om plaats te maken voor de nieuwbouw zijn afgerond. Na het grondwerk is begin september de 'eerste paal' geslagen als start van de bouw. Dit hebben we onder het genot van een hapje en een drankje met elkaar gevierd tijdens 'het eerste (mijl)paal feest'. Volgens planning verwachten we dat eind 2026 de nieuwbouw gereed zal zijn.

Begin 2025 werden onze collega's die vallen onder de cao's SW en Aan de Slag geconfronteerd met een onverwachte verlaging van het netsalaris. Dit als gevolg van de aanpassing van de fiscale regelgeving. Inmiddels is er goed nieuws: de landelijke Cedris-actie [#IkVerdienHetOok](#), waaraan we vanuit Laborijn nadrukkelijk een bijdrage hebben geleverd, heeft succes gehad! De Tweede Kamer heeft ingestemd met het voorstel om medewerkers bij werkontwikkelbedrijven over 2025 te compenseren. In november van 2025 zijn de betreffende medewerkers via het salaris gecompenseerd, waarbij een deel van de compensatie zelfs netto is verstrekt door gebruik te maken van de resterende vrije ruimte in de werkkostenregeling.

De meicirculaire van het Rijk bevatte voor Laborijn een aantal belangrijke financiële ontwikkelingen. Het Rijk stelt vanaf 2025 extra middelen beschikbaar waarmee landelijk 10.000 extra werkplekken bij sociale ontwikkelbedrijven gerealiseerd kunnen worden. Deze plekken zijn bedoeld voor inwoners die niet voldoen aan de scherpe criteria van beschut werk maar wel (tijdelijk) zijn aangewezen op de begeleiding en infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Daarnaast heeft het Rijk voor een periode van 10 jaar middelen beschikbaar gesteld om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te behouden, door te ontwikkelen en voor een brede doelgroep beschikbaar te maken. Een in onze ogen prachtige ontwikkeling waarvoor we inmiddels concrete plannen hebben. Vervolgens is in de septembercirculaire het budget voor beschut werk verhoogd in verband met de aanpassing van de loonwaardesystematiek van de LKS en zijn er implementatiemiddelen beschikbaar gesteld voor de Participatiewet in Balans. In oktober zijn vervolgens de definitieve - positief bijgestelde - BUIG-budgetten bekend geworden. Voor de gemeente Doetinchem is een mooi positief BUIG-resultaat behaald van € 832.000 en het tekort voor de gemeente Aalten is beperkt gebleven tot € 181.000.

In 2025 heeft de commissie BBV¹ onverwachts bepaald dat, in tegenstelling tot eerdere berichtgeving, een voorziening gevormd moet worden voor de RVU-verplichting van de Wsw-medewerkers die gebruik maken van de RVU-regeling. Hierdoor heeft Laborijn in 2025 een voorziening moeten treffen van € 700.000 euro. Het jaarresultaat over 2025 is, vóór de vorming van deze voorziening, € 520.000 euro positief. Daarom is slechts € 180.000 onttrokken uit de algemene reserve in plaats van € 700.000 zoals eerder besloten door het Algemeen Bestuur. Eerder is al besloten dat de algemene reserve

¹ Besluit Begroting en Verantwoording

weer wordt aangevuld als de Rijksbijdrage in 2026 en 2027 wordt ontvangen. Daarnaast kan de voorziening voor milieukosten vrijvallen van € 345.000 omdat deze verplichting is overgedragen aan de gemeente Doetinchem. Hiervoor is een voorstel resultaatbestemming gemaakt.

Uit ons continue klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat inwoners de dienstverlening van Laborijn positief waarderen. Toch gaat soms onbedoeld niet alles goed in onze contacten met inwoners. Dat leidt soms tot een klacht die door onze klachtenfunctionaris zorgvuldig wordt onderzocht. In het afgelopen kwartaal hebben we onze klachtenregeling geactualiseerd. Het resultaat is een eenvoudige regeling die nog beter toegankelijk is.

Tot slot ben ik verheugd te kunnen melden dat we een aantal dienstverleningsovereenkomsten hebben mogen afsluiten. Inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek die vallen onder de Wet Inburgering kunnen inmiddels gebruik maken van de mooie infrastructuur van Laborijn. In de komende periode zal Laborijn naast het inhoudelijke aanbod ook de trajectregie gaan verzorgen. Ook de overeenkomst voor de uitvoering van Beschut werk en jobcoaching met de gemeente Oude IJsselstreek is uitgebreid. Voor de gemeente Aalten bieden we extra ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en participatie van Oekraïners. In pilotvorm is in 2025 onderzocht welke specifieke ondersteuningsbehoefte deze inwoners in Aalten hebben. Dit is nu omgezet in een reguliere werkwijze voor de duur van de huidige EU-richtlijn (tijdelijke bescherming ontheemden Oekraïne).

Voorstel resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur stelt voor de jaarrekening zoals opgenomen in hoofdstuk 4 overeenkomstig vast te stellen. Doordat de voorziening voor milieukosten vrijvalt in verband met het overgaan van de verplichting naar de gemeente Doetinchem, bedraagt het resultaat na mutatie reserves € 345.000 positief. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve.

De accountantscontrole is inmiddels afgerond. De accountant heeft een goedgekeurde verklaring voor de getrouwheid te verstrekken.

Doetinchem, 14 juli 2026

Het Dagelijks Bestuur

De secretaris
J.T. Spruit

i.o.
A.W.-J. Nieuwenhuis

De voorzitter
drs. E.J. Huizinga MBA

Jaarstukken Laborijn 2025

Voorwoord

In dit verslag en de jaarrekening over 2025 blikken we terug op het afgelopen jaar. We rapporteren daarin over de mooie resultaten zijn behaald. Onze professionals hebben met veel inzet een bijdrage geleverd aan het bieden van inkomenszekerheid en het ondersteunen en ontwikkelen van inwoners naar de best passende, zo regulier mogelijke, plek in de samenleving. Een prachtige opgave waar we, in nauwe samenwerking met tal van samenwerkingspartners, met veel plezier en toewijding aan werken. Tussentijds delen we dit ook actief in de media, onze website en natuurlijk op de sociale mediakanalen. We kiezen daarbij heel bewust voor het brengen van “ervaringsverhalen” over onze inwoners die concrete stappen zetten in hun ontwikkeling richting bijvoorbeeld betaald werk, participeren, een opleiding of in het inburgeringstraject.

Als u het afgelopen jaar onze locatie in Doetinchem heeft bezocht, is het u vast niet ontgaan. De realisatie van onze nieuwbouw is een nieuwe fase ingegaan. Alle noodzakelijke sloopwerkzaamheden om plaats te maken voor de nieuwbouw zijn afgerond. Na het grondwerk is begin september de ‘eerste paal’ geslagen als start van de bouw. Dit hebben we onder het genot van een hapje en een drankje met elkaar gevierd tijdens ‘het eerste (mijl)paal feest’. Volgens planning verwachten we dat eind 2026 de nieuwbouw gereed zal zijn.

Begin 2025 werden onze collega's die vallen onder de cao's SW en Aan de Slag geconfronteerd met een onverwachte verlaging van het nettosalaris. Dit als gevolg van de aanpassing van fiscale regelgeving. Inmiddels is er goed nieuws: de landelijke Cedris-actie #IkVerdienHetOok, waaraan we vanuit Laborijn nadrukkelijk een bijdrage hebben geleverd, heeft succes gehad! De Tweede Kamer heeft ingestemd met het voorstel om medewerkers bij werkontwikkelbedrijven over 2025 te compenseren. In november van 2025 zijn de betreffende medewerkers via het salaris gecompenseerd, waarbij een deel van de compensatie zelfs netto is verstrekt door gebruik te maken van de resterende vrije ruimte in de werkkostenregeling.

De meicirculaire van het Rijk bevatte voor de deelnemende gemeenten en indirect voor Laborijn een aantal belangrijke financiële ontwikkelingen. Het Rijk stelt vanaf 2025 extra middelen beschikbaar waarmee landelijk 10.000 extra werkplekken bij sociale ontwikkelbedrijven gerealiseerd kunnen worden. Deze plekken zijn bedoeld voor inwoners die niet voldoen aan de scherpe criteria van beschut werk maar wel (tijdelijk) zijn aangewezen op de begeleiding en infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Daarnaast heeft het Rijk voor een periode van 10 jaar middelen beschikbaar gesteld om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te behouden, door te ontwikkelen en voor een brede doelgroep beschikbaar te maken. Een in onze ogen prachtige ontwikkeling waarvoor we inmiddels concrete plannen hebben. Vervolgens is in de septembercirculaire het budget voor beschut werk verhoogd in verband met de aanpassing van de loonwaardesystematiek van de LKS en zijn er implementatiemiddelen beschikbaar gesteld voor de Participatiewet in Balans. In oktober zijn vervolgens de definitieve - positief bijgestelde – BUIG-budgetten bekend geworden. Voor de gemeente Doetinchem is een mooi positief BUIG-resultaat behaald van € 832.000 en het tekort voor de gemeente Aalten is beperkt gebleven tot € 181.000.

In 2025 heeft de commissie BBV¹ onverwachts bepaald dat, in tegenstelling tot eerdere berichtgeving, een voorziening gevormd moet worden voor de RVU-verplichting van de Wsw-medewerkers die gebruik maken van de RVU-regeling. Hierdoor heeft Laborijn in 2025 een voorziening moeten treffen van € 700.000 euro. Het jaarresultaat over 2025 is, vóór de

¹ Besluit Begroting en Verantwoording

vorming van deze voorziening, € 520.000 euro positief. Daarom is slechts € 180.000 onttrokken uit de algemene reserve in plaats van € 700.000 zoals eerder besloten door het Algemeen Bestuur. Eerder is al besloten dat de algemene reserve weer wordt aangevuld als de Rijksbijdrage in 2026 en 2027 wordt ontvangen. Daarnaast kan de voorziening voor milieukosten vrijvallen van € 345.000 omdat deze verplichting is overgedragen aan de gemeente Doetinchem. Hiervoor is een voorstel resultaatbestemming gemaakt.

Uit ons continue klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat inwoners de dienstverlening van Laborijn positief waarderen. Toch gaat soms onbedoeld niet alles goed in onze contacten met inwoners. Dat leidt soms tot een klacht die door onze klachtenfunctionaris zorgvuldig wordt onderzocht. In het afgelopen kwartaal hebben we onze klachtenregeling geactualiseerd. Het resultaat is een eenvoudige regeling die nog beter toegankelijk is.

Tot slot ben ik verheugd te kunnen melden dat we een aantal dienstverleningsovereenkomsten hebben mogen afsluiten passend binnen het nieuw vastgestelde toetsingskader. Inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek die vallen onder de Wet Inburgering kunnen inmiddels gebruik maken van de mooie infrastructuur van Laborijn. In de komende periode zal Laborijn naast het inhoudelijke aanbod ook de trajectregie gaan verzorgen. Ook de overeenkomst voor de uitvoering van Beschut werk en jobcoaching met de gemeente Oude IJsselstreek is uitgebreid. Voor de gemeente Aalten bieden we extra ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en participatie van Oekraïners. In pilotvorm is in 2025 onderzocht welke specifieke ondersteuningsbehoefte deze inwoners in Aalten hebben. Dit is nu omgezet in een reguliere werkwijze voor de duur van de huidige EU-richtlijn (tijdelijke bescherming ontheemden Oekraïne) waarbij naar verwachting gebruik van de Participatiewet in de toekomst kan worden beperkt.

Jeroen Spruit
algemeen directeur

Voorwoord	2
1. Organisatie	6
1.1 Missie en taken	6
1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	7
1.3 Organogram tot en met 31 december 2025.....	9
2. Jaarverslag	10
2.1 Programma Inkomenszekerheid	12
2.1.1 Programmamalasten	16
2.1.2 Beleidsindicatoren	22
2.2 Programma Mensontwikkeling	23
2.2.1 Programmamalasten	29
2.2.2 Beleidsindicatoren	31
2.3 Programma Inburgering.....	32
2.3.1 Programmamalasten	35
2.4 Programma Wsw	37
2.4.1 Programmamalasten	38
2.5 Programma Algemene Overhead.....	40
2.5.1 Programmamalasten	40
2.5.2 Beleidsindicatoren	41
2.6 Verplichte paragrafen.....	42
2.6.1 Bedrijfsvoering	42
2.6.1.1 Openbaarheidsparagraaf	52
2.6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	52
2.6.3 Onderhoud kapitaalgoederen	56
2.6.4 Financiering/treasury	56
2.6.5 Verbonden partijen	58
2.7 Sociaal jaarverslag	59
3. Kerngegevens	68
3.1 Kengetallen algemeen.....	68
3.2 Kengetallen Ambtelijk (in fte)	68
3.3 Kengetallen Wsw (in fte)	68
3.4 Kengetallen Aan de Slag (in fte)	69
3.5 Kengetallen Participatiewet.....	69
3.6 Kengetallen Inburgering	70
4. Jaarrekening.....	71
4.1 Balans per 31 december	71
4.2 Overzicht van baten en lasten	73
4.2.1 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	74
4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	75
4.4 Toelichting op de balans	78
4.4.1 Activa	78
4.4.2 Passiva	82
4.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	86
4.5.1 Programma Inkomenszekerheid	86
4.5.2 Programma Mensontwikkeling	87
4.5.3 Programma Inburgering.....	87
4.5.4 Programma Wsw	88
4.5.5 Programma Algemene Overhead.....	89
4.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	89
4.7 Begrotingsrechtmatigheid	90

4.8 Incidentele baten en lasten	90
4.9 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	90
4.10 Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	91
4.11 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	91
4.12 WNT-verantwoording	91
4.13 De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)	93
4.14 Gebeurtenissen na balansdatum	94
4.15 Rechtmatigheidsverantwoording	95
4.16 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	96
5. Overige gegevens	103
5.1 Jaarverslag Ondernemingsraad 2025	103
Bijlage 1 Bijdragen gemeenten	106
Bijlage 2 Overzicht aandeel in vermogen per gemeente	110

1. Organisatie

1.1 Missie en taken

De missie van Laborijn is dat iedere inwoner kan meedoen op de best passende plek. Bij voorkeur helpen we inwoners om de stap naar betaald (parttime) werk te zetten. Waar dat (nog) niet lukt ondersteunen we inwoners bij het participeren in de samenleving. We bieden inkomenszekerheid en ondersteunen inwoners actief bij het zetten van stappen in persoonlijke ontwikkeling.

Laborijn is een juridisch zelfstandige organisatie (openbaar lichaam) met een dagelijks en een algemeen bestuur en een voorzitter op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De deelnemende gemeenten zijn Aalten, Doetinchem en Montferland. De gemeente Montferland heeft alleen de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) gedelegeerd aan Laborijn. De gemeenten Aalten en Doetinchem hebben de volgende wettelijke en overige taken overgedragen aan Laborijn:

- Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- Participatiewet
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (loaw)
- Artikel 1.13 Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, met uitzondering van medisch geïndiceerden
- De Wet inburgering 2021

Laborijn voert ook andere taken/diensten uit zoals:

- diverse ondersteunende diensten voor het Werkgeversservicepunt Achterhoek
- dienstverlening gericht op het vinden van werk en verstrekken van leefgeld aan Oekraïense ontheemden van de gemeenten Aalten en Doetinchem
- dienstverlening gericht op innen van de eigen bijdrage van Oekraïense ontheemden van de gemeenten Aalten en Doetinchem
- de Wet Sociale Werkvoorziening voor een deel van de Wsw-medewerkers van de gemeente Bronckhorst
- de Wet Sociale Werkvoorziening voor alle Wsw-medewerkers van gemeente Oude IJsselstreek
- de jobcoaching en loonwaardemetingen voor inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek / uitvoeringsorganisatie STOER
- de begeleiding voor medewerkers nieuw beschut van de gemeente Oude IJsselstreek
- de exploitatie van een werkleercentrum in Zelhem (gemeente Bronckhorst) waarbinnen we ontwikkeltrajecten vormgeven voor inwoners die gebruik maken van de Participatiewet, Wsw en Wet inburgering
- het verzorgen van de invorderingswerkzaamheden bijzondere bijstand voor de gemeente Doetinchem
- De uitvoering van de cao Aan de Slag (beschut werk en DGI) voor de gemeente Montferland
- De uitvoering van de Wet inburgering voor de gemeente Oude IJsselstreek

In de uitvoering van deze taken houdt Laborijn ook rekening met de afspraken en verordeningen die in regionaal verband zijn gemaakt.

De Laborijn-bijdrage aan bestaanszekerheid

Laborijn levert een bijdrage aan de bestaanszekerheid van inwoners, grofweg langs de volgende 4 lijnen:

1. Inkomenszekerheid: we zorgen voor een stabiel inkomen via een dienstverband SW, een dienstverband cao Aan de Slag, een Participatiewet-uitkering of het verstrekken van een loonkostensubsidie waarmee inwoners bij reguliere werkgevers aan het werk blijven. Daarnaast bieden we voor zowel inwoners als zelfstandig ondernemers advies en ondersteuning bij inkomensvraagstukken
2. Ontwikkeling van inwoners: we bieden op alle treden van de Participatieladder trajecten om ontwikkelstappen mogelijk te maken, gericht op 'de best passende plek'
3. Inburgering van inwoners: we bieden inburgeringstrajecten waarmee naast het behalen van de formele inburgering ook duurzame stappen worden gezet naar (betaald) werk of – indien dat nog niet lukt – andere vormen van participatie binnen onze samenleving
4. Levensloopbestendig werkgeverschap doelgroep-collega's: de stijgende gemiddelde leeftijd van onze Wsw-collega's vraagt om begeleiding en maatwerk voor behoud van vitaliteit en werkplezier. Daarbij houden we vast aan onze visie dat we zo veel mogelijk werkplekken invullen in een reguliere setting

Faciliteren van ontwikkeling staat centraal

Onze professionals leveren dagelijks een bijdrage om inwoners mee te laten doen op de voor hen best passende plek in de maatschappij. Wij helpen de inwoner aan betaald werk en als dat (nog) niet lukt bieden we ondersteuning bij het participeren in de samenleving. We zetten hierbij vooral in op het faciliteren van de ontwikkeling van onze inwoners.

Een doorlopende ontwikkellijn

Onze inzet levert bij voorkeur direct een bijdrage aan volledige of gedeeltelijke uitstroom uit de uitkering. Ook is de inzet bedoeld voor het (aantoonbaar) faciliteren van de ontwikkeling van inwoners in bijvoorbeeld tussenstappen naar inburgering, zorg, maatschappelijke participatie, vrijwilligerswerk en parttime werken. Deze visie vertaalt zich in de inrichting van de organisatie waarmee we een doorlopende ontwikkellijn voor onze inwoners creëren. Het doel is dat inwoners meedoen op de voor hen best passende plek. Het brengen naar deze plek kan ook leiden tot maatschappelijk rendement en tot opbrengsten of besparingen binnen andere delen van het sociaal domein.

Samenwerkingspartners

In het realiseren van onze opgave werken we graag met veel partijen in de regio samen. Dat zijn zowel (inclusieve) werkgevers als tal van partners in het brede sociale domein. Vraagstukken van onze inwoners en werkgevers vragen steeds vaker om een brede integrale kijk en samenwerking.

1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

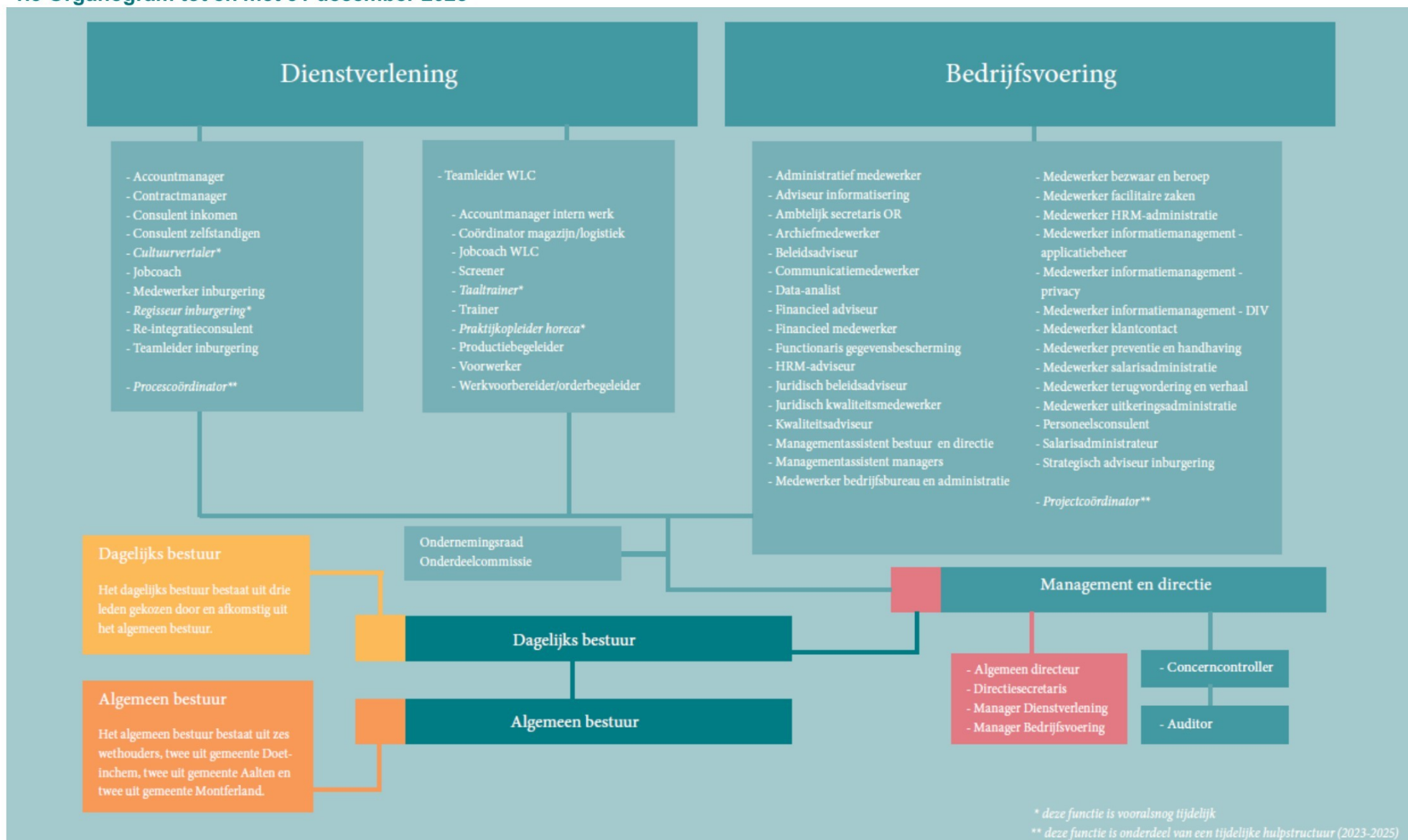
Het algemeen bestuur (AB) bestond in 2025 uit 6 leden: Jeanette Derksen (wethouder gemeente Montferland), Jorik Huizinga (wethouder gemeente Doetinchem en voorzitter), Ted Kok (wethouder gemeente Aalten), Mevrouw Rabella Wiersma – de Faria tot 5 februari 2025, Mevrouw Rosa Giesen vanaf 6 februari 2025 (wethouder gemeente Doetinchem), Joop Wikkerink (wethouder gemeente Aalten) en Ingrid Wolsing (wethouder gemeente Montferland).

Het dagelijks bestuur (DB) van Laborijn is afkomstig uit 3 leden van het algemeen bestuur en bestond in 2025 uit: Jorik Huizinga (voorzitter), Joop Wikkerink en Ingrid Wolsing.

Het AB heeft in het afgelopen jaar 3 keer vergaderd, het DB 9 keer. Op de agenda van het AB stonden onder meer de onderwerpen: de verlenging van de DVO's met gemeente Oude IJsselstreek, de DVO Wsw met gemeente Bronckhorst, de nieuwe klachtenregeling, het aanwijzingsbesluit elektronische kanalen publieke dienstverlening, de DVO's inzake

dienstverlening aan Oekraïense ontheemden, de financiële verordening, de controleverordening, de jaarstukken 2024 met het bijbehorende accountantsverslag 2024, de kadernota 2026-2029, de meerjarenbegroting 2026-2029, het normenkader 2025, de eerste en tweede begrotingswijziging 2025.

1.3 Organogram tot en met 31 december 2025

2. Jaarverslag

Het totale jaarresultaat 2025 bedraagt voor mutatie reserves € 1.045.000 positief.

Dit bestaat uit de afzonderlijke resultaten van de 5 geformuleerde programma's. Hieronder is weergegeven hoe dit resultaat per programma is onderverdeeld. Na mutaties van de reserves is het resultaat € 345.000.

In alle tabellen zijn de bedragen opgenomen in duizendtallen.

Overzicht baten en lasten per programma	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
<u>Baten</u>				
Inkomenszekerheid	32.658	32.765	31.176	30.871
Mensontwikkeling	6.523	6.498	5.742	6.194
Inburgering	2.582	2.552	2.559	3.613
Wsw	28.158	28.032	25.453	30.410
Algemene overhead	8.620	8.232	7.520	7.104
Totaal baten	78.541	78.080	72.449	78.191
<u>Lasten</u>				
Inkomenszekerheid	32.689	32.811	31.216	30.832
Mensontwikkeling	6.418	6.526	6.377	6.105
Inburgering	2.570	2.546	1.994	3.549
Wsw	23.690	23.764	22.354	24.979
Algemene overhead	12.129	12.443	11.242	11.316
Totaal lasten	77.496	78.089	73.183	76.781
Resultaat voor bestemming	1.045	-10	-734	1.410
<u>Mutatie bestemmingsreserve</u>				
Toevoeging	-1.207	-1.089	-839	-1.120
Onttrekking	327	570	1.573	336
<u>Mutatie algemene reserve</u>				
Toevoeging	-	-	-	-
Onttrekking	180	529	-	-
Resultaat na bestemming reserves	345	-	-	627

In paragraaf 4.2.1 is het voorstel tot resultaatbestemming opgenomen.

De mutatie reserves is in 2025 als volgt:

Mutatie reserves	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging
Risico einde DVO Wsw OIJ	-229	-229
Risico einde DVO WLC Bronckhorst	-29	-34
Risico DVO WSW Bronckhorst	-33	-33
Groot onderhoud	-100	-100
Infrastructuur werkontwikkelbedrijf	-376	-352
Organisatie ontwikkeling	-301	-301
Vakantiegelden en -dagen	-73	-40
Re-integratiemiddelen	-66	-
Toevoeging bestemmingsreserves	-1.207	-1.089
Bestedingsplan Impuls infrastructuur	213	300
Tozo	70	70
Vakantiegelden en -dagen	29	-
Re-integratiemiddelen	-	79
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	15	40
Frictiekosten uittreding OIJ	-	81
Onttrekking bestemmingsreserves	327	570
Onttrekking algemene reserve	180	529
Per saldo toevoeging	-700	10

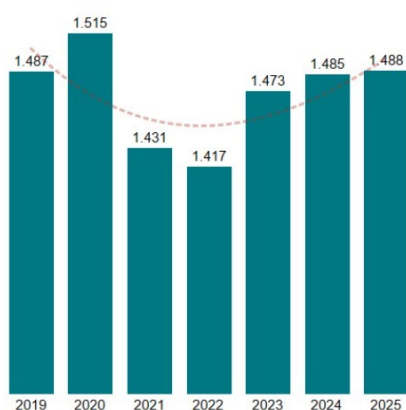
In onderstaande tabel is het verloop van alle reserves in boekjaar 2025 weergegeven.

Verloop reserves	Saldo 31 december 2024	Resultaat-bestemming 2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31 december 2025
Algemene reserve	2.337	-	-	-180	2.157
Bestemmingsreserves					
- Wsw vakantiegelden- en dagen	1.526	-	73	-29	1.570
- Wsw Rijkssubsidie	935	-	-	-	935
- Re-integratiemiddelen	1.909	483	66	-	2.458
- Organisatieontw ikkeling	506	-	301	-	807
- Tozo uitvoering	180	-	-	-70	110
- Frictiekosten Uittreding OIJ	2.667	-	-	-	2.667
- Risico einde DVO Wsw OIJ	916	-	229	-	1.145
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen Aalten	77	-	-	-	77
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen D'chem	335	-	-	-15	320
- Doorontw ikkeling infrastructuur	724	-	376	-213	887
- Risico einde DVO WLC Bronckhorst	51	-	29	-	80
- Risico einde DVO Wsw Bronckhorst	-	-	33	-	33
- Groot onderhoud	-	-	100	-	100
	9.826	483	1.207	-327	11.189
Totaal	12.164	483	1.207	-507	13.347

2.1 Programma Inkomenszekerheid

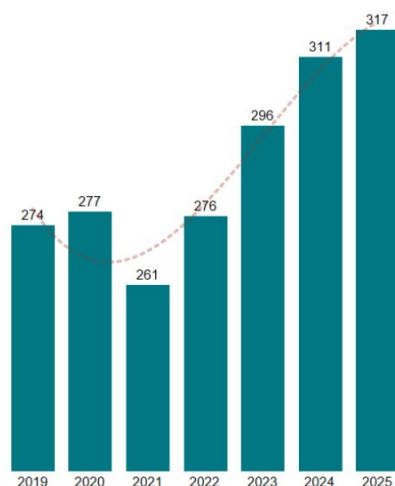
Als we het aantal huishoudens (exclusief Bbz) met een uitkering per 31 december bekijken, zien we in 2025 een kleine stijging. Het saldo tussen instroom en uitstroom is net iets minder positief dan was begroot. Laborijn is ultimo 2025 licht positief uitgekomen in vergelijking tot de landelijke trend.

Laborijn

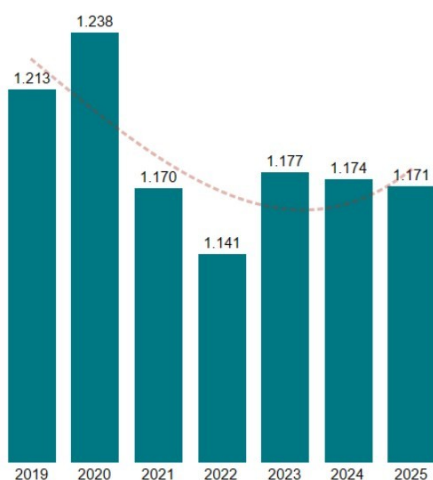
Na een aantal jaren van daling sinds 2018 tot en met 2022, zien we nu 3 jaar een stijging van het aantal huishoudens in de bijstand. In 2025 is de stijging 0,2 %. Dit is in lijn met de landelijke verwachting.

Aalten

In Aalten zien we net als vorig jaar een groei, dit jaar 1,9 %.

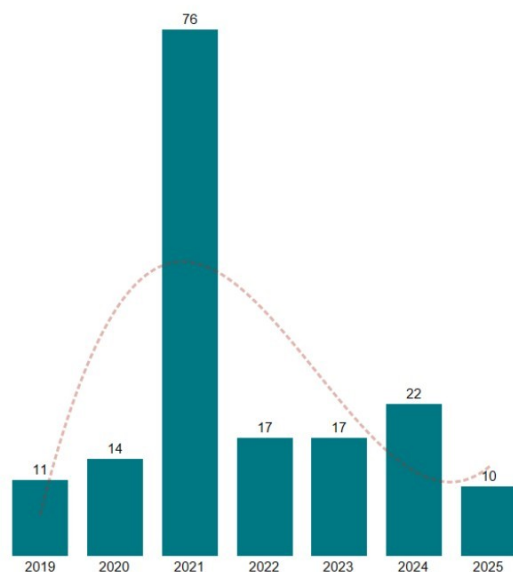
Doetinchem

In Doetinchem zien we een kleine daling in 2025 van 0,3%.

Na een aantal jaren van daling zien we nu al 3 jaar een stijging van het aantal huishoudens in de bijstand

Laborijn BBZ

De Bbz is apart weergegeven gezien de grote piek in 2021 die is ontstaan door de coronacrisis. Als de gegevens zouden worden opgenomen in de totalen zou dit het beeld vertroebelen.

In 2024 is een piek in aantal Bbz klanten door de opzet van de ondernemersschool. Inmiddels zijn veel van deze starters het traject met een pitch afgerond. Vanaf 2025 zien we een dalende instroom in de Bbz. Dit is in lijn met de landelijke verwachtingen.

De volgende tabel laat per gemeente de instroomredenen zien:

Reden instroom bijstandsuitkeringen

	Aalten		Doetinchem		Laborijn	
Komende van andere gemeente	21	26,6%	49	21,9%	70	23,1%
Komende van het AZC	21	26,6%	29	12,9%	50	16,5%
Einde arbeid	6	7,6%	35	15,6%	41	13,5%
Einde bijdrage familie/vrienden	3	3,8%	19	8,5%	22	7,3%
Einde huwelijk/relatie	7	8,9%	14	6,3%	21	6,9%
Einde voorliggende voorziening	4	5,1%	15	6,7%	19	6,3%
Einde studie	2	2,5%	11	4,9%	13	4,3%
Onvoldoende inkomsten uit arbeid	1	1,3%	13	5,8%	14	4,6%
Leeftijd van 18 jaar bereikt	4	5,1%	7	3,1%	11	3,6%
Interen vermogen	2	2,5%	9	4,0%	11	3,6%
Komende uit detentie	2	2,5%	4	1,8%	6	2,0%
Onvoldoende inkomsten voorliggende voorziening	1	1,3%	5	2,2%	6	2,0%
Instroom vanuit periodieke BB	1	1,3%	4	1,8%	5	1,7%
Oorzaak bij partner	1	1,3%	3	1,3%	4	1,3%
Aangaan relatie, onvoldoende middelen			2	0,9%	2	0,7%
Einde alimentatie	1	1,3%			1	0,3%
Ondersteuning zelfstandigen	2	2,5%	4	1,8%	6	2,0%
BBZ naar Algemene Bijstand			1	0,4%	1	0,3%
Totaal	79	100,0%	224	100,0%	303	100,0%

'Komende van andere gemeente' en 'Komende van het AZC' zorgen voor meer dan een derde van de instroom (39,6%). Bij de gemeente Aalten is dit meer dan de helft (53,2%).

Net zoals onze klanten zich met uiteenlopende redenen melden voor financiële ondersteuning en / of hulp bij het vinden van werk (instroom), zijn er diverse redenen waarom de uitkering weer kan worden beëindigd (uitstroom).

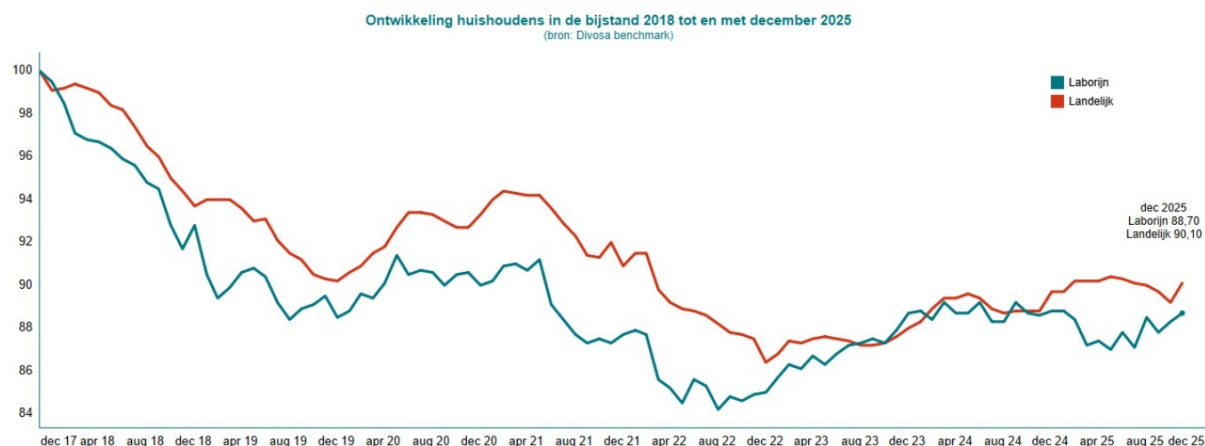
Reden uitstroom bijstandsuitkeringen

	Aalten		Doetinchem		Laborijn	
Arbeid	28	38,4%	81	34,2%	109	35,2%
Verhuizing	17	23,3%	40	16,9%	57	18,4%
AOW leeftijd	6	8,2%	32	13,5%	38	12,3%
Geen inlichtingen			24	10,1%	24	7,7%
Vrijwillige intrekking	5	6,8%	9	3,8%	14	4,5%
Studie	4	5,5%	10	4,2%	14	4,5%
Aangaan relatie voldoende mid..	2	2,7%	9	3,8%	11	3,5%
Overlijden	2	2,7%	9	3,8%	11	3,5%
Voorliggende voorziening	3	4,1%	6	2,5%	9	2,9%
Detentie	1	1,4%	5	2,1%	6	1,9%
Vermogen			5	2,1%	5	1,6%
Oorzaak bij partner	2	2,7%	2	0,8%	4	1,3%
Eindeheffing BBZ			3	1,3%	3	1,0%
Einde relatie	1	1,4%	1	0,4%	2	0,6%
Omzetting naar periodieke BB	1	1,4%	1	0,4%	2	0,6%
Te lang verblijf in buitenland	1	1,4%			1	0,3%
Totaal	73	100,0%	237	100,0%	310	100,0%

Het grootste gedeelte van de uitstroom (35,2%) is het gevolg van onze activiteiten om inwoners te begeleiden naar werk (arbeid in dienstbetrekking). Als tweede voornaamste uitstroomreden zien we verhuizing (18,4%).

Volume BUIG index landelijk en Laborijn t.o.v. december 2017

In 2023 is veel instroom geweest vanuit verhuizingen en AZC's waardoor de Laborijn-trend dichter naar de landelijke trend is ontwikkeld. Laborijn is ultimo 2024 uitgekomen gelijk aan de landelijke trend. Het doel is 1% betere volumeontwikkeling dan het landelijk gemiddelde. In 2025 heeft de bestandsontwikkeling van Laborijn zich positiever ontwikkeld dan de landelijke lijn (zie figuur hieronder). In z'n totaliteit is het bijstandsbestand met slechts 7 huishoudens gegroeid.

Indicator:
Volume BUIG index t.o.v. december 2017

Toelichting:
Geeft de groei van het aantal betalingen weer en wordt berekend door het aantal betalingen BUIG in de betreffende maand te delen door het aantal betalingen BUIG in december 2017. In formule: Volume BUIG index = (volume BUIG betreffende maand / volume BUIG referentie maand) x 100. Deze index geeft dus de groei of daling van het aantal betalingen weer. De referentiemaand is december 2017, deze maand heeft het indexcijfer 100.

Langdurige loonkostensubsidie (LKS)

Door langdurige loonkostensubsidie compenseren wij werkgevers voor medewerkers die een lagere productiviteit hebben en tot het doelgroepenregister behoren. Hiervoor voert Laborijn jaarlijks een loonwaardemeting uit en bieden wij life- en jobcoaching aan om onder andere te sturen op het vergroten van de productiviteit en daarmee de afname van de subsidie.

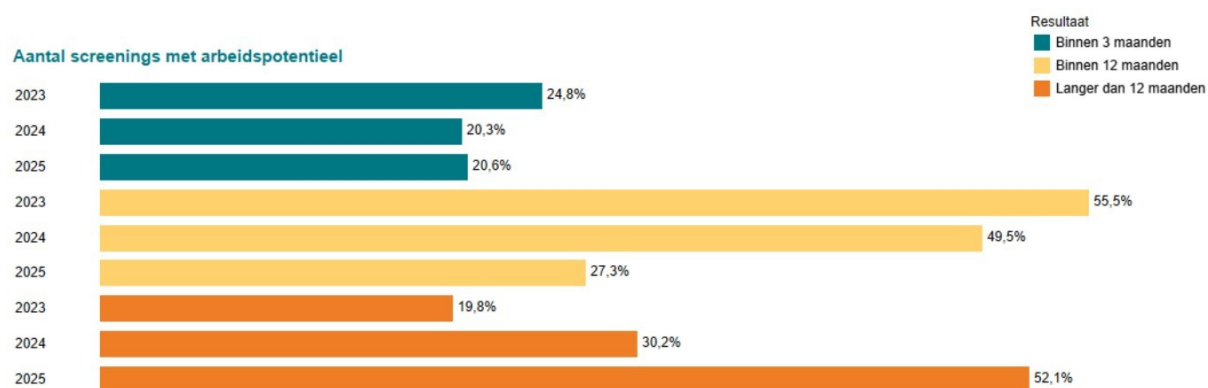
Hieronder is het aantal inwoners weergegeven voor wie het instrument loonkostensubsidie wordt ingezet of ingezet is per ultimo van de maand:

	2024	2025											
	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Aalten	80	74	73	75	79	79	77	79	80	81	81	82	80
Doetinchem	238	238	241	240	240	240	235	232	236	232	230	228	228
Totaal	318	312	314	315	319	319	312	311	316	313	311	310	308

Het aantal inwoners dat met LKS werkzaam is, is sinds de invoering van de Participatiewet fors gegroeid. De laatste jaren zien we een constanter beeld. In 2025 is het aantal werkenden met een langdurige loonkostensubsidie met 10 afgenomen. De uitstroom binnen de loonkostensubsidie wordt grotendeels veroorzaakt door het beëindigen van een dienstverband.

Screening

Bij de start van onze dienstverlening aan inwoners voeren we een screeningsgesprek. Daarin wordt samen met de inwoner een eerste inschatting gemaakt van het huidige arbeidspotentieel. We zien steeds meer inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt die van onze dienstverlening gebruik maken. Laborijn vindt het belangrijk dat een inwoner optimaal ondersteund wordt in zijn mogelijkheden en ontwikkeling. Onze screeners hebben een spilfunctie bij het bemiddelingsproces van klanten. Tijdens onze screeningsgesprekken ligt de nadruk op het in beeld brengen van het potentieel en het waar mogelijk ondersteunen van de inwoner bij het vinden van passend werk. Inwoners die naar inschatting binnen 3 maanden regulier werk kunnen doen, worden rechtstreeks bemiddeld.

In 2025 hebben de screeners 400 screenings uitgevoerd, waarvan 75% uiteindelijk een uitkering heeft ontvangen. Er zijn 101 inwoners die geen beroep hebben hoeven te doen op een uitkering. We hebben deze inwoners direct kunnen bemiddelen naar betaald werk, of actief verwezen naar andere (voorzittende) voorzieningen, of de inwoner heeft de aanvraag ingetrokken. Van de overige uitgevoerde screenings waren 59 inwoners direct bemiddelbaar (binnen 3 maanden bemiddelbaar naar werk). We zien dat het percentage inwoners dat direct bemiddelbaar is stabiliseert in 2025. Wel zien we in 2025 een forse stijging in de groep langer dan 12 maanden. Bovenstaande cijfers bevestigen de landelijke voorspelling en verwachte trend dat van alle inwoners die niet direct kunnen worden bemiddeld naar werk, steeds minder inwoners een re-integratieprofiel hebben en voor steeds meer inwoners vanwege complexe multi-problematiek een langer traject gericht op eerst maatschappelijke participatie passend en nodig is.

We zien dat het percentage inwoners dat direct bemiddelbaar is stabiliseert in 2025

2.1.1 Programmalasten

Binnen het programma inkomenszekerheid worden de kosten van bijstand, langdurige loonkostensubsidie en de overige regelingen verantwoord. De overige regelingen zijn de bijzondere bijstand, de individuele inkomenstoeslag, de Vangnetvoorziening Zelfstandigen, de Studietoelage, Alleenverdienersregeling, de Bbz kapitaalverstrekkingen en de Tozo. De baten bestaan, naast de terugontvangen uitkeringen, uit de BUIG-budgetten, de bijdragen van de gemeenten voor de overige regelingen en voor de directe salariskosten.

Programma Inkomenszekerheid	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
<u>Bijdragen gemeenten</u>				
Bijstand	26.318	26.231	24.930	24.733
Loonkostensubsidie	3.754	3.665	3.809	3.461
Bijzondere Bijstand	219	223	237	324
Bijzondere Bijstand energietoelage	-	-	-	39
Individuele Inkomenstoeslag	574	610	500	553
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	-	-	-	75
Studietoelage	252	236	175	181
Alleenverdienersregeling	-	181	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	-39	-31	-12	-50
Tozo	-132	-137	-170	-144
Bijdrage directe salariskosten	1.115	1.115	1.117	1.044
	32.062	32.094	30.586	30.215
<u>Overige baten</u>				
Ontvangsten Bijstand	397	474	385	442
Ontvangsten Bijzondere bijstand	12	13	12	9
Ontvangsten Bbz leningen	55	46	23	61
Ontvangsten Tozo	132	137	170	144
	596	671	590	656
Totaal baten	32.658	32.765	31.176	30.871
Lasten				
Bijstand	26.716	26.705	25.315	25.175
Loonkostensubsidie	3.754	3.665	3.809	3.461
Bijzondere Bijstand	231	236	249	333
Bijzondere Bijstand energietoelage	-	-	-	39
Individuele Inkomenstoeslag	574	610	500	553
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	15	40	40	21
Studietoelage	252	236	175	181
Alleenverdienersregeling	-	181	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	15	15	11	11
Directe salariskosten	1.132	1.122	1.117	1.061
Totaal lasten	32.689	32.811	31.216	30.832
Saldo baten en lasten	-31	-47	-40	38
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-75
Onttrekking bestemmingsreserve	15	40	40	21
Resultaat na bestemming	-16	-7	-	-16

Het programma laat een negatief saldo van baten en lasten zien van € 31.000. Dit wordt veroorzaakt door het negatieve saldo op de directe salariskosten van € 16.000 en de uitgaven voor de Vangnetvoorziening Zelfstandigen van € 15.000, die gedekt worden uit de bestemmingsreserve.

Specificatie per gemeente:

Gemeente Aalten	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
<u>Bijdragen gemeenten</u>				
Bijstand	5.508	5.475	5.743	5.253
Loonkostensubsidie	818	780	890	788
Bijzondere Bijstand	50	48	41	53
Bijzondere Bijstand energietoeslag	-	-	-	39
Individuele Inkomens toeslag	109	120	100	106
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	-	-	-	-
Studietoeslag	34	36	25	29
Alleenverdienersregeling	-	47	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	-28	-25	-5	-5
Tozo	-12	-12	-21	-13
Bijdrage directe salariskosten	290	286	285	268
	6.770	6.754	7.058	6.516
<u>Overige baten</u>				
Ontvangsten Bijstand	120	162	60	94
Ontvangsten Bijzondere bijstand	1	1	2	4
Ontvangsten Bbz leningen	28	25	5	5
Ontvangsten Tozo	12	12	21	13
	160	200	88	116
Totaal baten	6.931	6.955	7.146	6.633
Lasten				
Bijstand	5.629	5.636	5.803	5.347
Loonkostensubsidie	818	780	890	788
Bijzondere Bijstand	50	49	43	56
Bijzondere Bijstand energietoeslag	-	-	-	39
Individuele Inkomens toeslag	109	120	100	106
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	-	15	6	10
Studietoeslag	34	36	25	29
Alleenverdienersregeling	-	47	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	-	-	-	-
Directe salariskosten	290	288	285	272
Totaal lasten	6.931	6.971	7.152	6.647
Saldo baten en lasten	-	-17	-6	-15
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	15	6	10
Resultaat na bestemming	-	-2	-	-4

Gemeente Doetinchem	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
<u>Bijdragen gemeenten</u>				
Bijstand	20.810	20.756	19.187	19.481
Loonkostensubsidie	2.936	2.885	2.919	2.673
Bijzondere Bijstand	169	175	196	271
Bijzondere Bijstand energietoeslag	-	-	-	-
Individuele Inkomenstoelage	465	490	400	447
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	-	-	-	75
Studietoelage	218	200	150	151
Alleenverdienersregeling	-	134	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	-12	-6	-7	-45
Tozo	-120	-125	-149	-131
Bijdrage directe salariskosten	825	829	832	777
	25.291	25.340	23.529	23.698
<u>Overige baten</u>				
Ontvangsten Bijstand	277	312	325	348
Ontvangsten Bijzondere bijstand	11	12	10	5
Ontvangsten Bbz leningen	27	21	18	56
Ontvangsten Tozo	120	125	149	131
	435	470	502	540
Totaal baten	25.727	25.810	24.031	24.238
Lasten				
Bijstand	21.087	21.069	19.512	19.828
Loonkostensubsidie	2.936	2.885	2.919	2.673
Bijzondere Bijstand	181	187	206	276
Bijzondere Bijstand energietoeslag	-	-	-	-
Individuele Inkomenstoelage	465	490	400	447
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	15	25	34	11
Studietoelage	218	200	150	151
Alleenverdienersregeling	-	134	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	15	15	11	11
Directe salariskosten	841	834	832	788
Totaal lasten	25.758	25.840	24.065	24.185
Saldo baten en lasten	-31	-30	-34	53
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-75
Onttrekking bestemmingsreserve	15	25	34	11
Resultaat na bestemming	-16	-5	-	-12

BUIG-resultaat

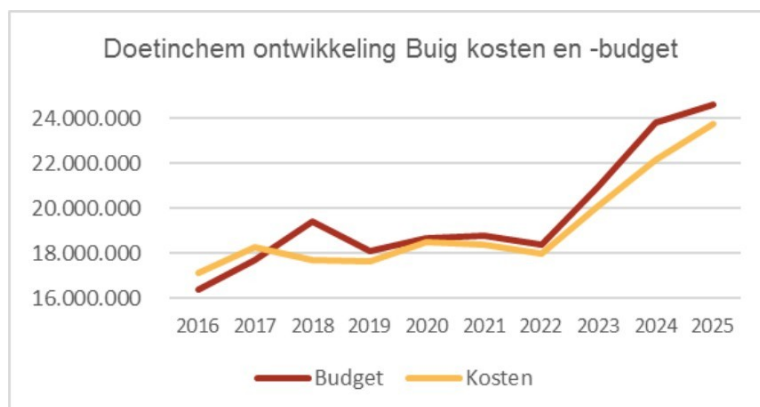
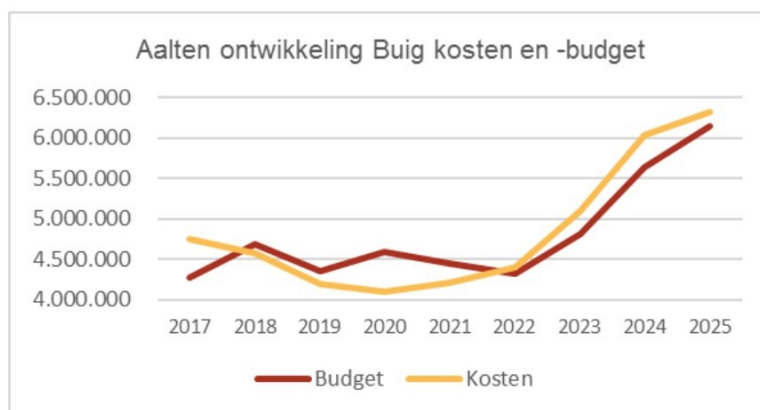
De kosten ten laste van de BUIG 2025 zijn iets hoger dan ingeschat bij de laatste begrotingswijziging, dit wordt met name veroorzaakt door een hogere uitbetaling van loonkostensubsidies in het vierde kwartaal.

Kosten ten laste van Buig-budget Vergelijking begroot-realiseatie	Aalten	Doetinchem	Laborijn
Begroot	6.255	23.642	29.897
Realisatie	6.326	23.747	30.073
Resultaat ten opzichte van begroting	-71	-105	-176

Als we de kosten ten laste van het BUIG-budget afzetten tegen het budget dat de gemeenten hebben ontvangen van het Rijk, dan realiseert de gemeente Aalten een tekort van € 181.000 (3% van het budget) en de gemeente Doetinchem een overschot van € 832.000 (3% van het budget). De gemeente Aalten kan over 2025 geen gebruik maken van de vangnetregeling, daarvoor moet het tekort minimaal 7,5% zijn.

Kosten ten laste van Buig-budget Vergelijking Rijksbudget-realiseatie	Aalten	Doetinchem	Laborijn
Rijksbudget	6.145	24.579	30.724
Realisatie	6.326	23.747	30.073
Resultaat ten opzichte van Rijksbudget	-181	832	651

In onderstaande grafieken is het meerjarige resultaat op het BUIG-budget per gemeente weergegeven.

Overige regelingen

De kosten voor de overige regelingen zijn € 159.000 lager uitgevallen. Dit wordt met name veroorzaakt door het feit dat een uitgave van € 134.000 is begroot voor de alleenverdieners-regeling. De betalingen ten laste van deze regeling zijn uitgesteld naar 2026. De reden hiervoor is dat in de te gebruiken applicatie een foutieve koppeling zit waardoor niet kan

worden uitgesloten dat bij uitbetaling van de toeslag deze alsnog fiscaal als inkomen wordt gezien. Deze weeffout wordt in februari 2026 door de toeleverancier hersteld. Daarnaast wordt geadviseerd de toeslag niet in de laatste maanden van een jaar uit te keren. Dit omdat in deze periode ook de vermogenscheck door de belastingdienst wordt gemaakt ten behoeve van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

Bijzondere bijstand

Een aantal voorzieningen binnen de bijzondere bijstand is direct gerelateerd aan levensonderhoud en wordt om praktische redenen door Laborijn toegekend en uitbetaald. Dit zijn onder andere de aanvullende bijstand voor inwoners onder de 21 jaar en de overbruggingsuitkering voor statushouders. De kosten hiervan zijn begroot op basis van de uitgaven van voorgaande jaren.

De voornaamste uitgaven in 2025 voor de bijzondere bijstand zijn:

- aanvullende bijstand voor jongeren onder 21 jaar (€ 126.000)
- overbruggingsuitkeringen voor statushouders (€ 46.000)
- kosten in verband met woonvoorzieningen (€ 32.000)

Laborijn	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Aanvullende bijstand < 21 jaar	126	147	134	188
Belastingaanslag	19	17	28	28
Eenmalige overbrugging	46	38	70	68
Kosten ivm woonvoorzieningen	32	20	-	17
Leenbijstand	5	6	6	10
Overige algemene levensbehoeften	3	8	11	21
Ontvangsten	-12	-13	-12	-9
Bijdrage gemeenten	219	223	237	324

Gemeente Aalten	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Aanvullende bijstand < 21 jaar	20	22	4	16
Belastingaanslag	7	8	8	5
Eenmalige overbrugging	19	15	25	20
Kosten ivm woonvoorzieningen	2	-	-	-
Leenbijstand	1	2	3	1
Overige algemene levensbehoeften	1	2	3	13
Ontvangsten	-1	-1	-2	-4
Bijdrage gemeente	50	48	41	53

Gemeente Doetinchem	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Aanvullende bijstand < 21 jaar	106	125	130	172
Belastingaanslag	12	9	20	23
Eenmalige overbrugging	26	23	45	48
Kosten ivm woonvoorzieningen	30	20	-	17
Leenbijstand	4	4	3	9
Overige algemene levensbehoeften	2	6	8	7
Ontvangsten	-11	-12	-10	-5
Bijdrage gemeente	169	175	196	271

Individuele inkomenstoelage

De individuele inkomenstoelage is een jaarlijkse toeslag voor inwoners van 21 jaar of ouder maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd die al langere tijd geen uitzicht hebben op verbetering van hun financiële situatie. Laborijn voert de regeling, als onderdeel van de Participatiewet, uit voor de gemeenten Aalten en Doetinchem.

Inwoners met een bijstandsuitkering die de toeslag al eerder hebben ontvangen, krijgen de toeslag voortaan elk jaar automatisch.

Maar er zijn ook inwoners met een bijstandsuitkering die wel voldoen aan de voorwaarden voor toekenning van de inkomenstoelage maar deze nog niet hebben aangevraagd.

Als Laborijn stellen we onze inwoners centraal en sluiten we steeds beter aan op de leefwereld van de inwoner. Hierbij past het om inwoners met een bijstandsuitkering, waarvan wij kunnen aannemen dat ze voldoen aan de vereisten voor de inkomenstoelage, proactief te benaderen. In de tweede helft van 2025 hebben we op ons bestaande inwonerbestand daarom een anticiperende inhaalslag gemaakt.

Bbz kapitaalverstrekkingen aan ondernemers

Het Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen) biedt mogelijkheden voor ondersteuning van zelfstandigen in financiële problemen. Deze ondersteuning kan bestaan uit een periodieke uitkering voor levensonderhoud en wordt verantwoord binnen de BUIG-budgetten, of een lening. Van belang is dat de zelfstandige na ondersteuning weer een inkomen verwerft uit het bedrijf en/of beroep. De lening wordt terugbetaald en de uitkering wordt afhankelijk van het behaalde inkomen afgeboekt om niet of ook omgezet in een lening.

Laborijn Bbz	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Verstrekingen	15	15	11	11
Aflossingen leningen voor 2020	-18	-20	-20	-39
Aflossingen leningen vanaf 2020	-36	-26	-3	-23
Bijdrage gemeenten	-39	-31	-12	-50

Eind 2025 staat er € 1,6 miljoen aan verstrekte bedrijfskredieten open.

Van de ontvangen aflossingen op leningen die verstrekt zijn voor 2020, moeten de gemeenten 75% afdragen aan het Rijk.

Specificatie per gemeente:

Gemeente Aalten	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Verstrekingen	-	-	-	-
Aflossingen leningen voor 2020	-7	-5	-5	-
Aflossingen leningen vanaf 2020	-21	-20	-	-5
Bijdrage gemeente	-28	-25	-5	-5

Gemeente Doetinchem	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Verstrekingen	15	15	11	11
Aflossingen leningen voor 2020	-11	-15	-15	-39
Aflossingen leningen vanaf 2020	-16	-6	-3	-17
Bijdrage gemeente	-12	-6	-7	-45

2.1.2 Beleidsindicatoren

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) nemen we de volgende verplichte beleidsindicatoren op.

Sociaal domein

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners*

Gemeente Aalten: 145

Gemeente Doetinchem: 248

Heel Nederland: 281

Bron: waarstaatjegemeente.nl, data 2025

*Definitie: het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

De Laborijn-gemeenten hebben in vergelijking met alle gemeenten in heel Nederland relatief veel minder mensen in de bijstand per 10.000 inwoners.

2.2 Programma Mensontwikkeling

Het programma mensontwikkeling bevat al onze activiteiten gericht op het actief ondersteunen van ontwikkeling bij inwoners. De dienstverlening helpt inwoners in de voorbereiding en realisatie van de stap naar sociale activering, participatie, re-integratie en richting betaald (parttime) werk. Deze dienstverlening is zo georganiseerd dat er voor inwoners een doorlopende ontwikkellijn en maatwerk mogelijk is. In onderstaande alinea's lichten wij de bijzonderheden toe die in 2025 hebben plaatsgevonden.

Beschut werk

Hoewel Laborijn alle UWV-indicaties beschut werk honoreert is er, voor zowel gemeente Aalten als Doetinchem, sprake van onderrealisatie. Het niet toegroeien naar volledige realisatie van onze taakstelling brengt voor Laborijn een mogelijk (financieel) risico met zich mee, namelijk een te verwachten neerwaartse bijstelling van deze taakstelling naar de werkelijke gerealiseerde aantallen in 2027. En dit terwijl we de overtuiging hebben dat inwoners met deze specifieke ondersteuningsbehoefte wel degelijk ook in onze gemeenten woonachtig zijn. Dit vergroot de kans op een wachtlijst in de toekomst. Daarmee stonden we begin 2025 voor het dilemma in hoeverre we de taakstelling beschut werk versneld willen realiseren, hoe we dit kunnen stimuleren en hoe zich dit verhoudt tot ons adagium 'de best passende plek voor de inwoner'.

Begin 2025 is afgesproken om de verbeteragenda beschut werk vanuit het Rijk eerst af te wachten. In juli 2025 is de verbeteragenda beschut werk verschenen, aangevuld met de voortgangsbrief over sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk, met als doel om vanaf 2048 minimaal 30.300 beschutte banen structureel te realiseren, de groei en de aanpak van knelpunten in de uitvoering te versnellen en de sociale infrastructuur rond beschut werk te versterken.

Vanuit de verbeteragenda is vervolgens een plan beschut werk uitgewerkt en vastgesteld. Daarbij is het, gezien de huidige onderrealisatie, van (financieel) belang om voor met name de gemeente Doetinchem zoveel als mogelijk in te zetten op het realiseren van de taakstelling. Tegelijkertijd is het van strategisch belang om niet direct de taakstelling volledig te gaan vullen, maar dit doordacht en geleidelijk te gaan doen op basis van onze gezamenlijke visie en het adagium 'de best passende plek voor de inwoner' vanuit de verschillende behoeften en belangen. Om de intensieve vorm van begeleiding te kunnen blijven bieden, is de caseloadnorm voor de begeleiding van beschut werk aangepast van 1 fte begeleiding per 50 medewerkers naar 1 fte begeleiding per 30 medewerkers.

Project verkenning en verbeterplan Jongeren

Laborijn heeft vanuit de gemeenten Aalten en Doetinchem de opdracht ontvangen voor een 'verkenning en verbeterplan jongeren'. De aanleiding hiervoor is onze gedeelde ambities ten aanzien van de doelgroep jongeren, gezien onder andere de instroom/uitstroom-dynamiek en ook de GGZ-problematiek die steeds vaker speelt bij deze doelgroep. Ook voor jonge statushouders zien we dat een sluitend aanbod naar onderwijs dan wel inburgering ontbreekt. En verder is een belangrijke ontwikkeling rondom jongeren de Wet van school naar duurzaam werk die vanaf 1 januari 2026 van kracht is. In het wetvoorstel is een grote(re) rol weggelegd voor gemeenten (i.c. Laborijn).

Gelet op al deze ontwikkelingen rondom jongeren is besloten om een deel van het positieve jaarresultaat 2024 van Laborijn te benutten voor een extra investering in deze doelgroep. Voor gerichte actie is afgesproken om eerst een nadere verkenning met betrekking tot de doelgroep jongeren te gaan doen. Vanuit deze analyse volgt vervolgens een verbeterplan. De daadwerkelijke uitvoering van dit plan, waarvoor de gereserveerde middelen zijn bedoeld, vindt in 2026 plaats, opvolgend aan de verkenning en planvorming. Het budget van € 207.000 is dan ook gereserveerd voor 2026.

Tijdens de uitvoering van de verkenningsopdracht is al snel gebleken dat het aan de juiste data ontbreekt om tot een goede analyse te kunnen komen en daarmee een goede vertaalslag te kunnen maken naar het gewenste verbeterplan. De huidige beschikbare data in de jongerenmonitor is (nog) onvolledig en vaak te verouderd. Daarnaast was het ook van belang om bij de analyse en de vertaalslag naar het verbeterplan een koppeling te kunnen maken met de gekozen inrichting van de bestaande regionale en lokale structuren binnen de Wet van School naar Duurzaam Werk. De definitieve uitwerking en bijbehorende keuzes voor de invulling van deze wet heeft vertraging opgelopen, waardoor het eind 2025 nog niet mogelijk was om hierin de juiste vertaalslag te kunnen maken.

Op basis hiervan is in onderling overleg met de gemeenten Aalten en Doetinchem besloten om de verdere uitwerking van de verkenningsopdracht in 2026 verder op te pakken om gezamenlijk tot een goede probleemanalyse te kunnen komen op basis van de daarvoor benodigde data, met als doel om van daaruit de vertaalslag te kunnen maken naar het gewenste verbeterplan.

Project Oudkomers

In februari 2024 is het project Oudkomers gestart in gemeente Aalten. In maart 2025 is dit project ook gestart in gemeente Doetinchem. Het doel van dit project is tweeledig. Enerzijds om oudkomers die onvoldoende kansen hebben gehad onder de oude Wet inburgering mogelijk alsnog een informeel inburgertraject aan te bieden. Hiermee wordt beoogd dat inwoners (alsnog) in staat zijn om (deels) uit te stromen met hulp van de inmiddels door ons nieuw ontwikkelde en innovatieve inburgeringsdienstverlening. Anderzijds om de groep oudkomers die niet in staat is om de stap naar werk te maken, meer te laten meedoen in de lokale maatschappij.

In 2025 is met de groep oudkomers actief gebouwd aan vertrouwen, zelfredzaamheid en motivatie om stappen te zetten richting werk en/of meedoen

In de praktijk blijkt dat de groep oudkomers een grote afstand heeft tot werk en maatschappelijke participatie. Deze doelgroep heeft tijd en vertrouwen nodig om zich te kunnen ontwikkelen richting zelfredzaamheid, participatie en/of werk. De inzet van een cultuurjobcoach en cultuurvertalers is hierbij van groot belang gebleken.

In 2025 is met de groep oudkomers actief gebouwd aan vertrouwen, zelfredzaamheid en motivatie om stappen te zetten richting werk en/of meedoen. Daarnaast is geïnvesteerd in het versterken van de Nederlandse taalvaardigheid. Een groot deel van de doelgroep is kwetsbaar in de beheersing van de Nederlandse taal, wat de stap naar werk en participatie in een Nederlandssprekende omgeving bemoeilijkt. In 2025 zijn daarom taaldocenten van Laborijn ingezet om de taalbeheersing van oudkomers te versterken.

Aanvullend zijn gerichte trainingen ingezet om de doelgroep te ondersteunen in zelfredzaamheid, werknemers- en sollicitatievaardigheden en het vergroten van het perspectief op werk en/of meedoen. Met de bemiddelbare groep oudkomers werkt de cultuurjobcoach actief toe naar het vinden en behouden van passend betaald werk.

Project Oudkomers gemeente Aalten

In de gemeente Aalten wordt sinds 2024 actief ingezet op ondersteuning van de groep oudkomers. Deze inzet heeft in 2025 geleid tot positieve resultaten. Een groot deel van de oudkomers met arbeidspotentieel heeft de stap naar betaald werk gezet en is (gedeeltelijk) uitgestroomd uit de uitkering, of zal deze stap op korte termijn maken.

In samenwerking met Figulus Welzijn is in 2025 intensief gewerkt aan de toeleiding naar maatschappelijke ondersteuning bij specifieke hulpvragen en aan de instroom van de doelgroep in lokaal meedoen. Met name de instroom in meedoen vraagt tijd. De doelgroep is kwetsbaar in vertrouwen en taal, waardoor het voor oudkomers lastig is om zelfstandig aansluiting te vinden bij activiteiten en voorzieningen in de wijk.

In 2025 zijn binnen Figulus Welzijn 2 cultuurverbinders gestart om deze kwetsbare doelgroep te ondersteunen bij de toeleiding naar maatschappelijke ondersteuning en de instroom in lokaal meedoen. In 2026 wordt deze inzet voortgezet en verder doorontwikkeld. De verwachting is dat de inzet van cultuurverbinders, in samenhang met taalondersteuning en begeleiding vanuit Laborijn, zal bijdragen aan een verdere versterking van zelfredzaamheid, participatie en duurzame toeleiding naar werk en meedoen voor de doelgroep.

Project Oudkomers gemeente Doetinchem

In maart 2025 is gestart met de selectie van de groep oudkomers uit de gemeente Doetinchem die deelneemt aan het project. Na een eerste dossierscreening zijn in totaal 11 informatiebijeenkomsten georganiseerd om de doelgroep te informeren, te spreken en te selecteren.

Vanaf september 2025 is gestart met de ondersteuning van de bemiddelbare oudkomers uit de gemeente Doetinchem. Met de inzet van cultuurjobcoaching en gerichte trainingen op het gebied van taal, perspectief, kennis en vaardigheden is actief toegewerkt naar de stap richting betaald werk. In 2025 zijn de eerste plaatsingen in werk gerealiseerd.

In 2025 is ook de groep oudkomers uit de gemeente Doetinchem geselecteerd die deel gaat nemen aan een ondersteuningsaanbod gericht op het realiseren van duurzaam lokaal meedoen.

Op basis van de binnen het project opgedane ervaringen is een actief en doelgericht ondersteuningsprogramma ingericht, in samenwerking met lokale aanbieders en met inzet van een cultuurparticipatiecoach. Dit ondersteuningsprogramma start begin 2026 en heeft naar verwachting een positieve bijdrage aan het versterken van de Nederlandse taalvaardigheid, zelfredzaamheid en het welzijn van de doelgroep, evenals aan een duurzame deelname aan lokaal meedoen.

Dienstverlening Oekraïense ontheemden

Sinds de inval van Rusland in Oekraïne in 2022 zijn duizenden mensen op de vlucht geslagen. In Nederland zijn gemeenten verantwoordelijk voor de opvang en voorzieningen voor deze ontheemden. Laborijn voert sinds 2022 voor de gemeenten Aalten en Doetinchem de leefgeldregeling uit en sinds januari 2025 ook de uitvoering van de eigen bijdrageregeling. Daarnaast ondersteunt Laborijn de Oekraïense inwoners van deze gemeenten bij het vinden en behouden van werk. Uit de jaarlijkse evaluatie met de gemeenten blijkt dat deze ondersteuning effectief is. Meer dan 75% van de Oekraïense beroepsbevolking in beide gemeenten is inmiddels aan het werk. Dit percentage ligt aanzienlijk hoger dan het landelijke gemiddelde van 63%.

In 2025 is in de gemeente Aalten gestart met casemanagement door Laborijn; een proactieve en planmatige ondersteuning van Oekraïense inwoners van 18 jaar en ouder. Deze aanpak is gericht op het verhogen van de arbeids- en participatiegraad en draagt bij aan informele inburgering, versterking van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Met het casemanagement wordt vooruitgelopen op de wijzigingen die vanaf maart 2027 worden voorzien bij het aflopen van de tijdelijke regeling voor Oekraïense ontheemden, waarmee wordt beoogd de instroom in de Participatiewet en de begeleidingsbehoefte op re-integratie zoveel mogelijk te beperken.

Eigen bijdrageregeling Oekraïne

Sinds 1 januari 2025 zijn gemeenten verplicht een eigen bijdrage voor de kosten van verblijf op te leggen. Alle volwassen ontheemden die in een gemeentelijke opvang verblijven en voldoende inkomsten uit werk hebben, moeten maandelijks financieel bijdragen aan de kosten van hun opvang. Dit als een verbruiksvergoeding voor onder meer gas, water en elektra. De hoogte van de eigen bijdrage bedroeg per januari € 105 per volwassene. Per 1 oktober is aan de verbruiksvergoeding een vergoeding voor locatiebegeleiding toegevoegd. Tezamen vormen de bedragen de 'exploitatiekosten van de opvang' en bedragen € 244 per maand. De inzet en de verhoging van de eigen bijdrage hebben in 2025 zowel procesmatig als qua communicatie veel inzet van de uitvoering gevraagd maar is naar opzet en verwachting verlopen.

We constateren dat inwoners soms onbewust niet doorgeven aan het werk te zijn gegaan of hier op korte termijn mee starten. In de gemeente Aalten is daarom per juni een kortdurende pilot gestart waarbij bewoners in een gemeentelijke opvang maandelijks een inlichtingenformulier ontvangen gericht op mutaties met betrekking tot werk. Waarmee kan worden voorkomen dat in latere instantie terugvorderingen ontstaan. Door de geringe respons op verzoeken om informatie, heeft de pilot niet tot het gewenste resultaat geleid. Een aangepaste pilot, met eenzelfde doelstelling, is in voorbereiding.

Het aantal bewoners in de gemeentelijke opvang dat een eigen bijdrage heeft opgelegd gekregen, is in beide gemeenten de tweede helft van het jaar toegenomen. Deze trend correspondeert met de afname van het aantal bewoners aan wie een vergoeding voor leefgeld is toegekend.

Dienstverleningsovereenkomst eigen bijdrageregeling Oekraïne

Voor de uitvoering van de eigen bijdrageregeling heeft Laborijn met de gemeenten Aalten en Doetinchem eind 2025 een dienstverleningsovereenkomst gesloten.

De gemeenten en Laborijn hebben ervoor gekozen om in 2025 eerst ervaring op te doen met de opzet en uitvoering van de nieuwe eigen bijdrageregeling. Dit in combinatie met de leefgeldregeling en de inspanningen rond de bemiddeling naar werk. Daarnaast was lange tijd niet duidelijk op welke wijze vanuit het Rijk de financiële compensatie voor de uitvoering zou worden ingevuld. Inmiddels is hier door het Rijk invulling aan gegeven en is de bekostigingsregeling in de dienstverleningsovereenkomst opgenomen. Als gevolg van de gekozen route is de dienstverleningsovereenkomst met terugwerkende kracht in werking getreden tot 1 januari 2025.

Addendum bij de dienstverleningsovereenkomst Leefgeld Oekraïne

Bij de totstandkoming van de dienstverleningsovereenkomst Leefgeld in 2023 was door het Rijk nog niet bepaald hoe gemeenten voor de uitvoering van de regeling zouden worden gecompenseerd. Inmiddels is er een Rijksregeling en zijn Laborijn en de gemeenten Aalten en Doetinchem overeengekomen deze regeling te volgen. Daarmee is de eerder overeengekomen bekostigingswijze gewijzigd en eenvoudiger ingericht. De wijziging is vormgegeven in een eind 2025 gesloten addendum en met terugwerkende kracht in werking getreden tot 1 januari 2025.

Activerend werken in de gemeente Doetinchem

Met Activerend werken worden in de gemeente Doetinchem de domeinen Werk en Zorg samengebracht voor inwoners die onder de Participatiewet vallen en/of gebruik maken van een voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Een aanpak die resulteert in het bieden van een plan aan de inwoner waarin het ontwikkelperspectief centraal staat en waar mogelijk is gericht op betaald werk. De behoefte van de inwoner is daarbij leidend. Het traject wordt niet bepaald door de toepasselijke regelgeving. Inwoners moeten in de maatschappij kunnen meedoen op de voor hen best passende plek. Activerend werken is door de gemeente Doetinchem opgestart samen met 2 centrale organisaties binnen het gemeentelijk sociaal domein; Buurtplein en Laborijn. In de ontwikkelde werkwijze wordt aan inwoners vanuit een gezamenlijke focus een zo veel mogelijk 'ontschotte' dienstverlening geboden. Het door Buurtplein en Laborijn periodiek werken op een gezamenlijke werkplek en het inrichten van een multidisciplinair overleg is in 2025 verder geïntensiveerd. In een multidisciplinair overleg komen casussen of onderwerpen aan de orde die organisatie overstijgend zijn maar wel een gezamenlijke oplossing vragen. Hiervoor is de verdere uitrol van Activerend werk nodig naar geïnteresseerde (zorg)partijen en andere (derde) betrokkenen. De gemeente Doetinchem faciliteert deze uitrol met het opzetten van brede netwerkbijeenkomsten. In 2026 evalueren we als gemeente, Buurtplein en Laborijn gezamenlijk de gekozen werkwijze.

Het Doetinchemse Doorbraakteam helpt sinds 2025 bij het oplossen van complexe, vastgelopen inwonerproblemen via een integrale, creatieve aanpak waarbij professionals uit meerdere organisaties samenwerken

De doorbraakmethode en het Doetinchemse Doorbraakteam

Veel inwoners kennen een stapeling van problemen dat, in de complexe systeemwereld met allerlei regelingen en voorzieningen, belemmerend kan werken. Het kan dan in het belang van de inwoner zijn om te komen tot een creatieve of onconventionele oplossing. In de doorbraakmethode worden de krachten van verschillende domeinen gebundeld – zoals welzijn, zorg, inkomen en wonen – om tot een integrale aanpak en creatieve, onconventionele oplossing te komen. In mei 2025 is, in het verlengde van Activerend werken, door gemeente Doetinchem gestart met een lokale variant, het Doetinchemse Doorbraakteam. In dit team worden complexe casussen behandeld, vastgelopen situaties doorbroken en samenwerking over de grenzen van organisaties heen gestimuleerd. Deze aanpak richt zich zowel op jeugdigen als volwassenen. Het stelt de professionals in staat om onderbouwd, gelegitimeerd en kostenbewust maatwerk te leveren – zonder willekeur. De training voor de doorbraakmethode heeft plaatsgevonden in de periode mei - september 2025 en de eerste casussen zijn in het team behandeld. Aan de training is deelgenomen door Buurtplein, Sité Woondiensten, Bureau voor Financiële Ondersteuning (BvFO), de afdeling Beleid Maatschappij van de gemeente Doetinchem en vanuit verschillende vakgroepen van Laborijn.

Simpel Switchen Aalten

Simpel Switchen is een werkwijze die de inwoner centraal zet. Met het borgen van deze werkwijze dragen we bij aan de uitgangspunten die binnen Laborijn en de gemeente Aalten centraal staan. De menselijke maat staat centraal, dit wil zeggen dat we zo persoonlijk mogelijk werken en we kijken naar 'meedoen op de best passende plek' voor de inwoner. Simpel Switchen is geen doel op zich, maar een middel in het streven naar een passende plek voor inwoners. Er wordt gekeken naar de talenten van de inwoner, individuele krachten en reële perspectieven. Participatie en re-integratie vormen het uitgangspunt.

De werkgroep Simpel Switchen bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente Aalten en Laborijn. Het team kijkt samen met de inwoner en betrokken hulpverleners wat nodig is om tot de best passende werk- of uitkeringssituatie te komen.

Samen met partners wordt gewerkt aan het versoepelen van overgangen binnen de participatieketen. De samenwerking met ketenpartners is hierbij van groot belang. Jaarlijks wordt een netwerkbijeenkomst georganiseerd. Daarnaast is er een open stoel bij overleggen voor werkgevers en zorgpartners, zodat ontwikkelingen en ideeën gezamenlijk kunnen worden gedeeld.

Ziekteverzuim cao Aan de Slag

Het verzuimpercentage tot en met het vierde kwartaal van 2025 is 10,2%. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2024 (9,8%). Uit analyse blijkt de meldingsfrequentie relatief hoog blijft alhoewel deze in 2025 een daling heeft doorgemaakt van 3,72 in 2024 naar 3,40 in 2025. In 2025 is de aanpak van frequent verzuim aandachtspunt geweest en dat vertaalt zich in een daling van het aantal meldingen. Het blijft echter noodzakelijk om de focus vast te houden en met aandacht het gesprek aan te gaan.

Uitstroom vanuit parttime werk

In de periode september 2024 tot en met september 2025 zijn 64 inwoners gestart met parttime werk. Over diezelfde periode zijn 68 inwoners gestopt met parttime werk. 49 inwoners zijn volledig uitgestroomd uit de bijstand waarvan 32 inwoners naar werk.

Van de inwoners met parttime werk stroomt 47% volledig uit naar werk (vorig jaar was dit 40%). Daarmee levert parttime werk een belangrijke bijdrage aan de opstap naar volledige uitstroom uit de bijstand.

De volgende grafieken lopen een kwartaal achter door het later verrekenen van de inkomsten uit parttime werk.

NUG-dienstverlening

Laborijn biedt ook ondersteuning aan niet-uitkeringsgerechtigden (NUG), inclusief loonkostensubsidie, die zich melden voor ondersteuning bij het verkrijgen van betaald (parttime) werk.

2.2.1 Programmalasten

Binnen dit programma worden de volgende lasten en baten verantwoord:

- de kosten van re-integratie en ontwikkeling van Participatiewet-klanten
- de kosten voor dienstverbanden cao Aan de Slag; Beschut Werk en DGI
- de middelen die door de gemeenten beschikbaar worden gesteld aan Laborijn
- de omzet die wordt behaald door medewerkers Wiw en cao Aan de Slag
- de loonkostensubsidie die ontvangen wordt voor deze medewerkers

Bijdragen per gemeente:

Bijdrage re-integratiemiddelen per gemeente	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Aalten				
- algemene re-integratiemiddelen	395	395	395	476
- beschut werk	67	67	-	-
- DGI	32	32	-	-
	495	495	395	476
Doetinchem				
- algemene re-integratiemiddelen	2.719	2.719	2.719	2.970
- beschut werk	313	313	-	-
- DGI	111	111	-	-
	3.143	3.143	2.719	2.970
Totaal	3.638	3.638	3.114	3.446

Programma Mensontwikkeling	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
Re-integratiemiddelen				
Arbeidstoeleiding loonkostensubsidie	-	-	-	602
Arbeidstoeleiding omzet	-	-	-	160
Bijdrage gemeenten re-integratiemiddelen	3.114	3.114	3.114	3.446
Inleenvergoedingen wiv	16	15	17	-
Beschut werk dienstverbanden				
Bijdrage gemeenten beschut werk	380	380	-	-
Compensatie belastingmaatregelen	16	16	-	-
Loonkostensubsidie	422	413	382	-
Omzet	118	104	105	-
DGI dienstverbanden				
Infrastructurele opslag (DGI)	144	144	-	-
Compensatie belastingmaatregelen	8	8	-	-
Loonkostensubsidie	177	174	276	-
Omzet	54	53	103	-
CAO ad Slag Montferland				
Bijdrage gemeente	17	20	-	-
Compensatie belastingmaatregelen	3	3	-	-
Loonkostensubsidie	45	48	-	-
Omzet	14	11	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	1.996	1.996	1.744	1.987
Totaal baten	6.523	6.498	5.742	6.194
Lasten				
Re-integratiemiddelen				
Ontwikkeling Inwoners	171	210	253	201
Nieuwe inwoners	566	591	579	406
Integrale samenwerking	186	226	126	119
Arbeidstoeleiding	376	380	387	1.511
Hulpmiddelen en vergoedingen	119	133	180	123
Interne klantondersteuning	1.748	1.748	1.893	1.841
Beschut werk dienstverbanden				
Loon- en personeelskosten	668	638	568	-
Begeleiding	87	87	-	-
DGI dienstverbanden				
Loon- en personeelskosten	405	430	646	-
Begeleiding	58	58	-	-
CAO ad Slag Montferland				
Loon- en personeelskosten	78	81	-	-
Directe salariskosten	1.957	1.944	1.744	1.903
Totaal lasten	6.418	6.526	6.377	6.105
Saldo baten en lasten	105	-28	-635	89
Toevoeging bestemmingsreserve	-66	-	-	-5
Onttrekking bestemmingsreserve	-	79	635	-
Resultaat	39	52	-	84

Dit programma laat een positief saldo van baten en lasten zien van € 105.000.

Dit wordt met name veroorzaakt door een gedeeltelijke doorschuiving van de projecten Oudkomers en Jongeren naar 2026 en een lagere bijdrage voor het WSPA dan begroot. De begrote onttrekking uit de bestemmingsreserve vervalt hierdoor en in plaats daarvan wordt € 66.000 toegevoegd.

2.2.2 Beleidsindicatoren

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) nemen we de volgende verplichte beleidsindicatoren op.

Sociaal domein

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners*

Gemeente Aalten: 222

Gemeente Doetinchem: 282

Heel Nederland: 203

Bron: waarstaatjegemeente.nl, peildatum 2024.

*Deze indicator toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet. Een re-integratievoorziening is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht. Er zijn diverse typen re-integratievoorzieningen: tijdelijke loonkostensubsidie, WIW/ID-baan, participatieplaats, loonkostensubsidie, (Participatiewet), beschut werk, begeleiding op werkring/jobcoach, vervoersvoorziening (woon-werk), andere voorziening voor arbeidsbeperking en overige voorzieningen.

2.3 Programma Inburgering

De uitvoering van de Wet inburgering 2021 is door Laborijn integraal en vernieuwend ingericht, met een duidelijke verdeling van taken tussen Laborijn en lokale samenwerkingspartners. Laborijn voert de regie op het gehele inburgeringstraject, waarbij regisseurs inburgering, cultuurvertalers en cultuurjobcoaches een centrale rol vervullen. Lokale samenwerkingspartners verzorgen verschillende onderdelen van de verplichte inburgering en leveren daarnaast een bijdrage aan het participatieprogramma. Vanuit dit gezamenlijke en integrale aanbod is Laborijn in staat iedere inburgeraar een passend inburgerings- en participatieaanbod te bieden.

Doorontwikkeling modulair aanbod

In 2025 is intensief gewerkt aan de uitbreiding en doorontwikkeling van het participatieaanbod inburgering, oftewel de modules van “de trein”. Daarbij worden praktijkervaringen met de doelgroep ingezet om de modules aan te vullen en/of te versterken. Zo blijkt in de praktijk dat vitaliteit (fysiek en psychisch welzijn), dualiteit (participeren en leren) en financiële en digitale zelfredzaamheid essentiële onderdelen zijn voor ontwikkeling en zelfredzaamheid. Met inzet van de impulsmiddelen sociale infrastructuur zijn 3 nieuwe modules ontwikkeld met aandacht voor vitaliteit, meedoen en financiële en digitale kennis en vaardigheden. Binnen deze modules wordt samengewerkt met lokale partners (BVFO, Figulus Welzijn, Stadswerkplaats, Stadsboerin, Sport-ID, sportmakelaar Aalten) om duurzaamheid en een lokaal aanbod optimaal in te regelen.

Participatie inburgeraars

Inmiddels is een groot aantal inburgeraars, door de inzet van de modules, voldoende zelfredzaam om actief mee te kunnen doen in de lokale samenleving. Meedoen is niet alleen belangrijk voor het versterken van integratie en het opbouwen en behouden van een sociaal netwerk, maar draagt ook bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse taal. De stap naar duurzaam meedoen blijkt voor veel inburgeraars lastig te zijn. Doelgerichte voorbereiding, het organiseren van een passende participatieplek, een zorgvuldige en zachte landing en begeleiding gericht op continuïteit zijn daarbij van groot belang.

In 2025 is, met inzet van de impulsmiddelen sociale infrastructuur, de module Meedoen ontwikkeld. Binnen deze module wordt samen met de inburgeraar gewerkt aan de voorbereiding, toeleiding en ondersteuning richting lokaal meedoen. Hierbij is niet alleen de inzet van de inburgeraar, trainers en cultuurvertalers en -jobcoaches van belang, maar ook de betrokkenheid en openheid van het lokale netwerk van organisaties, verenigingen en stichtingen.

De eerste resultaten van de module Meedoen laten zien dat deze aanpak bijdraagt aan het verhogen van de participatiegraad van inburgeraars. De doorontwikkeling van de module en het verder verbreden van het netwerk van participatieplekken wordt in 2026 voortgezet.

Cultuurvertalers en cultuurjobcoaching

Laborijn maakt in haar dienstverlening gebruik van cultuurvertalers en cultuurjobcoaches. Dit zijn medewerkers met een migratieachtergrond die beschikken over ervaringsdeskundigheid en een brede cultuur- en taalkennis.

De groep cultuurvertalers heeft het afgelopen jaar een duidelijke groei doorgemaakt in kennis, vaardigheden en inzetbaarheid. Waar zij bij aanvang vooral werden ingezet ter ondersteuning van gesprekken tussen professionals en inburgeraars, worden zij inmiddels steeds vaker en breder ingezet. Zo vervullen cultuurvertalers een actieve rol binnen interne trainingen en binnen de extern vormgegeven modules van het inburgerings- en participatieaanbod. Binnen deze trainingen en modules treden zij niet alleen op als vertaler, maar verzorgen zij ook zelfstandig onderdelen van de training. Daarnaast ondersteunen cultuurvertalers, in samenwerking met BVFO, bij de financiële ontzorging van inburgeraars.

In 2025 is intensief gewerkt aan de uitbreiding en doorontwikkeling van het participatieaanbod inburgering

De cultuurjobcoach ondersteunt bij de voorbereiding op werk, begeleidt de start bij een werkgever en biedt ondersteuning in de eerste fase op de werkvloer. Dit blijkt voor zowel de inburgeraar als de werkgever zeer effectief en vergroot de kans op het verkrijgen én behouden van betaald werk. Binnen Laborijn zien we de meerwaarde van deze rol in de begeleiding van inburgeraars richting werk.

Maatwerk in leerroutes

De Wet inburgering 2021 kent 3 leerroutes: de onderwijsroute, de B1-route en de Z-route. In de praktijk blijkt dat een groot deel van de inburgeraars binnen deze leerroutes passend kan instromen. Tegelijkertijd laten ervaringen zien dat er met name voor jongeren hiaten in het aanbod bestaan. De onderwijsroute blijkt voor veel jongeren te hoog gegrepen, terwijl de B1-route geen volwaardig weekprogramma in een onderwijsomgeving biedt. De Z-route sluit bij deze doelgroep vaak onvoldoende aan vanwege de homogene groepssamenstelling en het ontbreken van perspectief op doorstroom naar kansrijke beroepen.

Samen met de regionale gemeenten heeft Laborijn zich in 2025 ingezet om voor deze specifieke groep inburgeraars een passend bod te ontwikkelen. Zo is regionaal een voorschakelklas voor de onderwijsroute gestart, is in samenwerking met het Graafschap College een B1-entree route ontwikkeld en is een ESF-subsidie ingezet om in 2026 vakgericht inburgeren voor jongeren verder te ontwikkelen.

Hiermee onderstreept Laborijn haar inzet om, zowel binnen het eigen participatieaanbod als in regionale samenwerking, te blijven voorzien in passend en doelgericht maatwerk voor specifieke doelgroepen.

Verdieping op verantwoording WI21 en doorontwikkeling dashboard

Sinds de invoering van de Wet Inburgering 2021 (WI21) is binnen Laborijn veel werk verzet om inburgeraars zo goed mogelijk te begeleiden tijdens hun inburgeringstraject. Naast de doorontwikkeling van de ondersteunende infrastructuur zijn ook stappen gezet in (het verbeteren van) de verantwoording over de uitvoering van de wet.

In 2025 is, in afstemming met de gemeenten Aalten en Doetinchem, besloten om verdere verdieping aan te brengen in de verantwoording. Het bestuursdashboard voor inburgering is uitgebreid met aanvullende gegevens, waaronder demografische kenmerken, informatie over de leerbaarheid van het inwonersbestand en de mate van dualiteit in de trajecten (combinatie van taal en participatie). Dankzij deze uitbreiding is het nu mogelijk om meer verbanden te leggen tussen verschillende kenmerken. Dit stelt Laborijn in staat het aanbod nog beter af te stemmen op de behoeften van inburgeraars, en draagt bij aan een meer gerichte en effectieve uitvoering.

Taalonderwijs WI21

Taal speelt een cruciale rol in participatie, zelfredzaamheid en duurzame uitstroom naar werk. Het taalonderwijs binnen de WI2021 is in een regionale aanbesteding ingekocht bij externe aanbieders. De huidige regionale inkoopcontracten voor het taalonderwijs binnen de inburgering lopen eind 2026 af. Dit vraagt om een keuze tot het verlengen van de bestaande contracten of het opnieuw (en eventueel regionaal) aanbesteden van de leerroutes. Om deze afweging goed te kunnen maken, heeft Laborijn in 2025 een verkenning taal uitgevoerd.

In deze verkenning is gekeken naar de behoeften en de ervaringen van inburgeraars en laaggeletterden met het taalaanbod. Daarbij is ook onderzocht hoe op dit moment kwaliteit, continuïteit en organisatie van het taalonderwijs worden gewaarborgd binnen de leerroutes van de Wet inburgering 2021. Ook is er vanuit de regio een marktconsultatie gehouden om inzicht te krijgen in de beschikbare taalaanbieders, de capaciteit in de regio en de knelpunten die momenteel worden ervaren.

De bevindingen uit deze onderzoeken heeft Laborijn samengebracht in een onderzoeksrapport en een adviesrapport, waarin 3 verschillende scenario's voor het taalaanbod binnen de Wet inburgering 2021 zijn uitgewerkt en tegen elkaar zijn afgewogen. Op basis hiervan ligt er een voorstel voor richtinggevende keuzes voor de toekomst van het

taalonderwijs binnen Laborijn. In 2026 zal bestuurlijk een keuze voor de toekomst van het taalonderwijs worden gemaakt.

Dienstverleningsovereenkomst inburgering gemeente Oude IJsselstreek

In april 2025 is gestart met de eerste fase van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) inburgering met de gemeente Oude IJsselstreek. In deze fase zijn de participatiemodules van Laborijn ingezet voor de inburgeraars van Oude IJsselstreek. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021 en de regie op de trajecten lag in deze fase bij de gemeente Oude IJsselstreek, terwijl Laborijn verantwoordelijk was voor de uitvoering van de modules.

De eerste ervaringen met de samenwerking tussen de gemeente Oude IJsselstreek en Laborijn zijn positief. Tientallen inburgeraars hebben inmiddels met veel inzet en plezier deelgenomen aan de modules van Laborijn en laten een goede ontwikkeling zien.

Vanaf april 2026 start fase 2 van de DVO. In deze fase ontvangt Laborijn het mandaat voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021 voor de inburgeraars van de gemeente Oude IJsselstreek. Samen met de gemeente is in 2025 intensief gewerkt aan een zorgvuldige voorbereiding, zodat fase 2 in de praktijk goed kan landen. De positieve ervaringen uit fase 1 en de intensieve gezamenlijke voorbereiding op fase 2 geven het vertrouwen dat Laborijn en de gemeente Oude IJsselstreek in de dagelijkse praktijk een stabiele en effectieve uitvoering van de Wet inburgering 2021 kunnen realiseren, met duidelijke lijnen, goede afstemming en blijvende aandacht voor passende ondersteuning van inburgeraars.

Eerste inburgeraars behalen inburgering

Na 3 jaar uitvoering van de WI21 worden de eerste resultaten van onze dienstverlening rondom inburgeraars inmiddels steeds meer zichtbaar. In het jaar 2025 hebben 50 inburgeraars hun inburgering succesvol afgerond. Hiervan hebben 9 inwoners de onderwijsroute, 25 inwoners de B1- route en 16 inwoners de Z-route (zelfredzaamheid) afgerond. Na iedere afronding spreekt de regisseur inburgering met de geslaagde inburgeraar. Over het algemeen ontstaat het beeld dat inburgeraars tevreden zijn over de geboden begeleiding, ondersteuning en het bestaande inburgeringsaanbod. De inburgeraars ervaren betrokkenheid en maatwerk gedurende het traject. Dit begint zich langzaam te vertalen in meer inburgeraars die hun inburgeringstraject succesvol weten af te ronden.

2.3.1 Programmalasten

Binnen dit programma worden de volgende lasten en baten verantwoord:

- de kosten voor de leerroutes, maatschappelijke begeleiding en overige instrumenten ter bevordering van de inburgering van asielstatushouders en gezinsmigranten
- de baten bestaan uit de 2 specifieke uitkeringen die de gemeenten van het Rijk ontvangen

Programma Inburgering	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
Bijdrage gemeenten spuk inburgering	1.767	1.767	1.790	1.545
Bijdrage gemeenten spuk onderwijsroute	74	74	75	77
Overheveling spuk-gelden 2022/2023	-	-	-	1.300
Toevoeging vooruit ontvangen bedragen	30	-	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	711	711	694	690
Totaal baten	2.582	2.552	2.559	3.613
Lasten				
Leerroutes	950	775	800	767
Maatschappelijke begeleiding	212	265	425	259
Onderwijsroute	194	295	75	298
Overige kosten	421	404	-	293
Reservering vooruit ontvangen bedragen	94	102	-	1.305
Directe salariskosten	699	705	694	626
Totaal lasten	2.570	2.546	1.994	3.549
Saldo baten en lasten	12	6	565	64
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-565	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Resultaat	12	6	-	64

De bijdragen van de gemeenten zijn berekend op basis van de ontvangen voorschotten. De lijsten van het DUO, waarop de definitieve budgetten worden gebaseerd, zijn op dit moment nog niet gepubliceerd. De definitieve budgetten 2025 van het Rijk worden pas in de loop van 2026 bekend op basis van het aantal inburgeraars in de gemeente op 31 december 2025. Het overschot van € 64.000 wordt opgenomen op de balans ter financiering van de kosten in de aankomende jaren.

Specificatie per gemeente:

Programma Inburgering Aalten	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
Bijdrage gemeenten spuk inburgering	554	554	560	470
Bijdrage gemeenten spuk onderwijsroute	23	23	25	24
Overheveling spuk-gelden 2022/2023	-	-	-	302
Toevoeging vooruit ontvangen bedragen	-	-	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	192	192	187	186
Totaal baten	769	769	772	983
Lasten				
Leerroutes	234	225	250	221
Maatschappelijke begeleiding	84	65	175	60
Onderwijsroute	50	75	25	75
Overige kosten	114	110	-	81
Reservering vooruit ontvangen bedragen	94	102	-	360
Directe salariskosten	188	190	187	169
Totaal lasten	765	767	637	965
Saldo baten en lasten	3	2	135	17
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-135	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Resultaat	3	2	-	17

Programma Inburgering Doetinchem	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
Bijdrage gemeenten spuk inburgering	1.214	1.214	1.230	1.075
Bijdrage gemeenten spuk onderwijsroute	51	51	50	53
Overheveling spuk-gelden 2022/2023	-	-	-	998
Toevoeging vooruit ontvangen bedragen	30	-	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	519	519	507	504
Totaal baten	1.814	1.783	1.787	2.630
Lasten				
Leerroutes	716	550	550	547
Maatschappelijke begeleiding	128	200	250	200
Onderwijsroute	144	220	50	223
Overige kosten	307	294	-	212
Reservering vooruit ontvangen bedragen	-	0	-	945
Directe salariskosten	510	515	507	457
Totaal lasten	1.804	1.779	1.357	2.583
Saldo baten en lasten	9	4	430	47
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-430	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Resultaat	9	4	-	47

2.4 Programma Wsw

Binnen dit programma doen wij op hoofdlijnen verslag van de activiteiten en de resultaten die in 2025 hebben plaatsgevonden rondom de Wsw.

Dit programma heeft betrekking op de coaching, ontwikkeling, bemiddeling en plaatsing van onze Wsw-medewerkers. Daarnaast ook op de dienstverlening aan onze gedetacheerde Wsw-medewerkers en medewerkers die in begeleid werken werkzaam zijn.

Wsw-extern en omzet detacheringen

Ultimo 2025 is 75% van de Wsw-collega's extern gedetacheerd. Landelijk ligt dit rond de 40%. Ondanks dat het aantal Wsw-medewerkers fors afneemt is het positief dat het percentage extern gedetacheerd stabiel is gebleven. Dit hoge percentage en het relatief lage ziekteverzuim maakt dat de gerealiseerde omzet is in 2025 ruim € 85.000 hoger uit valt.

Rijksbijdrage Wsw

De Rijksbijdrage voor de Wsw stijgt van € 38.029 (septembercirculaire 2024) per standaard eenheid (SE) in 2025 naar € 40.680 (meicirculaire 2025).

Wsw intern

Binnen de Werkleercentra bieden we (interne) Wsw-medewerkers, al dan niet tijdelijk, passend werk gericht op ontwikkeling. Ultimo 2025 is 25% van de Wsw-collega's intern werkzaam bij Laborijn. De omzet intern werk is in 2025 ruim € 16.000 hoger uitgevallen dan begroot.

Ultimo 2025 is 75% van de Wsw-collega's extern gedetacheerd. Ondanks dat het aantal Wsw-medewerkers fors afneemt is het positief dat het percentage extern gedetacheerd stabiel is gebleven

2.4.1 Programmalasten

Binnen dit programma worden de volgende lasten en baten verantwoord:

- de kosten voor Wsw-medewerkers die in dienst van Laborijn zijn of begeleid werken, de salariskosten van begeleidend personeel en de af te dragen omzet van de Wsw-medewerkers van Oude IJsselstreek
- de baten bestaan enerzijds uit de Rijksbudgetten Wsw die door gemeenten worden ontvangen en ter beschikking worden gesteld aan Laborijn. Anderzijds worden er inkomsten gegenereerd uit groeps- en individuele detacheringen van Wsw'ers en uit de werkzaamheden die uitgevoerd worden in de hallen

Programma Wsw	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
Omzet groepsdetacheringen	2.808	2.759	2.901	2.949
Omzet individuele detacheringen	2.011	1.975	1.929	2.076
Omzet intern werk	461	444	454	482
Bijdrage vervoerskosten inleners	184	169	168	184
Lage Inkomensvoordeel (Liv)	-	-	-	146
Verrekening kostendeel OIJ	312	302	305	320
	5.775	5.649	5.756	6.157
Rijksbudget	19.796	19.796	17.545	21.991
Compensatie belastingmaatregelen	311	311	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	2.276	2.276	2.151	2.262
Totale baten Wsw	28.158	28.032	25.453	30.410
Lasten				
Loonkosten Wsw	17.637	17.789	17.073	19.490
Vervoerskosten Wsw	609	629	665	663
Overige kosten Wsw	494	435	420	376
Kosten begeleid werken	803	804	810	936
Directe productiekosten	22	18	29	23
Omzet deel af te dragen aan OIJ	1.180	1.155	1.206	1.249
Toevoeging voorziening RVU	700	708	-	-
Directe salariskosten	2.244	2.226	2.151	2.241
Totale lasten Wsw	23.690	23.764	22.354	24.979
Saldo baten en lasten	4.468	4.269	3.099	5.431
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-724
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Toevoeging algemene reserve	-	-	-	-
Onttrekking algemene reserve	180	529	-	-
Resultaat	4.648	4.797	3.099	4.707

Dit programma laat een positief resultaat zien van € 4.468.000. Het resultaat is € 199.000 hoger dan begroot.

De onttrekking uit de algemene reserve betreft de kosten van het vormen van een voorziening voor RVU-verplichtingen van € 700.000, onder aftrek van het positieve resultaat van alle programma's (€ 520.000).

2.5 Programma Algemene Overhead

Onder dit programma worden alle kosten verantwoord die niet worden toegerekend aan de inhoudelijke programma's. Hieronder vallen de kosten van de directie, afdeling bedrijfsvoering (staf, administratie, etc.) en ook die van huisvesting, facilitair en automatisering.

2.5.1 Programmalasten

Algemene overhead	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Baten				
Rentebaten	342	328	100	349
Inkomsten uit dienstverlening aan derden	1.206	1.209	531	911
Inkomsten uit DVO OIJ Wsw	1.396	1.400	1.370	1.477
Inkomsten uit DVO Bronckhorst Wsw	142	143	196	-
Opbrengst catering	119	115	113	115
Huuropbrengsten	79	79	105	164
Bijdrage gemeenten impulsbudget infrastructuur	376	358	-	-
Bijdrage deelnemende gemeenten	4.191	4.191	4.583	3.879
Incidentele baten	770	409	522	209
Totaal baten	8.620	8.232	7.520	7.104
Lasten				
Loonkosten	5.973	6.004	5.812	5.932
Overige personeelskosten	772	759	703	690
Huisvestingskosten	1.442	1.490	1.523	1.527
Facilitaire kosten	544	563	592	499
ICT kosten	1.653	1.756	1.579	1.508
Algemene kosten	410	427	300	398
Rentelasten	156	157	-	-
Impuls infrastructuur	-	11	-	-
Incidentele lasten	1.179	1.276	733	762
Totaal lasten	12.129	12.443	11.242	11.316
Saldo baten en lasten	-3.509	-4.210	-3.723	-4.213
Mutatie bestemmingsreserve				
Toevoeging aan reserve	-1.141	-1.089	-274	-315
Onttrekking aan reserve	312	451	898	316
Mutatie algemene reserve				
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-4.338	-4.848	-3.099	-4.212

Het programma algemene overhead laat een negatief saldo van baten en lasten zien van € 3.509.000. De baten vallen € 388.000 hoger en de lasten € 313.000 lager uit. Per saldo een beter resultaat dan begroot van € 701.000.

Specificatie Incidentele baten en lasten	Baten	Lasten
Onttrekking uit voorzieningen	461	
Subsidie esf	133	
Implementatiebudget PW in balans	168	
Overige incidentele baten	8	
Bestedingsplan Impuls infrastructuur		213
Uitvoering project Oekraïne		65
Toevoeging aan voorzieningen		281
Vervangingsbudget personeel		504
Uitvoering Tozo		70
Nieuwbouw		8
Overige incidentele lasten		38
Totaal	770	1.179
Saldo	-409	

2.5.2 Beleidsindicatoren

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) nemen we de volgende verplichte beleidsindicatoren op.

Beleidsindicatoren			
Formatie per 1000 inw oners	1,26	157 fte	124.491 inw oners
Bezetting per 1000 inw oners	1,36	169 fte	124.491 inw oners
Apparaatskosten per inw oner	€ 106	€ 13.227.540	124.491 inw oners
Externe inhuur tov totale loonkosten	11,12%	€ 1.692.902	€ 15.221.738
Overhead tov totale lasten	15,65%	€ 12.129.321	€ 77.495.952

2.6 Verplichte paragrafen

2.6.1 Bedrijfsvoering

Hierbij geven we een toelichting op de voornaamste ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering en programma overstijgende ontwikkelingen.

Impact en evaluatie besparende maatregelen met andere beleidskeuzes

Tijdens het kadernota- en begrotingsproces in 2024 is bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming 2026 - 2029 gekozen voor een aantal besparende maatregelen. Dit met als doel om de uitvoeringskosten voor onze deelnemende gemeenten niet te laten stijgen. In de tweede helft van 2024 hebben we de benodigde voorbereidingen getroffen om alle 5 maatregelen te implementeren.

Inmiddels zijn 2 maatregelen afgerond die geen (negatieve) gevolgen (meer) hebben voor onze inwoners. Dit betreft ten eerste de keuze om de WLC-locatie Ulft te sluiten en deze inwoners onder te brengen in de WLC's Aalten, Doetinchem en Zelhem. En ten tweede de keuze om de caseload inburgering voor asielstatushouders te verhogen. Over de eindconclusie voor wat betreft deze 2 maatregelen is gerapporteerd in respectievelijk de vierde kwartaalrapportage 2024 (p.9) en de eerste kwartaalrapportage 2025 (p.6). Daarmee is de structurele besparing geborgd en aan deze 2 maatregelen voldaan met een afgerond proces.

Voor de overige 3 maatregelen geldt dat hier andere beleidskeuzes aan ten grondslag liggen. Vanaf het eerste kwartaal van 2025 hebben we geleidelijk aan steeds meer beeld van de effecten van de invoering van deze maatregelen gekregen. Over wat we in de praktijk nu zien gebeuren, wat de maatschappelijke impact is en wat het effect is voor de (individuele) inwoners en de werkgevers. Eind 2025 hebben we de keuze voor deze 3 maatregelen geëvalueerd en hebben we een goed gesprek gevoerd over het al dan niet bijstellen van de (nieuwe) beleidskeuzes op basis van de ervaringen, impact en effecten.

Maatregel 'Versoberen inburgering gezinsmigranten'

De maatregel 'Versoberen inburgering gezinsmigranten', ingevoerd op 1 juli 2024, heeft geleid tot een verhoging van de caseload van 2 fte per 100 naar 1 fte per 150 gezinsmigranten. Deze verhoging is mogelijk gemaakt door de dienstverlening terug te brengen naar het wettelijk minimumniveau.

De effecten van de versoberde inburgeringsdienstverlening zijn inmiddels duidelijk merkbaar voor zowel gezinsmigranten als de betrokken professionals. Doordat de ondersteuning is teruggebracht tot het wettelijk minimum, kan in de praktijk minder tijd worden besteed aan begeleiding. Gezinsmigranten moeten hierdoor vaker en intensiever terugvallen op hun eigen netwerk, wat bij een deel van hen leidt tot een grotere afhankelijkheid en een afname van zelfredzaamheid. Tegelijkertijd is de toegevoegde waarde die Laborijn kan bieden beperkt, omdat alleen de minimale wettelijke taken worden uitgevoerd. Mogelijk heeft deze ontwikkeling op de langere termijn gevolgen voor de instroom van gezinsmigranten in de bijstand, al zijn daar op dit moment nog geen aanwijzingen voor.

Het advies is overgenomen om de huidige maatregel te continueren, met de afspraak dat deze opnieuw wordt beoordeeld zodra duidelijk onderbouwde negatieve effecten zichtbaar worden. We hebben hierbij geconstateerd dat de beoogde besparing op de inburgeringsformatie als gevolg van de maatregel 'Versoberen inburgering gezinsmigranten' volledig is gerealiseerd en aan deze maatregel is voldaan.

Maatregel 'Afbouwen jobcoaching LKS P-wet'

Deze maatregel houdt in dat inwoners die met LKS bij een werkgever worden geplaatst gemiddeld 1,5 jaar jobcoaching ontvangen. Voor het merendeel van de betrokken inwoners blijkt deze afbouw haalbaar en effectief. De financiële doelstelling is gerealiseerd: tussen januari en september 2025 zijn 72 trajecten actief afgebouwd en 76 trajecten om andere redenen beëindigd. De instroom van nieuwe trajecten bleef achter bij de begroting (81 in plaats van 119), waardoor per saldo 28 trajecten minder actief waren dan begroot en de beoogde besparing volledig is behaald.

Tegelijkertijd brengt de afbouw voor een deel van de doelgroep uitdagingen met zich mee. Aan het begin van het vierde kwartaal moesten voor 58 inwoners nog trajecten worden afgebouwd; deze groep heeft al langer dan 18 maanden ondersteuning nodig. Voor 20 van hen is afbouw niet mogelijk zonder dat het dienstverband direct zou eindigen. Voor de overige 38 inwoners lijkt afbouw binnen het tweede jaar van implementatie haalbaar. Voor een kleine groep blijft structurele jobcoaching noodzakelijk, vanwege beperkingen in de begeleidingsstructuur bij werkgevers of vanwege persoonsgebonden factoren. Voor deze inwoners is maatwerk essentieel, inclusief de mogelijkheid om jobcoaching te continueren of tijdelijk opnieuw in te zetten.

Ook richting de toekomst is maatwerk nodig. Door een toenemende multi-problematiek, met name onder jongeren, zal de ondersteuningsbehoefte naar verwachting verder stijgen. Het advies is daarom om binnen het kader van gemiddeld 1,5 jaar jobcoaching ruimte te houden voor afwijkingen in duur en intensiteit wanneer de situatie van de inwoner dit vraagt.

Vanuit werkgeversperspectief verloopt de afbouw in veel gevallen in goede samenwerking, maar leidt de beleidswijziging ook tot meer intensieve gesprekken. Werkgevers lijken in toenemende mate te zoeken naar compensatie voor het wegvallen van jobcoaching. Hoewel er rekening was gehouden met een mogelijk besparingsverlies van 20% door extra aanspraak op het wettelijk recht op jobcoaching, is dit nog niet zichtbaar in de externe uitgaven. Het is echter aannemelijk dat deze ontwikkeling zich op termijn alsnog kan voordoen. Ook dit onderstreept het belang van ruimte voor maatwerk, zowel vanuit het perspectief van inwoners als van werkgevers.

Voor deze maatregel is de constatering dat de afbouw van het aantal actieve jobcoachtrajecten is gelukt, de beoogde besparing op de jobcoachformatie volledig is gerealiseerd en aan deze maatregel is voldaan. We kiezen daarbij voor het handhaven van de nieuwe beleidskeuze van gemiddeld 1,5 jaar jobcoaching voor inwoners die met LKS aan het werk zijn bij werkgevers. En geven daarbij ruimte voor het bieden van maatwerk (in de vorm van een andere intensiteit en/of duur van jobcoaching en/of het (tijdelijk opnieuw) kunnen terugvallen op jobcoaching) in het geval dit maatwerk in het belang van de inwoner/werkgever is en als resultaat heeft dat dat de inwoner op de best passende plek zit.

Maatregel 'Anders investeren in mensontwikkeling'

Deze maatregel richt zich op het anders – en in de praktijk minder – investeren in inwoners die langer dan 8 jaar een uitkering ontvangen en/of op de onderste trede van de participatieladder staan. Voor deze doelgroep is de caseloadnorm verhoogd van 1:83 naar 1:400, met een sobere maar zorgvuldige dienstverlening als uitgangspunt. De ondersteuning bestaat uit één jaarlijks contactmoment volgens een vast protocol. In de eerste 3 kwartalen van 2025 zijn 191 inwoners gesproken, ongeveer een derde van de doelgroep. Dit contact wordt door veel inwoners als prettig ervaren: laagdrempelig, zonder druk, en met ruimte voor lichte ondersteuning.

Tegelijkertijd blijkt de aanpak in de praktijk onvoldoende effectief en staat de gewenste integraliteit onder druk. De doelgroep groeit en kent steeds vaker complexe multi-problematiek die de reguliere dienstverlening overstijgt en vraagt om een bredere, sociaal-domein brede benadering. Daarnaast ervaren inwoners financiële kwetsbaarheid en

onzekerheid, terwijl doorverwijzing en samenwerking met ketenpartners beperkt wordt door de ingezette besparing. Het jaarlijkse contactmoment blijkt ontoereikend: problematiek vraagt om opvolging en regie, maar hiervoor ontbreekt capaciteit. Professionals ervaren dit als een dilemma, omdat zij vanuit het contact juist meer ondersteuning zouden willen bieden.

De ontwikkelingen sluiten aan bij de uitgangspunten van de Participatiewet in Balans, die voor deze doelgroep inzet op maatschappelijke participatie in plaats van uitsluitend re-integratie. Landelijke ervaringen wijzen op een verhouding van 1/3 re-integratie en 2/3 maatschappelijke participatie als passend en effectief. Dit sluit tevens aan bij de beweging richting wijkgerichte integrale teams, waarin breder wordt samengewerkt vanuit wat lokaal nodig is.

Voor het komende kadernota- en begrotingsproces adviseert Laborijn om aan te sluiten bij deze beweging: inwoners recht te geven op een integraal traject gericht op maatschappelijke participatie, de integrale regierol te borgen, 2026 als transitiejaar te benutten voor gezamenlijke visievorming, en lokaal beleidsruimte te gebruiken om intensiteit en invulling te bepalen. Ook vraagt dit om aanpassing van de normering voor inwoners met een re-integratie- of zorgprofiel. De conclusie is dat minder investeren in deze doelgroep niet houdbaar blijkt. Een koerswijziging richting integrale, wijkgerichte ondersteuning is nodig om recht te doen aan zowel de complexiteit als het ontwikkelpotentieel van deze inwoners.

Voor deze maatregel constateren we getalsmatig dat het anders investeren in de ontwikkeling van een specifieke doelgroep is gelukt, de beoogde besparing op de re-integratieformatie volledig is gerealiseerd en aan deze maatregel is voldaan. Binnen het komende kadernota- en begrotingsproces gaan we met elkaar in gesprek, en we gebruiken het jaar 2026 als transitiejaar, waarin we onze visie en aanpak ten aanzien van maatschappelijke participatie bepalen. We sluiten hierbij aan bij zowel de beweging naar integrale wijkgerichte teams als de Participatiewet in Balans in samenwerking met partners uit het brede sociaal domein.

Digitalisering archief

In 2025 is verder gewerkt aan de voorbereiding van de digitalisering van het archief. Dit jaar stond in het teken van het inrichten van de benodigde processen, het vastleggen van uitgangspunten en het creëren van randvoorwaarden voor een zorgvuldige overgang naar digitaal archiefbeheer. De werkzaamheden zijn erop gericht om in 2026 live te kunnen gaan met het digitale archiefsysteem JOIN.

Een belangrijk onderdeel van deze voorbereiding betreft het handboek vervanging en het vervangingsbesluit wat ervoor zorgt dat de papieren archiefbescheiden vervangen kunnen worden door digitale vervangingen. Deze documenten beschrijven de wijze waarop vervanging plaatsvindt en vormen de basis voor een rechtmatige en verantwoorde uitvoering. De benodigde hardware in de vorm van scanners staan inmiddels ook al klaar voor gebruik bij de receptie en het archief. Zodra de livegang in 2026 is gerealiseerd zullen het handboek en het besluit in werking treden.

Met deze stappen is in 2025 een stevige basis gelegd voor de verdere digitalisering van het archief en het digitaal werken. In 2026 zullen we toewerken naar de daadwerkelijke ingebruikname van JOIN.

In 2025 is een stevige basis gelegd voor de verdere digitalisering van het archief en het digitaal werken

Implementatie CompetenSYS

Na een uitgebreide aanbesteding heeft Laborijn gekozen voor CompetenSYS als leverancier van de nieuwe applicatie voor Methodisch Werken. Laborijn zoekt een uniforme en efficiënte workflow om inwoners optimaal te ondersteunen bij participatie en werk.

Met de inzet van CompetenSYS beschikt Laborijn over een toekomstbestendig platform waarin alle essentiële processen, van diagnostiek tot CRM en Matching en van

loonwaardemetingen en jobcoaching tot de periodieke aanlevering SRG gegevens, geïntegreerd zijn. Het CompetenSYS-platform ondersteunt taakgericht werken en biedt een dynamisch klantprofiel, gekoppeld aan relevante prestatie-indicatoren en beleidsdoelen. Bovendien worden werkprocessen gestroomlijnd en krijgen professionals beter inzicht in trajecten en resultaten. Dankzij de flexibiliteit en schaalbaarheid van CompetenSYS kan Laborijn haar dienstverlening verder professionaliseren, de samenwerking met ketenpartners versterken en inwoners gericht begeleiden naar werk of maatschappelijke participatie. In 2025 zijn regievoerders op het ontwikkeltraject van de inwoner (re-integratieconsulenten, regisseurs inburgering en jobcoaches) over gegaan op het werken met CompetenSYS.

Implementatie Procesmanagement

In 2024 hebben we een start gemaakt met het vaststellen van de visie op procesmanagement en het in kaart brengen van de te beschrijven processen. In 2025 zijn we volop gestart met het beschrijven. Eind 2025 hebben we alle bedrijf-kritische processen beschreven en zijn we mooi op weg om de overige processen ook vast te leggen. We zien dat het proceshandboek steeds meer onderdeel wordt van het reguliere werk. Steeds meer collega's voeren zelf wijzigingen door of schakelen de kwaliteitsadviseur in om aanpassingen door te voeren. Om dit te borgen in de organisatie maakt het handboek ook deel uit van het inwerkprogramma.

Informatiebeveiliging en Privacy

De informatiebeveiliging en privacy zijn continu onder de aandacht. Laborijn heeft sinds dit jaar ook een Functionaris Gegevensbescherming in de eigen gelederen, waar deze diensten voorheen werden ingehuurd. Bij het aangaan van verschillende dienstverleningsovereenkomsten voert Laborijn de 'Data protection impact assessment' (DPIA) uit om de privacy risico's van gegevensverwerking in kaart te brengen. In de uitvoering werken we gestructureerd aan het behoud van een goed bewustzijn op deze thema's met behulp van bijvoorbeeld micro-learning's en kennissessies. Via e-learning worden jaarlijks kennistoetsen afgenomen. In samenwerking met ICT Doetinchem zijn we gestart met de voorbereidingen voor NIS2 en BIO2, zodat we in 2026 compliant worden op deze richtlijnen. In 'de week van de integriteit en privacy' wordt van de organisatie extra aandacht gevraagd door het aanbieden van interessante workshops.

Er zijn het afgelopen jaar 13 datalekken gemeld, waarvan één is gemeld bij Autoriteit Persoonsgegevens en één bij betrokkene. Alle datalekken zijn die volgens procedure afgehandeld.

Voorbereiding Participatiewet in Balans

Al langere tijd is een maatschappelijke ontwikkeling gaande over de wijze waarop overheid en burger zich onderling hebben te verhouden. Ook de inhoud en uitvoering van de Participatiewet is onderdeel van deze maatschappelijke ontwikkeling en ontwikkelt zich langs 3 sporen waarbij vertrouwen, menselijke maat en vereenvoudiging centraal staan.

De huidige herziening van de Participatiewet (spoor 1) bevat een samenhangend pakket van ruim 20 wetswijzigingen waarmee de huidige Participatiewet een betere balans krijgt tussen rechten en plichten en gemeenten meer ruimte geeft voor het bieden van maatwerk. Na een lange aanloop is het wetsvoorstel Participatiewet in Balans op 30 september 2025 door de Eerste Kamer aangenomen.

Naast de aanpassingen in de huidige Participatiewet wordt ook fundamenteeler gekeken naar de doelen en uitgangspunten van de bijstandswetgeving en de wijze waarop deze vanaf de basis opnieuw kan worden opgebouwd. Aan dit wetstraject (spoor 2) wordt de komende jaren invulling gegeven.

Tenslotte wordt gewerkt aan een cultuuromslag en aandacht voor een dienstverlening die meer rekening houdt met de individuele omstandigheden van inwoners (spoor 3).

De wijzigingen in de Participatiewet (spoor 1) worden gefaseerd ingevoerd. Laborijn heeft hiervoor eind 2025 een impactanalyse en tijdslijn opgesteld. Per januari 2026 zijn die onderdelen van de wet in werking getreden die geen (grotere) aanpassing in wetgeving,

besluitvorming of software / systemen vragen. De overige wijzigingen treden per 1 januari 2027 in werking. Het jaar 2026 is daarvoor het voorbereidingsjaar.
Het bestuur van Laborijn is in februari en november 2025 geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de Participatiewet in Balans.

Frauderisico's

Hieronder volgt het overzicht van onderkende frauderisico's met bijbehorende interne beheersingsmaatregelen.

Frauderisico	Interne beheersingsmaatregel	Restrisico
Debiteuren afboeken in de financiële administratie, (een deel van) het geld op privérekening laten overmaken.	1. Interne controle op memoriaal boekingen m.b.t. afboeken debiteuren 2. Interne controle op buiteninvordering stelling cliëntvorderingen	Laag
Spookfactuur inboeken, aanmaken/muteren stambestand crediteur en factuur betaalbaar stellen	Functiescheiding tussen het inscannen, coderen, inboeken, accorderen en betalen van facturen. Tevens systeemtechnisch een beperkte toegang tot het aanmaken en muteren van stambestanden crediteuren. Interne controle op prestatielevering	Laag
Handmatige betaling invoeren in BNG-bankpakket zonder geldige onderbouwing	Functiescheiding tussen het inboeken van een betaalregel en het accorderen van de betaalregels. Alle betalingen van facturen vanaf € 5.000 worden aangeleverd bij de personen die de betaalbatch accorderen	Midden
Goederen bestellen op naam Laborijn, in privé laten afleveren, prestatie akkoord tekenen in key2financiën	Tweede autorisatie inkoopfactuur Maandelijkse kostenbeoordeling i.v.t. de begroting We werken met een bestelportaal waar een deel van de bestellingen mee wordt gedaan	Midden
Intern werk order laten uitvoeren, facturatie achterwege laten of lager doorvoeren, restant in privé laten uitbetalen	Interne monitoring omzet intern werk. Functiescheiding tussen afspreken prijzen, uitvoeren werkzaamheden en facturatie	Hoog
Opdracht verlenen aan bevriende personen/ondernemers	Integriteitsbeleid Inkoop- en aanbestedingsbeleid Interne controle op proces inkopen en (Europese) aanbestedingen	Hoog
Fictieve medewerker aanmaken en salaris uitbetalen	Interne controle op de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de salarisadministratie Functiescheiding tussen aanmaken medewerker, opstellen arbeidsovereenkomst en verloning	Laag
Fictieve uitkeringsklant aanmaken in Suite en uitkering laten overmaken op privérekening medewerker	Integriteitsbeleid Koppeling met Inlichtingenbureau Koppeling met BRP Systeemcontrole Suite geeft foutmelding bij betalen uitkering. Lijstwerk controle door Financiën bij betaalbatch	Laag

Hoger salaris doorvoeren in Visma dan in aanstellingsbrief staat	Functiescheiding omtrent het invoeren, muteren en betalen van salarissen	Laag
Doorvoeren van eenmalige uitkeringen aan medewerkers zonder dat hier iets aan ten grondslag ligt	Interne controle op eenmalige uitbetalingen Interne controle op de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de salarisadministratie	Laag
Omkoping bevoegde/invloedrijke medewerkers door derden	Integriteitsbeleid	Laag
Het vaststellen van een te hoge loonwaarde bij de werkgever in ruil voor een betaling	Integriteitsbeleid, functiescheiding tussen het uitvoeren van een loonwaardemeting en het vaststellen loonwaardemeting en de betaling. Gebruik van een landelijk gecertificeerd systeem voor de uitvoering van de metingen	Laag

Op basis van de uitgevoerde interne controle is geen fraude geconstateerd.

Afwegingskader voor nieuwe dienstverleningsverzoeken

In het proces om te komen tot de kadernota 2026 – 2029 is geconcludeerd dat het wenselijk is om met elkaar te komen tot een afwegingskader voor het kunnen beoordelen van nieuwe verzoeken tot het leveren van dienstverlening. Nieuwe dienstverleningsverzoeken dienen immers een bijdrage te leveren aan Laborijn, waarbij de dienstverlening aan de deelnemende gemeenten prioriteit heeft en niet in het gedrang mag komen. Met de 3 huidige GR-gemeenten zijn we het unaniem met elkaar eens over dat het van belang is dat we gezamenlijk een gedeelde visie met elkaar hebben én houden waarin de kernbegrippen ‘de inwoner centraal’ en ‘integraliteit’ expliciet centraal staan. We willen de krachtige identiteit en positie van Laborijn behouden. Om dit te bereiken, is een richtinggevend inhoudelijk afwegingskader opgesteld, zowel voor DVO-dienstverlening als voor toetreding tot de GR Laborijn. Toekomstige dienstverleningsverzoeken worden aan dit kader getoetst.

Visie op preventie en handhaving

In 2025 is het visiedocument preventie en handhaving vastgesteld. Voor Laborijn is het handhaven van regels en wetten geen doel op zich, maar vormt het een integraal onderdeel van de dienstverlening. Het doel is te zorgen dat inwoners kunnen meedoen op de best passende plek en waar nodig worden voorzien van een inkomensvoorziening. Preventie en handhaving is daarbij een middel om dit te realiseren. We gaan uit van vertrouwen, zetten in op preventie en vroegsignalering en leveren maatwerk waar dat nodig is.

Het merendeel van de inwoners maakt niet opzettelijk misbruik van sociale voorzieningen. Door persoonlijke omstandigheden en soms complexe regelgeving kunnen (onbewust) fouten worden gemaakt. Kijken naar de omstandigheden, het doel van beleid en regels en het beoogd effect voor inwoners zijn voor ons belangrijke uitgangspunten. Organisatiebreed kijken we hoe inwoners te ondersteunen om aan wet- en regelgeving te kunnen voldoen en proberen we de negatieve gevolgen van het niet nakomen zo klein mogelijk te houden. We willen een toegankelijke en betrouwbare organisatie voor onze inwoners en samenwerkingspartners blijven.

We zijn ons er echter van bewust dat er ook een kleine groep inwoners bestaat die wel opzettelijk misbruik maakt van de voorzieningen. Het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik blijft daarom belangrijk, ook om binnen de samenleving draagvlak te behouden voor het bestaande sociale stelsel. Inwoners worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en hebben verplichtingen die niet vrijblijvend zijn. En ook wij hebben een actieve en niet vrijblijvende plicht richting onze inwoners. Zo blijft het voor beide partijen duidelijk wat de rechten en verplichtingen zijn en wat we van elkaar mogen verwachten.

Handhaving staat niet op zichzelf, maar is een integraal onderdeel van de totale dienstverlening aan onze inwoners. Naleving van wet- en regelgeving wordt optimaal bevorderd wanneer handhaving, met een juiste balans tussen preventie en repressie, onderdeel is van de brede dienstverlening.

Samen met onze deelnemende gemeenten en directe externe samenwerkingspartners (denk aan Bureau voor Financiële Ondersteuning, Buurtplein en Figulus Welzijn) stellen we regels voor onze uitvoering. Een samenwerking die wij ook zoeken met overige ketenpartners, zoals politie, regionale en andere samenwerkingsverbanden en organisaties die hulp- en/of dienstverlening bieden aan onze inwoners. Steeds vanuit het doel het voorkomen en vroegtijdig opsporen van het al dan niet onbewust misbruik maken van sociale voorzieningen.

Continu Klanttevredenheidsonderzoek

Om adequaat te kunnen reageren en anticiperen hecht Laborijn waarde aan een continue meting van hoe onze inwoners de dienstverlening van Laborijn ervaren. Daarom hebben we een voortdurende uitvraag in de vorm van een continu-KTO (Klanttevredenheidsonderzoek). Een onderzoek gericht op inwoners die gebruik maken van een Participatiewet uitkering. In het continu-KTO wordt de reis van de inwoner binnen Laborijn gevolgd. Naast een 'rapportcijfer' geeft de respons ons ook input om de dienstverlening nog verder te kunnen verbeteren.

Onze voortdurende inspanningen om de betrokkenheid van onze inwoners ook bij het klanttevredenheidsonderzoek te vergroten hebben er ook in 2025 toe geleid dat de betrouwbaarheid over de hele linie van het continu onderzoek meer dan 90% bedraagt. De gepresenteerde resultaten geven daarmee een mooi en evenwichtig beeld van de ervaringen van inwoners met onze dienstverlening.

De reis van de inwoner start met de eerste kennismaking met Laborijn en het verzorgen van de bijstandsaanvraag. Onze inwoners beoordelen in 2025 de dienstverlening in deze fase met een 7,2 (in 2024; 7,2). Vervolgens wordt gekeken naar de beleving van de inwoner waar het gaat om ondersteuning en begeleiding bij het proces van re-integratie/participatie. Dit betreft dienstverlening waarbij we de inwoner gedurende langere tijd begeleiden. Deze fase in dienstverlening is in 2025 gewaardeerd met een mooie 7,7 (in 2024; 7,5).

Een jaar nadat het eerste contact heeft plaatsgevonden, wordt de inwoner nogmaals bevraagd op de dan opgebouwde ervaringen met Laborijn. De inwoners hebben deze fase van ondersteuning en begeleiding in 2025, evenals in de daaraan voorgaande jaren, beoordeeld met een stabiele 7,2.

Verheugend is om te zien dat rond driekwart van de inwoners aangeeft dat het beter met hen gaat na het ontvangen van de begeleiding en ondersteuning door Laborijn.

Continu Klanttevredenheidsonderzoek Wet Inburgering 2021

Als Laborijn hebben we al langere tijd positieve ervaringen met ons continu klanttevredenheidsonderzoek gericht op inwoners met een bijstandsuitkering. Dit leidde tot de behoefte dit instrument ook in te zetten om de klanttevredenheid te onderzoeken onder inwoners die gebruik maken van andere dienstverlening, zoals de Wet Inburgering 2021.

Nadat met de uitvoering van de Wet Inburgering door Laborijn enige jaren ervaring is opgedaan kon eind 2024 ook voor deze wet een continu klanttevredenheidsonderzoek worden ingericht. Laborijn is hiermee landelijk de eerste uitvoeringsorganisatie met klanttevredenheidsonderzoek specifiek gericht op deze doelgroep en wet. Om te ondervinden of het inderdaad mogelijk is een klanttevredenheidsonderzoek aan de daaraan te stellen vereisten te laten voldoen, is 2025 gebruikt als pilotperiode. De pilot heeft zich daarbij beperkt tot de eerste fasen van het inburgeringstraject, de brede intake en het PIP (Persoonlijk plan Inburgering en Participatie).

Doelstelling van de pilot was om te onderzoeken of een werkbaar klanttevredenheidsonderzoek dat betrouwbare informatie oplevert, is te realiseren. Hierin is

de pilot geslaagd. Het onderzoek heeft ons waardevolle inzichten opgeleverd over zowel het proces van de brede intake en het PIP, als over de manier waarop asielstatushouders het contact met Laborijn ervaren. Het klanttevredenheidsonderzoek wordt daarom in 2026 vervolgd in een reguliere vorm voor de fasen brede intake en PIP en uitgebreid in de vorm van een pilot gericht op het volledige inburgeringsproces en de ervaringen van de inburgering door gezinsmigranten.

Klantadviesraad

De leden van de Laborijn klantadviesraad (KAR) vertegenwoordigen inwoners van de gemeenten Aalten en Doetinchem die gebruik maken van de Participatiewet of aanpalende wetgeving. De KAR adviseert de directeur gevraagd en ongevraagd over de dienstverlening van Laborijn. De KAR heeft zich sinds de oprichting gaandeweg ontwikkeld van een gecombineerde focus op systeem- en leefwereld naar een focus op de leefwereld van de Laborijn-klant. De gemeentelijke sociale raden worden hierbij gezien als meer gericht op het adviseren op (voorgenomen) beleid. De KAR wil hierop aanvullend zijn en haar rol vervullen in de directe verhouding inwoner - Laborijn. De KAR heeft ook in 2025 haar activiteiten hierop toegespitst door onder meer het organiseren van ontmoetingsmomenten met inwoners. Daarnaast heeft de raad het eigen reglement geactualiseerd en zich ingespannen om meer leden aan de klantadviesraad te binden. Dit is gelukt. In 2025 konden maar liefst 3 nieuwe leden door de raad worden verwelkomd. Het actueel aantal leden van de klantadviesraad komt daarmee op 7. Dit geeft de mogelijkheid om als raad meer activiteiten te kunnen gaan oppakken. De klantadviesraad stelt jaarlijks een eigen jaarverslag op.

Interne controle

In 2025 zijn interne controlewerkzaamheden uitgevoerd. De administratieve organisatie en interne beheersingsmaatregelen zijn gecontroleerd op opzet, bestaan en werking volgens het interne controleplan. De bevindingen zijn in periodieke rapportages verantwoord en door de organisatie opgevolgd. In paragraaf 4.15 is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

Huisvesting

Laborijn werkt eind 2025 vanuit de werklocaties Aalten, Doetinchem en Zelhem. De locatie Uift is in 2025 gesloten in overleg met de gemeenten. In Doetinchem wordt dienstverlening aangeboden voor zowel werk, ontwikkeling en inkomensondersteuning. Hier vindt ook het daklozenspreekuur plaats. In Aalten maken we tevens gebruik van het gemeentehuis als locatie voor inkomensgesprekken. In Zelhem is sprake van een werklocatie.

Nieuwbouw Doetinchem

In 2021 heeft besluitvorming plaatsgevonden omtrent het realiseren van nieuwbouw voor Laborijn. Op grond daarvan is in 2022 het proces uitgelijnd. Onderdeel daarvan was het doorlopen van Europese aanbestedingen voor de opdracht voor ontwerp (architect) en daarnaast bouw en onderhoud (aannemer) van de nieuwbouw Laborijn. Ook heeft besluitvorming plaatsgevonden over de realisatie van de nieuwbouw op de huidige kavel. In 2023 is besloten dat Laborijn nieuwbouw realiseert voor haar eigen taken en niet voor samenwerkingspartners als zijnde huurders. In 2024 is het definitief ontwerp gereed gekomen en is de opdracht verleend voor het slopen van een deel van het gebouw en het saneren van de grond.

De nieuwbouwplannen zijn inmiddels voelbaar binnen de organisatie. In diverse samenstellingen is nagedacht over de inrichting van het nieuwe pand en het werkconcept. Vanwege de start van de sloopwerkzaamheden begin 2025 was het bovendien noodzakelijk om in te schikken. Zo is hal 8 gesloopt waardoor Labowijzer naar een andere ruimte is verhuisd. Bij de noodzakelijke interne verhuizing is alvast voorgesorteerd op het werkconcept van het nieuwe gebouw, waarbij er meer diverse werkplekken zijn (bruis, ruis, rust). Hiermee wil Laborijn tevens de integraliteit en onderlinge kennisdeling bevorderen en medewerkers optimaal ondersteunen bij hun werk. Op 10 september is de eerste paal geslagen van de nieuwbouw. De verwachting is dat eind 2026 de nieuwbouw gerealiseerd is. Ook is in 2025

overeenstemming bereikt met de gemeente Doetinchem over het overnemen van de resterende kavel van het Laborijn-terrein.

Facilitair & Inkoop

Op het gebied van Facilitair & Inkoop zijn er vele voorbereidingen gaande voor de nieuwbouw. Zo is de Europese aanbesteding doorlopen voor het nieuwe meubilair. Daarnaast heeft de gestarte sloop ook veel impact op de facilitaire werkzaamheden en de manier hoe we moeten gaan samenwerken in de nieuwbouw. Vooruitlopend op de nieuwe situatie hebben we een nieuw werkconcept doorgevoerd met de bijbehorende verhuizingen. Verder is veiligheid een belangrijk thema geweest, waarop geschakeld moest worden in verband met een toename van incidenten. Op dit moment maken we gebruik van beveiliging, waarbij we kijken hoe dit er voor de toekomst uit kan komen te zien. Voor de inkoop van de beveiliging hebben we een Meervoudig Onderhandse aanbesteding doorlopen. De aanbesteding voor de arbodienstverlening is naar tevredenheid afgerond. We hebben nieuwe leaseauto's uitgerold. Deze zijn voor overgrote deel elektrisch.

In de categorie grotere investeringen zijn er pallethefttrucks aangeschaft en nieuw productiemeubilair voor locatie Zelhem.

In Aalten hebben we, samen met de productie, een leerlijn naaiatelier opgetuigd en zijn we gestart om WLC Aalten te restylen.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is herzien.

Fiscale aspecten

In 2023 hebben wij een 'fiscaal self assessment' opgesteld en afgestemd met de Belastingdienst. Ook zijn de btw-afspraken vernieuwd. Laborijn en de Belastingdienst zijn een nieuw convenant Horizontaal Toezicht overeengekomen per 22 november 2023 voor een periode van 3 jaar. In 2024 hebben we in afstemming met de Belastingdienst diverse controles uitgevoerd t.a.v. BTW en vennootschapsbelasting. In 2025 zijn er nieuwe afspraken gemaakt over hoe om te gaan met de voorbelasting van inkoop m.b.t de nieuwbouw.

Drempel schatkistbankieren

De drempel schatkistbankieren is in 2025 niet overschreden.

Onrechtmatigheden

In de financiële verordening van Laborijn is vastgelegd dat onrechtmatigheden van boven de € 50.000 en onder de verantwoordingsgrens van € 1.550.000 in de paragraaf bedrijfsvoering moeten worden toegelicht.

Bij de interne controle is een onrechtmatigheid van € 144 in het programma WSW vastgesteld. Deze onrechtmatigheid is veroorzaakt doordat bij één WSW-medewerker die uit dienst is gegaan te veel verlof is uitbetaald. Het verlofsaldo was uitbetaald voordat alle uren van de detachering verwerkt waren in Visma. De salarisadministratie heeft inmiddels het proces aangepast waarbij het verlofsaldo van gedetacheerde medewerkers pas een maand na de uitdiensttreding wordt uitbetaald zodat de uren van de detachering nog verwerkt kunnen worden.

In de periode september tot en met december 2025 heeft Laborijn voor € 77.857 aan individuele inkomenstoelagen ambtshalve verstrekt. Deze ambtshalve verstrekkingen blijken achteraf gezien niet toegestaan. Vanaf 1 januari 2027 is dit wel verplicht door invoering van spoor 3 van de Participatiewet in balans.

Ten aanzien van het begrotingscriterium zijn de lasten van het programma inburgering overschreden met € 24.000.

In totaal zijn de onrechtmatigheden € 102.000. Dit bedraagt slechts 0,13% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves.

Onrechtmatigheden	Bedrag (x1.000)
<u>Voorwaarden criterium</u> Ambtshalve toekenningen individuele inkomenstoeslag	78
<u>Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium</u>	
<u>Begrotingscriterium</u> Overschrijding programma inburgering	24
Totaal onrechtmatig	102
Dit is kleiner dan de grens van 1.550.000	

M&O beleid

Het onterecht verstrekken van een uitkering valt onder misbruik van overheidsgelden. Als misbruik heeft plaatsgevonden, de bedragen zijn teruggevorderd en dit getrouw is verwerkt in de jaarrekening, hoeft dit niet meegenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Om het misbruik te beperken, hebben we een aantal beheersmaatregelen ingericht: er wordt functiescheiding en toetsing toegepast in de processen, misbruik- en oneigenlijk gebruik-risico's worden met medewerkers besproken, er worden gerichte deelonderzoeken uitgevoerd, fraudesignalen worden onderzocht en de signalen van het inlichtingenbureau worden beoordeeld. Deze maatregelen hebben ertoe geleid dat we in 2025 een bedrag van € 65.000 aan onterecht verstrekte uitkeringen als gevolg van schendingen van de inlichtingenplicht hebben kunnen terugvorderen. Van dit bedrag is € 50.000 in 2025 geïncasseerd.

Intern inkoopbeleid

In 2025 is een interne controle uitgevoerd op de naleving van het interne inkoopbeleid. Hierbij is geconstateerd dat in het interne inkoopbeleid beschreven stond dat bij inkopen tot € 30.000 het formulier 'verkorte inkoopstrategie' ingevuld moet worden en dat bij inkopen tussen € 30.000 en € 50.000 het formulier 'uitgebreide inkoopstrategie' ingevuld moet worden, maar dat deze formulieren in de praktijk niet gebruikt werden. In oktober 2025 is er een nieuw inkoopbeleid opgesteld. Hierin is vastgelegd dat bij inkopen onder de € 5.000 geen inkoopformulier meer gebruikt wordt. Daarnaast is bij de interne controle geconstateerd dat 3 contracten enkelvoudig onderhands zijn aanbesteed, terwijl deze volgens het interne inkoopbeleid meervoudig onderhands aanbesteed hadden moeten worden. De kosten van deze contracten blijven wel onder de Europese aanbestedingsgrens en zijn dus niet onrechtmatig.

2.6.1.1 Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze Wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo kent naast een passieve informatieplicht ook een actieve informatieplicht. Er zijn 17 informatiecategorieën aangewezen die actief openbaar gemaakt moeten worden. Dit gebeurt in 4 tranches. Binnen de eerste tranche, die is ingegaan op 1 november 2024, moet de volgende informatie vindbaar zijn:

- alle algemeen verbindende voorschriften
- alle overige besluiten van algemene strekking
- informatie over de organisatie en werkwijze
- bereikbaarheidsgegevens, en
- vergaderstukken en- verslagen van de bestuursvergaderingen

Laborijn voldoet aan de verplichtingen uit de eerste tranche. Het is nog niet bekend wanneer de verplichting tot actieve openbaarmaking voor de overige informatiecategorieën ingaat. Tot die tijd concentreren wij ons op het optimaliseren van onze informatiehuishouding. In dat verband zijn wij bezig met het organisatorisch en technisch inrichten van een Document Management Systeem (DMS). Dit systeem helpt ons om documenten en gegevens beter te beheren, terug te vinden en duurzaam toegankelijk te maken. Het resultaat is een organisatie waar documenten betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk en veilig zijn, met minder tijdverlies, meer grip op informatie en naleving van wet- en regelgeving.

2.6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze jaarrekening is het benodigde weerstandsvermogen geactualiseerd en hebben we ook ingeschat wat de eventuele restrisico's zijn waarvan we niet zeker zijn dat we die binnen de begroting kunnen opvangen.

Benodigd weerstandsvermogen

Om tot een onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen te komen, wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

1. identificeren risico's
2. beoordelen en prioriteren risico's
3. analyse van de risico's (kans x financieel gevolg)
4. bepalen benodigd weerstandvermogen (risicobuffer)

Inventarisatie van de risico's

Risico's zijn in dit verband gedefinieerd als onzekere of onverwachte gebeurtenissen die het behalen van de strategische doelstellingen van de organisatie in gevaar brengen. Niet alle risico's zijn in dit verband relevant, zo zijn sommige risico's op een andere wijze afgedekt. Eind 2018 heeft Laborijn de nota weerstandsvermogen opgesteld. Hiertoe is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Begin 2026 is de berekening geactualiseerd.

Overzicht risico's en weerstandscapaciteit 2025		A	B	C
Risico omschrijving		Kans	Financieel gevolg	Risicobuffer
1	Criminelen weten in te breken in systemen Laborijn en ICT samenwerking en continuïteit komt in gevaar	30%	850	255
2	Locale/regionale ontwikkeling leidt tot forse aanpassing in beleid en koers/uitvoering (vb wijziging bestuursamenstelling, financiële situatie deelnemende gemeenten	25%	100	25
3	Landelijke wet- en regelgeving verandert onverwacht waardoor Laborijn ontwikkeld beleid moet herzien	50%	200	100
4	Grote stijging van het aantal inwoners door trek naar het werkgebied Laborijn waardoor Laborijn veel hogere lasten heeft om de werkzaamheden naar tevredenheid uit te voeren	25%	368	92
5	Claim als gevolg van niet juist toepassen aanbestedingsregels	5%	500	25
6	Risico voor overcapaciteit en transitievergoedingen ambtelijk personeel	20%	2.080	416
7	Risico dat competenties huidige medewerkers onvoldoende aansluit bij toekomstige vraag	30%	226	68
8	Verlies van een grote klant van openbaar aanbestede werken	50%	266	133
9	Verlaging SW-rijksbijdrage gedurende het jaar	10%	396	40
10	Tussentijdse aanpassing van CAO. Loonkosten 2% hoger dan verwacht	40%	327	131
11	Sleutelfunctionarissen vertrekken en functies kunnen moeilijk worden ingevuld	25%	200	50
12	Faillissement debiteuren	50%	2	1
13	Twee van de zes grote detachingsklanten vallen weg	50%	306	153
14	Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden	25%	50	13
15	Vertraging realisatie nieuwbouw	25%	400	100
16	Marges interne productie activiteiten Laborijn staat onder druk.	10%	63	6
17	Ziekteverzuim SW loopt op met 5%	25%	329	82
18	Ziekteverzuim ambtelijk personeel loopt op met 5%	10%	701	70
19	Beheers- en apparaatskosten vallen hoger uit dan begroot	25%	778	195
20	Detacheringstarieven staan onder druk als gevolg van afnemende productiviteit	50%	46	23
21	Tariefstijging is onvoldoende om stijging van de lasten te dekken	25%	156	39
22	Het lukt onvoldoende om vacatures in te vullen met geschikte kandidaten	40%	301	120
23	Risico nieuwbouw wordt fors duurder	25%	400	100
24	ICT voorzieningen functioneren niet of niet naar behoren door externe omstandigheden (vb crowdstrike)	50%	200	100
25	SPUK inburgeringsvoorzieningen is ontoereikend	50%	184	92
Totaal		26%	9.245	2.428

Risico's begroting in vergelijking tot jaarverslag

Overzicht risico's en weerstandscapaciteit 2025		Begroting 2025	Jaarverslag 2025	Vershil
Risico omschrijving		Risicobuffer	Risicobuffer	Risicobuffer
1	Criminelen weten in te breken in systemen Laborijn en ICT samenwerking en continuïteit komt in gevaar	240	255	15
2	Locale/regionale ontwikkeling leidt tot forse aanpassing in beleid en koers/uitvoering (vb wijziging bestuursamenstelling, financiële situatie deelnemende gemeenten)	25	25	-
3	Landelijke wet- en regelgeving verandert onverwacht waardoor Laborijn ontwikkeld beleid moet herzien	30	100	70
4	Grote stijging van het aantal inwoners door trek naar het werkgebied Laborijn waardoor Laborijn veel hogere lasten heeft om de werkzaamheden naar tevredenheid uit te voeren	80	92	12
5	Claim als gevolg van niet juist toepassen aanbestedingsregels	75	25	-50
6	Risico voor overcapaciteit en transitievergoedingen ambtelijk personeel	344	416	72
7	Risico dat competenties huidige medewerkers onvoldoende aansluit bij toekomstige vraag	49	68	19
8	Verlies van een grote klant van openbaar aanbestede werken	207	133	-74
9	Verlaging SW-rijksbijdrage gedurende het jaar	167	40	-127
10	Tussentijdse aanpassing van CAO. Loonkosten 2% hoger dan verwacht	78	131	53
11	Sleutelfunctionarissen vertrekken en functies kunnen moeilijk worden ingevuld	38	50	12
12	Faillissement debiteuren	13	1	-12
13	Twee van de zes grote detachingsklanten vallen weg	193	153	-40
14	Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden	13	13	-
15	Vertraging realisatie nieuwbouw	35	100	65
16	Marges interne productie activiteiten Laborijn staat onder druk.	31	6	-25
17	Ziekteverzuim SW loopt op met 5%	93	82	-11
18	Ziekteverzuim ambtelijk personeel loopt op met 5%	56	70	14
19	Beheers- en apparaatskosten vallen hoger uit dan begroot	284	195	-89
20	Detacheringstarieven staan onder druk als gevolg van afnemende productiviteit	25	23	-2
21	Tariefstijging is onvoldoende om stijging van de lasten te dekken	57	39	-18
22	Het lukt onvoldoende om vacatures in te vullen met geschikte kandidaten	89	120	32
23	Risico nieuwbouw wordt fors duurder	100	100	-
24	ICT voorzieningen functioneren niet of niet naar behoren door externe omstandigheden (vb crowdstrike)		100	100
25	SPUK inburgeringsvoorzieningen is ontoereikend	-	92	92
Totaal		2.321	2.428	107

De herijking van de risico's qua kans en impact resulteert ultimo 2025 in een toename van € 107.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het risico op ontoereikende SPUK inburgeringsvoorzieningen is toegevoegd en het risico op het niet functioneren van de ICT voorzieningen door externe omstandigheden. De overige risico's zijn herijkt en vallen over het algemeen gezien wat lager uit.

Risico's afgedekt via een verzekering

Er zijn verzekeringen afgesloten voor de risico's van brand, bedrijfsschade, transport, werkmaterieel en voertuigen, aansprakelijkheid en rechtsbijstand.

Risico's afgedekt via een voorziening

Deze risico's betreffen onzekere verplichtingen, voortkomend uit activiteiten/transacties in het verleden. Deze verplichtingen zijn onzeker qua omvang en/of tijdstip waarop ze zich voordoen, maar zijn redelijkerwijs in te schatten. Aan de vorming en hoogte van voorzieningen liggen bedrijfseconomische criteria ten grondslag. Bij de toelichting op de balans zijn de verschillende voorzieningen benoemd en wordt bij elke post een nadere toelichting op de ontwikkeling daarvan gegeven, waaronder een overzicht van de onttrekkingen en de toevoegingen.

Vergelijking tussen het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen

Met weerstandscapaciteit bedoelen we de beschikbare financiële middelen om onverwachte en substantiële kosten en/of uitgaven te financieren. Binnen Laborijn wordt het weerstandsvermogen gevormd door de post 'Algemene reserve'.

Weerstandscapaciteit in € (x 1.000)	
Algemene reserve begin 2025	2.337
Onttrekking in 2025	-180
Voorstel resultaatbestemming 2025	345
A. Totaal	2.502
B. Berekend risico (zie tabel)	2.428
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	1,03

Op basis van de hiervoor beschreven methode is ultimo 2025 herrekend dat het weerstandsvermogen € 2,4 miljoen moet zijn. Per ultimo 2025 is de omvang van de post algemene reserve (na resultaatbestemming 2025) € 2,5 miljoen. Ultimo 2025 is het weerstandsvermogen, na verwerking van het voorstel resultaatbestemming, voldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

De ratio weerstandsvermogen is 1,03 en blijft binnen de grenzen die zijn vastgelegd in de nota weerstandsvermogen (minimaal 0,8 tot 1,2).

Bestemmingsreserve

Ultimo 2025 zijn er 13 bestemmingsreserves:

1. bestemmingsreserve vakantiegeld Wsw en vakantiedagen
2. bestemmingsreserve nog te besteden Rijkssubsidiegelden Wsw
3. bestemmingsreserve organisatieontwikkeling
4. bestemmingsreserve re-integratiemiddelen
5. bestemmingsreserve Tozo
6. bestemmingsreserve vangnetvoorziening zelfstandigen Aalten
7. bestemmingsreserve vangnetvoorziening zelfstandigen Doetinchem
8. bestemmingsreserve frictiekosten Oude IJsselstreek
9. bestemmingsreserve risico beëindiging Wsw Oude IJsselstreek
10. bestemmingsreserve risico beëindiging WLC Bronckhorst
11. bestemmingsreserve risico beëindiging Wsw Bronckhorst
12. bestemmingsreserve doorontwikkeling infrastructuur werkontwikkelbedrijf
13. bestemmingsreserve groot onderhoud

Kengetallen

Gelet op artikel 11, tweede lid onderdeel d van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, dienen in de jaarstukken de volgende kengetallen te worden opgenomen:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Het solvabiliteitsrisico

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een Gemeenschappelijke Regeling heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele

stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte voor Laborijn bedraagt 1,47%.

Kengetallen cf. art. 11 lid 2d BBV	2024	Begroot	2025
Netto schuldquote	-13,55%	-7,80%	-9,27%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	-13,55%	-7,80%	-9,27%
Solvabiliteitsratio	47,52%	44,37%	48,12%
Structurele exploitatieruimte	1,95%	1,01%	1,47%

Claims van derden, faillissement verbonden partijen en/of derde partijen

Er zijn er geen claims bekend die niet in de cijfers zijn verwerkt. Er zijn evenmin redenen of aanwijzingen dat de verbonden partijen financiële problemen kennen of zelfs failliet (dreigen te) gaan.

2.6.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en bijbehorende installaties is een voorziening getroffen. De voorziening is bedoeld voor het gelijkmatig spreiden van de onderhoudskosten over een langere periode. Echter is Laborijn bezig met het realiseren van nieuwbouw. Hierdoor is er geen actueel onderhoudsprogramma meer aanwezig. De resterende middelen die in de voorziening groot onderhoud aanwezig zijn, worden tijdelijk opgenomen in een bestemmingsreserve groot onderhoud. Voor het onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en de terreininrichtingen wordt vanaf 2027 een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld. Dit programma, dat jaarlijks wordt geactualiseerd, vormt de basis voor de voorziening groot onderhoud.

2.6.4 Financiering/treasury

In 2024 is een lineaire lening aangetrokken van € 5,5 miljoen met een looptijd van 40 jaar (tot 2 december 2064). Het afgesloten rentepercentage is 2,849%. Deze lening is aangetrokken om een deel van de investering in de nieuwbouw te betalen. Aflossing geschiedt jaarlijks. De aflossing van de lening wordt gedaan vanuit de jaarlijks aan de gemeenten in rekening te brengen afschrijvingen of vanuit vrije liquide middelen.

(bedragen x € 1.000)	begroot	werkelijk	verschil
toegestane kasgeldlimiet			
begrote lasten	73.183	73.183	-
percentage conform wet Fido, uitvoeringsregeling	8,2%	8,2%	
toegestane kasgeldlimiet	6.001	6.001	-
berekening netto vlottende schuld			
vlottende schuld	8.000	6.120	1.880
-/- vlottende middelen	12.583	20.125	7.542
netto vlottende schuld	-4.583	-14.004	9.421
toets kasgeldlimiet			
toegestane kasgeldlimiet	6.001	6.001	-
-/- vlottende schuld	-4.583	-14.004	-9.421
ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	10.584	20.005	9.421

(bedragen x € 1.000)	begroot	werkelijk
berekening renterisiconorm		
begrotingstotaal aan lasten	73.183	73.183
percentage regeling	20%	20%
Renterisiconorm in bedrag	14.637	14.637
Berekening renterisico		
renteherzieningen (alleen leningen o/g)	-	-
+/- aflossingen	-	138
renterisico	-	138
toetsing rentenorm		
renterisiconorm	14.637	14.637
renterisico	-	138
ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	14.637	14.499

Uit de tabel is af te leiden dat Laborijn onder de renterisiconorm blijft. De rentelasten in 2025 zijn € 156.000. Het renteresultaat 2025 is € 186.000 positief. Er wordt geen rente toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden.

2.6.5 Verbonden partijen

Per 31 december 2025 is Laborijn zowel bestuurlijk als financieel betrokken bij de volgende derde partij:

Mabeon 'De Achterhoek' Holding B.V.

Algemene gegevens

Oprichtingsdatum: 4 december 2007

Inschrijvingsnummer handelsregister Kamer van Koophandel: 09176672

Plaats van vestiging: Doetinchem, 7005 BC Terborgseweg 106

Doel

Het oprichten van, het deelnemen in, het beheren en adviseren van bedrijven en ondernemingen met als doel het verwezenlijken van de doelen van Laborijn met betrekking tot het verkleinen van de afstand van medewerkers tot de reguliere arbeidsmarkt.

Per 31 december 2025 neemt Mabeon 'De Achterhoek' Holding B.V. deel in de volgende vennootschappen:

- een belang van 100% in het re-integratiebedrijf Vakwerk.nu B.V.

Bestuurlijke betrokkenheid

Laborijn is 100% aandeelhouder van deze holding en heeft daarmee de volledige bestuurlijke bevoegdheid.

Financiële betrokkenheid

Laborijn is voor 100% aandeelhouder van de vennootschap. Het aandeel bestaat uit 8.990 gewone aandelen en 10 prioriteitsaandelen, elk met een nominale waarde van € 10. Alle aandelen luiden op naam.

Resultaat en vermogen

Volgens de jaarrekening heeft Mabeon 'De Achterhoek' Holding B.V. over het boekjaar 2024 een resultaat gerealiseerd van € 2.258 negatief. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2024, inclusief het resultaat over dat boekjaar, € 331.751 (31 december 2023: € 334.009). De jaarrekening 2025 is nog niet opgesteld, daarom zijn de cijfers over 2025 nog niet bekend.

2.7 Sociaal jaarverslag

Wsw

Het aantal Wsw-medewerkers die Laborijn in dienst heeft of waarvoor Laborijn materieel werkgever is, is in 2025 gedaald van 729 ultimo 2024 naar 676 ultimo 2025. Het aantal Wsw-medewerkers die via begeleid werken werkzaam is, is ook gedaald van 65 ultimo 2024 naar 59 ultimo 2025.

Instroom Wsw

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet vindt geen nieuwe instroom meer plaats. Alleen vanuit het zogenaamde zittende bestand kunnen personen terugkeren in de Wsw. Tot het zittende bestand behoren de Wsw-geïndiceerden die op 31 december 2014 een Wsw-dienstbetrekking hadden of in Begeleid werken waren geplaatst. Deze personen kunnen na uitdiensttreding vanaf 1 januari 2015 weer terugkeren in de Wsw, zolang er sprake is van een geldige Wsw-indicatie. Er is 1 persoon nieuw ingestroomd door naadloze overplaatsing vanuit een ander Wsw-bedrijf.

Uitstroom Wsw

Uitstroom medewerkers met een SW-indicatie	2025
Pensionering	31
2 jaar arbeidsongeschikt	15
Overlijden	6
Eigen verzoek	3
Naar ander SW-bedrijf in verband met verhuizing	3
Reguliere arbeid	2
Totaal	60

De belangrijkste redenen van uitstroom zijn, net als vorig jaar, pensionering en langdurige arbeidsongeschiktheid.

Er is 1 persoon nieuw ingestroomd door naadloze overplaatsing vanuit een ander Wsw-bedrijf.

Aan de Slag (AdS)

Sinds 1 juli 2021 is cao Aan de Slag van kracht en ook bij Laborijn in gebruik.

Deze cao biedt Laborijn, als uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet, de mogelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een dienstverband aan te bieden. Enerzijds als springplank naar regulier werk en anderzijds als vangnet voor degene voor wie regulier werk (nog) een stap te ver is.

Binnen Laborijn wordt een dienstverband op basis van deze cao ingezet voor de inwoner met een positief advies Beschut werk en voor de inwoner die is opgenomen in het doelgroepenregister (DGI).

AdS-Beschut werk

Laborijn biedt een passende werkplek aan de inwoner uit de gemeente Doetinchem of Aalten, die met een positief advies voor Beschut werk een beroep doet op Laborijn. Daarbij wordt een dienstverband aangeboden op basis van de cao Aan de Slag en behoort een werkplek in een Werkleercentrum, een interne leerlijn of een detachering tot de mogelijkheden.

Dienstverleningsovereenkomst

Met ingang van 1 januari 2025 draagt Laborijn zorg voor de uitvoering van de uit artikel 10b van de Participatiewet voortvloeiende taken op het gebied van Beschut werk ten behoeve van inwoners uit de gemeente Montferland.

De gemeente Montferland kan een beroep doen op Laborijn om de inwoner met een positief advies Beschut werk, een passende werkplek te bieden met een dienstverband bij Laborijn op basis van cao Aan de Slag.

Met ingang van 1 september 2025 draagt Laborijn zorg voor de uitvoering van de uit artikel 10b van de Participatiewet voortvloeiende taken op het gebied van Beschut werk ten behoeve van inwoners uit de gemeente Oude IJsselstreek.

Laborijn biedt deze inwoners desgevraagd een passende werkplek, het arbeidscontract op basis van cao Aan de Slag wordt aangeboden door de gemeente Oude IJsselstreek.

Instroom AdS-Beschut werk

Op 31 december 2025 waren 30 inwoners in dienst met een arbeidsovereenkomst Aan de Slag - Beschut werk en 15 inwoners waarvoor Laborijn de materieel werkgever is. Het gaat hierbij om 19 inwoners uit de gemeente Doetinchem, 8 inwoners uit de gemeente Aalten, 3 inwoners uit de gemeente Montferland en 15 inwoners uit de gemeente Oude IJsselstreek. In 2025 zijn er 20 inwoners met een positief advies Beschut werk ingestroomd.

Daarnaast zijn er 4 inwoners gestart op basis van DGI en hebben tijdens het dienstverband een positief advies Beschut werk gekregen en blijven op basis daarvan bij Laborijn in dienst. Zij stromen uit bij DGI en stromen in bij Beschut werk.

Uitstroom AdS-Beschut werk

In 2025 zijn er 3 inwoners met arbeidsovereenkomst AdS-Beschut werk uitgestroomd. 2 zijn er verhuisd, 1 heeft reguliere arbeid gevonden.

AdS-DGI

Laborijn is in augustus 2022 gestart met de pilot DGI. Deze pilot is sinds augustus 2024 omgezet naar structureel beleid. Hiermee kan aan 25 inwoners (evenredig verdeeld over de gemeente Doetinchem en Aalten), die vallen onder het doelgroepenregister, een tijdelijk dienstverband worden aangeboden op basis van de cao Aan de Slag.

De begeleiding is erop gericht om een goed beeld te krijgen van de arbeids- en ontwikkelmogelijkheden van de inwoner, om daar vervolgens een passend ontwikkeltraject op in te zetten. Laborijn biedt deze kandidaten een werkplek in een Werkleercentrum, een interne leerlijn of een detachering. Eerst met een proefplaatsing, opgevolgd met een tijdelijke arbeidsovereenkomst op basis van de cao Aan de Slag. Het doel is uitstroom, bij voorkeur naar een reguliere werkgever (met eventueel loonkostensubsidie en jobcoaching) of wanneer dat niet mogelijk is, naar een andere voorziening zoals bijvoorbeeld Beschut werk.

Dienstverleningsovereenkomst

Vanaf 1 januari 2025 draagt Laborijn op dezelfde wijze zorg voor de uitvoering van deze ondersteuning bij de arbeidsinschakeling van inwoners behorende tot de doelgroep DGI uit de gemeente Montferland.

De gemeente Montferland kan een beroep doen op Laborijn om een passende werkplek te bieden met een tijdelijk dienstverband bij Laborijn op basis van cao Aan de Slag.

In- en uitstroom AdS-DGI

Op 31 december 2025 waren 14 inwoners in dienst: 8 inwoners uit de gemeente Doetinchem, 4 uit de gemeente Aalten en 2 uit de gemeente Montferland.

Er zijn in 2025 16 inwoners ingestroomd. 20 inwoners zijn uit dienst gegaan:

Voor 9 inwoners bleek een andere voorziening beter passend, 8 inwoners zijn in dienst getreden bij een reguliere werkgever, 2 inwoners zijn verhuisd; 1 inwoner heeft ontslag op eigen verzoek genomen om onbekende redenen.

4 inwoners hebben de indicatie Beschut werk gekregen en blijven op basis daarvan bij Laborijn in dienst, maar stromen uit de 'groep' AdS-DGI.

Generatiepact

Ambtelijke medewerkers hebben de mogelijkheid om vanaf het bereiken van de 60-jarige leeftijd deel te nemen aan het generatiepact. Het generatiepact kent 2 varianten: 80-90-100 en 60-80-100. Op 31 december 2025 maakten 16 ambtelijke medewerkers gebruik van het generatiepact: 3 van de variant 60-80-100 en 13 van de variant 80-90-100.

Bijzondere beloning ambtelijk

In 2025 zijn op grond van het beloningsbeleid de volgende bijzondere beloningen toegekend:

- extra periodiek: 1 medewerker
- functioneringstoelage: 4 medewerkers
- waarnemingstoelage: 8 medewerkers
- gratificatie: 13 medewerkers

Verder zijn zogenaamde 'boter bij de vis'-beloningen in de vorm van een VVV-bon, cadeau-pakket of diner bon toegekend aan medewerkers die bijzondere inspanningen hebben geleverd.

Bijzondere beloning medewerkers cao Wsw en cao Aan de Slag

In 2025 is op grond van het beloningsbeleid Wsw aan 10 medewerkers een incidentele beloning toegekend. Hierbij valt te denken aan een gratificatie of een zogenaamde 'boter bij de vis'-beloning in de vorm van een attentie of cadeaubon. Het toekennen van de incidentele beloning wordt voor medewerkers Aan de Slag op gelijke wijze toegepast als voor medewerkers SW.

Seniorenregeling Wsw en Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)

Wsw-medewerkers van 60 jaar en ouder kunnen gebruik maken van de seniorenregeling, waarbij de werktijd met 1/5 deel wordt teruggebracht onder doorbetaling van 92,5% van het loon. Medewerkers van 62 jaar en ouder kunnen gebruikmaken van de seniorenregeling, waarbij de werktijd met 1/5 deel wordt teruggebracht onder doorbetaling van 100% van het loon. Medewerkers van 64 jaar en ouder kunnen gebruik maken van de seniorenregeling, waarbij de werktijd met 2/5 deel wordt teruggebracht onder doorbetaling van 92,5% van het loon. Eind 2025 maakten 149 medewerkers gebruik van de seniorenregeling.

Vanaf 1 oktober 2021 kunnen medewerkers gebruikmaken van de RVU, de Regeling voor Vervroegde Uittreding. De interesse onder Wsw-medewerkers om hiervan gebruik te maken is groot. Deelnemen kan maximaal 24 maanden voor het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. Op 31 december 2025 maakten 30 medewerkers gebruik van deze regeling.

Medewerkerstevredenheid: Wsw, Aan de Slag en ambtelijke medewerkers

In 2024 is besloten het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) anders op te zetten dan voorgaande jaren. Het MTO wordt niet langer 1 keer per 2 jaar uitgezet maar 1 keer per 4 jaar. In plaats van het hoogfrequent inzetten op een omvangrijk en geprotocolleerd onderzoek is het nu mogelijk op basis van ontwikkelingen tussentijds meerdere korte enquêtes uitgezet. In deze enquêtes wordt specifiek ingezoomd op actuele thema's waardoor meer diepgang in de vragen wordt bereikt en wordt ingespeeld op de actualiteit. Het MTO wordt 1 keer per 4 jaar ingezet om alle thema's behorende bij een MTO te kunnen raken en het vergelijk met de benchmark te hebben. In 2027 wordt het MTO weer uitgevoerd.

Ontwikkelgesprekken Wsw

In 2025 zijn 587 ontwikkelgesprekken gevoerd. Dit betreft ruim 90% van het totaal van 646 beoogde gesprekken. De redenen voor het niet voeren van deze gesprekken ligt gelegen in arbeidsongeschiktheid, RVU/pensioen en overplaatsingen. Zodra het mogelijk is, zullen wij deze gesprekken direct alsnog gaan voeren met de betreffende medewerkers waarbij dit nodig is.

Leren en ontwikkelen algemeen

Laborijn ziet leren en ontwikkelen als middel om de maatschappelijke opdracht te vervullen. Daarmee is leren en ontwikkelen voor Laborijn geen doel op zich, maar een krachtig middel om de missie en visie waar te maken. Laborijn gelooft dat medewerkers die blijven leren, met plezier werken, langer verbonden blijven en beter inspelen op verandering. Door te leren door te doen, te reflecteren op ervaringen en ook te leren van fouten, versterken we onderling vertrouwen, vakmanschap en persoonlijk eigenaarschap. Zo blijft Laborijn als organisatie wendbaar, toekomstgericht en betekenisvol.

Visie op leren en ontwikkelen

Laborijn gelooft dat iedereen binnen de organisatie baat heeft bij leren en ontwikkelen. Maar de uitwerking daarvan per doelgroep verschilt. Iedereen draagt vanuit zijn eigen rol bij, met respect voor elkaars verantwoordelijkheden. Zo vullen medewerkers die verbonden zijn aan de cao SGO een begeleidende rol, als het gaat om leren en ontwikkelen, voor medewerkers die gebonden zijn aan de cao SW en Aan de Slag. Binnen de visie op leren en ontwikkelen hanteert Laborijn het vliegwiel als leidend kader. Dit model helpt Laborijn-medewerkers te zien en ondersteunen als mens in hun geheel, waarbij ontwikkeling ontstaat vanuit de samenhang tussen werk, leervermogen en andere leefgebieden.

Stage

Laborijn staat als organisatie voor ontwikkeling van mensen en daar hoort het bieden van praktijkstages bij, uiteraard op voorwaarde dat de noodzakelijke begeleiding geboden kan worden. Laborijn biedt overwegend stageplekken aan Hbo-studenten.

In 2025 heeft Laborijn een leerplek geboden aan 16 stagiairs, waarvan 9 binnen de afdeling Dienstverlening en 7 binnen de afdeling Bedrijfsvoering.

In 2025 heeft Laborijn een leerplek geboden aan 16 stagiairs, waarvan 9 binnen de afdeling Dienstverlening en 7 binnen de afdeling Bedrijfsvoering

Vitaliteit

Het bevorderen van de vitaliteit van medewerkers wil Laborijn dat iemand op de lange termijn gezond en fit blijft en zo ook productief blijft in zijn of haar werk en daarmee dus ook duurzaam inzetbaar is. Het omvat niet alleen het vermogen om werk te verrichten, maar ook het vermogen om emotioneel en sociaal gezond te blijven, evenals het vermogen om zich aan te passen aan veranderingen in de werkomgeving.

Door medewerkers informatie en ervaringsmomenten aan te bieden wil Laborijn bewustwording van het belang om fit te blijven creëren en wil zij stimuleren daaraan te werken.

Activiteiten in 2025 waren onder andere: lunchwandelen, vitaliteitsdagen op elke locatie met als thema-onderwerpen bewegen, gezonde voeding en mentale fitheid, deelname aan de ambtenarenmarathon, workshops van de overgangsconsulent en werkplekchecks op gebied van gezonde werkhouding.

Regionale samenwerking

Het P&O (Personeel & organisatie) -netwerk Achterhoek is een samenwerking waarbij de 8 Achterhoekse gemeenten, Doesburg, Lochem, Zutphen, VNOG (Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland), ODA (Omgevingsdienst Achterhoek) en Laborijn zijn aangesloten.

Bij het netwerk van 'Werken in Gelderland' zijn overheden en organisaties vanuit een gemeenschappelijke regeling uit Gelderland aangesloten. En wordt er ingezet op verbinding en het uitwisselen van kennis en ervaringen op het gebied van personeel.

Klachten- en geschillencommissie

Laborijn kent een klachten- en geschillencommissie voor de behandeling van klachten in het kader van de Algemene wet bestuursrecht en voor de behandeling van geschillen tussen Laborijn en medewerkers die voortvloeien uit de arbeidsverhouding. Deze commissie is ingesteld op grond van de cao SW en de cao Aan de Slag. De leden van de commissie zijn in 2023 herbenoemd voor een periode van 4 jaar. Er zijn in het verslagjaar geen klachten of geschillen aanhangig gemaakt.

Regionale geschillencommissie

Laborijn heeft in 2020 voor de behandeling van geschillen met ambtelijk personeel aansluiting gezocht bij de regionale geschillencommissie voor de behandeling van geschillen op het gebied van:

- toepassing van een functiewaarderingssysteem
- afspraken in het 'Van werk naar werk'-traject
- de individuele toepassing van een sociaal plan of een sociaal statuut

Er zijn in 2025 geen geschillen aanhangig gemaakt.

Lokaal overleg

Deze commissie overlegt met het dagelijks bestuur en de directie over de arbeidsvoorwaarden ambtelijk personeel. De commissie is in 2025 één keer bijeengeweeest. Onderwerpen die aan de orde komen zijn de fietsregeling en de attentieregeling, de ontwikkelingen binnen de organisatie.

Integriteitsbeleid

Laborijn kent een integriteitsbeleid, dat bedoeld is om richting te geven aan het gedrag van medewerkers op basis van de normen en waarden van de organisatie. Het integriteitsbeleid bestaat uit de volgende onderdelen:

- integriteitscode
- gedragscode
- integriteit bij werving en selectie
- kwetsbare functies, handelingen en processen
- afleggen eed of belofte
- nevenwerkzaamheden
- melding financiële belangen
- maatregelen gericht op informatiebescherming
- geschenken, giften en diensten
- inkoop- en aanbestedingsprocedure
- vertrouwenspersonen
- klachtenregeling ongewenst gedrag
- meldingsprocedure bij het (vermoeden van) een integriteitsschending

In 2025 hebben alle nieuwe ambtelijke medewerkers de eed of belofte afgelegd.

Medewerkers die bij Laborijn werkzaam zijn op basis van inhuur hebben de integriteitsverklaring ondertekend. Ook in het inwerkprogramma wordt uitgebreid aandacht besteed aan integriteit en privacy.

In 2025 is het integriteitsbeleid binnen Laborijn en actueel gehouden door het onderwerp structureel te agenderen in afdelings-, team- en werkoverleggen, evenals in individuele gesprekken. Door integriteit regelmatig bespreekbaar te maken, blijft het bewustzijn onder medewerkers hoog en ontstaat ruimte om dilemma's tijdig te signaleren en te bespreken.

Laborijn besteedt jaarlijks organisatiebreed extra aandacht aan integriteit door middel van een bijzondere activiteit of bijeenkomst. In maart 2025 vond tijdens de kwartaalbijeenkomst, met ondersteuning van externe deskundigen, een interactieve dialoog plaats over integriteit in het dagelijks werk. Hierbij stonden de handelingsmogelijkheden van professionals centraal, en werd samen onderzocht hoe zij integer kunnen blijven handelen in complexe situaties. Deze dialoog vormde een waardevolle basis voor verdere ontwikkeling van een veilige en transparante werkcultuur.

De externe vertrouwenspersoon van Laborijn is ook vertrouwenspersoon voor integriteitskwesties. In 2025 zijn geen formele meldingen integriteitsschending binnengekomen.

Samenstelling Ondernemingsraad

De samenstelling van de Ondernemingsraad was op 31 december 2025 als volgt:

- Mathieu Seegers (voorzitter)
- Marcel van Waardenburg (vicevoorzitter)
- Joris-Jan Janssen
- Niels Berendsen
- Anke Stortenbeeker
- Paula Willemsen
- Noa Menting

Samenstelling Onderdeelcommissie

De samenstelling van de Onderdeelcommissie was op 31 december 2025 als volgt:

- Dick Amting
- Rouke Cnossen
- Dorien ter Horst
- Desianne Kuenen - Schoppers
- Isabel Parent-Straub

Jubilarissen

In totaal waren er 67 jubilarissen (ambtelijk en Wsw): 35 met een 12½-jarig jubileum, 27 met een 25-jarig jubileum, 9 met een 40-jarig jubileum en 1 met een 50-jarig jubileum.

Bedrijfsmaatschappelijk werk

Laborijn heeft een bedrijfsmaatschappelijk werker beschikbaar die ondersteuning kan bieden in de begeleiding van psychosociale problematiek van SW medewerkers en medewerkers cao Aan de Slag. Hiervoor is Laborijn een samenwerking aangegaan met MEE-Oost. De verwijzing naar bedrijfsmaatschappelijk werk loopt via de leidinggevende, de bedrijfsarts of de vertrouwenspersoon.

In 2025 hebben 12 medewerkers gebruik gemaakt van de dienstverlening. Dit betreft relatief kortdurende trajecten van 1 tot maximaal 5 gesprekken. De ondersteuning vanuit bedrijfsmaatschappelijk werk heeft betrekking op verschillende thema's. Veel van de problematiek vindt zijn oorsprong in de thuissituatie zoals overvraging, geen overzicht, onvoldoende weerbaarheid, problemen in de relationele sfeer en stress.

Ziekteverzuim

Laborijn streeft naar duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers. Een actief verzuimbeleid hoort daarbij. Laborijn kiest voor een eigen regiemodel waarbij de

leidinggevende de regie voert in de aanpak van verzuim, gebaseerd op het advies van de bedrijfsarts.

Ziekteverzuim binnen de Wsw

In 2025 blijft het ziekteverzuim met 12,3% nagenoeg gelijk aan het verzuimpercentage van 2024 met 12,2%. Daarbij is de meldingsfrequentie toegenomen. (2,36 versus 2,07) en ook de verzuimduur (9,1 versus 13, dagen) Langere wachttijden bij het UWV voor WIA-beoordelingen en een vergrijzende populatie zijn hier een belangrijke verklaring voor.

Met name in de leeftijdscategorie vanaf 55 jaar is het ziekteverzuim hoger dan binnen andere leeftijdscategorieën. Deze groep beslaat bijna de helft van de totale medewerkerspopulatie. In aanmerking genomen dat het aantal dagen dat men verzuimt, toeneemt met de leeftijd, blijft Laborijn in lijn met de verwachting.

Binnen de branche is er in 2024 geen benchmark uitgevoerd. Voor 2025 is dat nog onzeker.

Verzuimgegevens over de periode 2019 tot en met 2025

Jaar	Laborijn Wsw	Benchmark *)	Laborijn Wsw	Benchmark *)	Laborijn ambtelijk	Laborijn ambtelijk
	% ziek	% ziek	Meldings-frequentie	Meldings-frequentie	% ziek	Meldings-frequentie
2019	12,0	15,4	2,2	1,9	3,8	0,8
2020	13,8	16,3	1,9	1,8	2,6	0,6
2021	12,9	16,4	1,9	1,7	2,1	0,4
2022	12,8	16,6	2,2	2,0	4,2	0,9
2023	13,5	16,3	2,1	2,0	4,5	0,6
2024	12,2		2,1		4,7	0,8
2025	12,3		2,4		4,8	0,9

*) gegevens rapportage vergelijkend onderzoek, ziekteverzuim SW-sector

Ziekteverzuim ambtelijk

Het ziekteverzuim ambtelijk is in 2025 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2024 (4,8% ten opzichte van 4,7%)

De frequentie, dus het aantal keer dat mensen zich gemiddeld ziekmelden, is in 2025 gestegen naar 0,92 ten opzichte van 2024 met 0,81 en bevindt zich daarmee weer op vergelijkbaar niveau als in 2022.

Arbeidsomstandigheden

Plan van aanpak Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)

In 2025 is verder uitvoering gegeven aan het Plan van aanpak dat in 2024 was opgesteld op basis van de RI&E 2023 die op de locaties Doetinchem, Aalten en Ulf is uitgevoerd. De preventiemedewerkers hadden een adviserende rol bij het volgen van uitvoering van het plan.

Aanvulling op de RI&E; locatie WLC Zelhem

Voor de nieuwe Werkleerlocatie (WLC) in Zelhem is eind 2024 een RI&E uitgevoerd. Het verslag kwam in 2025 beschikbaar. Bij het opstellen van het Plan van aanpak is rekening gehouden met de verhuizing naar een nieuwe locatie in Hengelo.

De RI&E en het Plan van aanpak WLC Zelhem zal begin 2026 ter instemming worden voorgelegd aan de OR.

Preventiemedewerkers

De rol van de preventiemedewerkers is dat zij zich bezighouden met veiligheid en gezondheid in het werk en optimalisatie stimuleren.

Naast de rol bij het Plan van aanpak RI&E en de veiligheidsrondgang was er overleg over met name praktische zaken op gebied van arbeidsomstandigheden.

Bedrijfshulpverlening

In 2025 zijn de BHV-ers weer getraind. De ploegleiders zijn ook dit jaar extra getraind met de focus op het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en competenties om leiding te geven aan een team bedrijfshulpverleners. In 2025 zijn er 7 BHV inzetten geweest. Dit is zowel verlenen van eerste hulp als inzet bij brand.

Er zijn ontruimingsoefeningen geweest op de drie locaties.

Ongevallen

In 2025 zijn er in totaal 5 arbeidsongevallen gemeld waarvan 4 bij een detachering.

Bij 4 ongevallen heeft het ongeval geleid tot verzuim. Dit betrof in totaal 79 werkdagen. Dit zijn 10 verzuimdagen meer dan in 2024.

Er zijn geen meldingen van een bijna ongeval gedaan.

Werkplekonderzoek en veiligheidsrondgang

Er zijn 7 individuele werkplekonderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken en adviezen waren gericht op een gezonde werkhouding en verminderen van gezondheidsklachten.

Er zijn op alle locaties veiligheidsrondgangen uitgevoerd; in totaal 13 gedurende het hele jaar.

Aan de hand van een formulier worden alle locaties gecheckt op een veilige en gezonde werkplek. Eventuele verbeteracties worden bij een volgende rondgang besproken en zo gevolgd.

Regeling beeldschermbril verstrekking

Het praktisch verstrekken van een beeldschermbril gebeurde altijd al en is nu geformaliseerd in een regeling.

Gezonde houding in het werk

In 2025 is er veel aandacht geweest voor werken in een gezonde houding; afwisseling van werkhouding, hoe stel je je werkstoel en werktafel in en waar let je op.

Naast de informatie die digitaal voor medewerkers beschikbaar is, is er in vervolg op de 2 bijeenkomsten in 2024 nog 1 informatiebijeenkomst *Fit achter je beeldscherm* gehouden.

Voor de (be)geleiding in de WLC's, detachering, re-integratie, Facilitair, het Magazijn en het Bedrijfsrestaurant zijn workshops *Gezonde fysieke belasting op de werkplek* gehouden zodat zij bij het geven van (be)geleiding voldoende inhoudelijke kennis hebben.

Naast de informatiebijeenkomsten zijn er gedurende 2 dagen werkplekchecks uitgevoerd om medewerkers bewust te maken van hun werkhouding. Waar dit aan de orde was, zijn adviezen gegeven.

Voorkomen en beheersen van agressie en ander ongewenst gedrag

In 2025 zijn er in totaal 41 meldingen van agressie en/of ander ongewenst gedrag geregistreerd. Daarbij valt op dat niet alleen het aantal meldingen is toegenomen, maar vooral ook de ernst ervan. Waar eerder voornamelijk sprake was van frustratie-agressie, zien we nu een duidelijke verschuiving naar een vorm van psychische agressie. Het merendeel van de meldingen heeft betrekking op verbaal agressief gedrag.

Naar aanleiding van een incident en de toenemende ernst van de agressiemeldingen is besloten om structureel beveiliging in te zetten op zowel locatie Doetinchem als locatie Aalten. Dit omdat op beide locaties gesprekken met inwoners plaatsvinden. De inzet van beveiliging is blijvend en zal ook in de toekomstige nieuwbouw een rol krijgen. Daarnaast is het interventieteam verder uitgebreid met nieuwe collega's.

In dit jaar zijn de processen rondom de afhandeling van agressiemeldingen vastgelegd en verbeterd. Tevens wordt er actief gewerkt aan de verdere invulling van veiligheid in het nieuwe pand.

Het doel voor 2026 ligt in de voorbereiding op de nieuwbouw. Daarbij wordt actief gewerkt aan het vraagstuk de balans tussen gastvrijheid en veiligheid, met als doel om in de nieuwbouw een ideale situatie en veilige omgeving te creëren voor alle gebruikers van het pand. Naast de voorbereiding op de nieuwbouw houden we ook de 'Laborijn-norm' onder de aandacht door voorlichtingen, activiteiten en trainingen te organiseren.

Vertrouwenspersonen

De vertrouwenspersoon is er om vragen en problemen over ongewenst gedrag te bespreken en om te ondersteunen in het oplossen van het probleem.

Er zijn 11 medewerkers geweest die contact hebben gezocht met een vertrouwenspersoon waarna 1 of meerdere gesprekken zijn gevoerd.

Klachtencommissie ongewenst gedrag

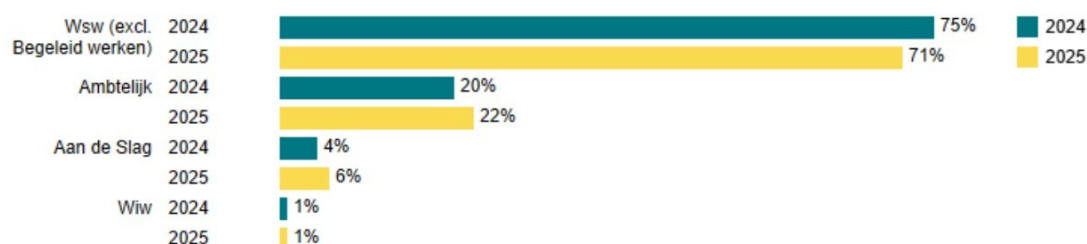
Er zijn in 2025 geen klachten op het gebied van ongewenst gedrag ingediend.

3. Kerngegevens

3.1 Kengetallen algemeen

Hieronder zijn de percentages in dienst in fte per ultimo 2024 en ultimo 2025 opgenomen. Het totaal aantal fte is 794,6 ultimo 2025 en 822,5 ultimo 2024. Naast de inwoners die in dienst zijn van Laborijn, zitten in de cijfers ook de inwoners voor wie Laborijn de materieel werkgever is.

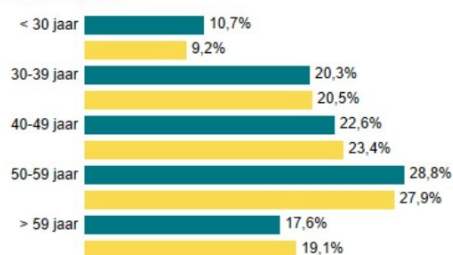
Personeel totaal

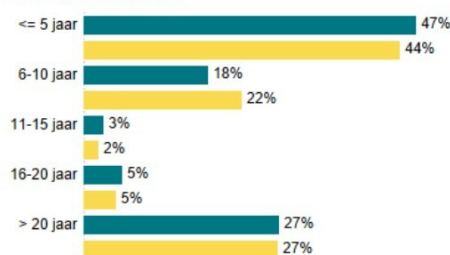
3.2 Kengetallen Ambtelijk (in fte)

Ultimo 2025 had Laborijn 176,4 fte ambtelijk personeel in dienst. In 2024 was dit 162,9 fte. Er zijn geen opmerkelijke verschillen ten opzichte van 2024.

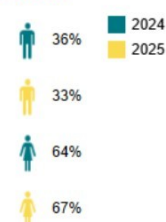
Leeftijdsofbouw

Verdeling dienstjaren

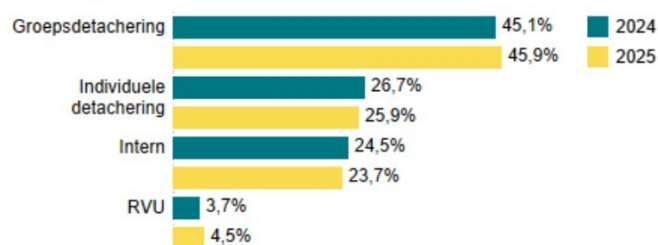
Geslacht

3.3 Kengetallen Wsw (in fte)

Ultimo 2025 had Laborijn 566,3 fte in dienst of is Laborijn de materieel werkgever, tegenover 611,4 fte in 2024.

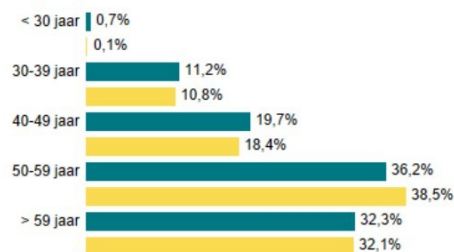
Verdeling Wsw

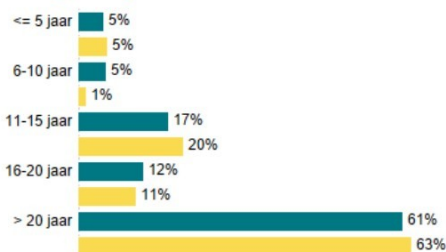
De RVU is de groep die wordt vrijgesteld van werk, maar wel in dienst blijft tot aan het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

We zien een lichte stijging in de groepsdetacheringen en een lichte daling in de individuele detachering.

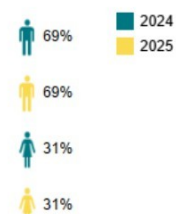
Leeftijdsoopbouw

Verdeling dienstjaren

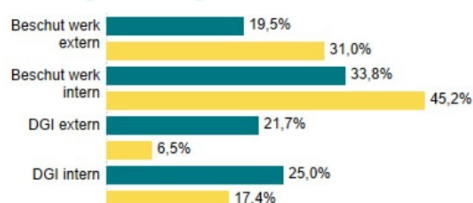
Geslacht

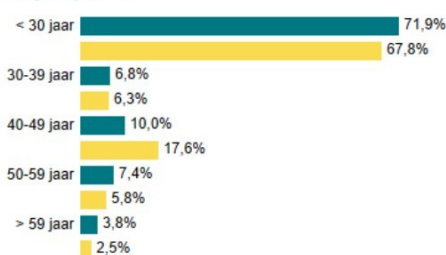
3.4 Kengetallen Aan de Slag (in fte)

Ultimo 2024 had Laborijn 45,1 fte in dienst of is Laborijn de materieel werkgever, tegenover 35,3 fte in 2023.

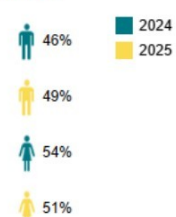
Verdeling Aan de slag

Leeftijdsoopbouw

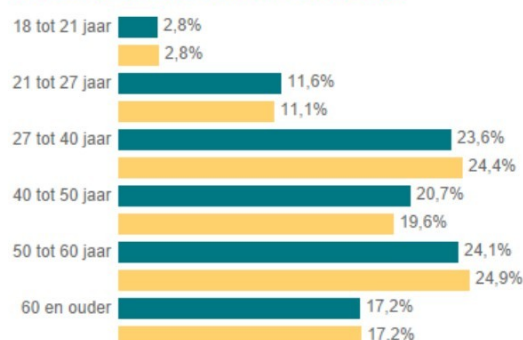

Geslacht

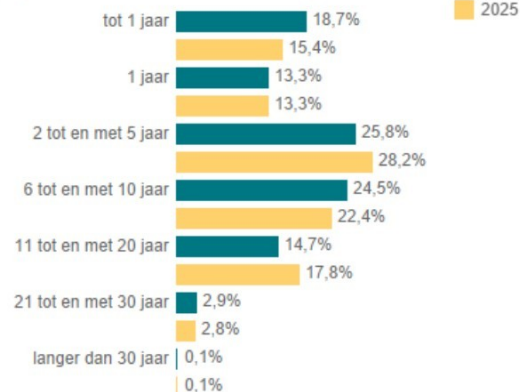

3.5 Kengetallen Participatiewet

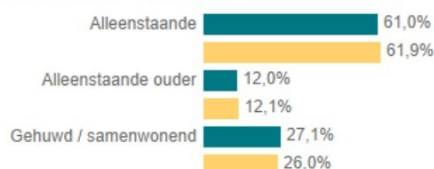
Verdeling bijstandsklanten naar leeftijd

Verdeling bijstandsklanten naar uitkeringsduur

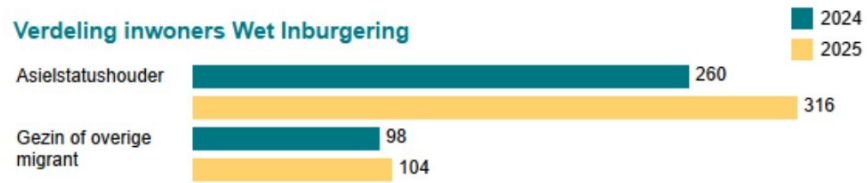

Verdeling bijstandsklanten naar leefvorm

De gegevens over 2024 kunnen afwijken omdat gegevens zijn geactualiseerd. Ultimo 2025 betrof dit 1722 individuele klanten en in 2024 1735.

3.6 Kengetallen Inburgering

4. Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december

(Bedragen x € 1.000)

Activa	Ultimo 2025	Ultimo 2024
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>	7.582	3.114
- Investerings met een economisch nut	7.582	3.114
<i>Financiële vaste activa</i>	29	33
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	19	19
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd >1 jaar	10	14
Totaal vaste activa	7.611	3.147
Vlottende activa		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	18.848	22.833
- Vorderingen op openbare lichamen	4.921	6.025
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	11.372	13.863
- Overige vorderingen	2.555	2.944
<i>Liquide middelen</i>	546	594
- Kassaldi	1	1
- Banksaldi	545	593
<i>Overlopende activa</i>	731	344
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	731	344
Totaal vlottende activa	20.125	23.770
Totaal generaal	27.735	26.917

(Bedragen x € 1.000)

Passiva	Ultimo 2025	Ultimo 2024
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	13.691	12.790
- Algemene Reserve	2.157	2.337
- Bestemmingsreserve	11.189	9.826
- Gerealiseerd resultaat	345	627
<i>Voorzieningen</i>	1.187	899
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	-	404
- Egalisatievoorzieningen	122	222
- Voorziening mobiliteit	162	121
- Voorziening verlofsparen	203	152
- Voorziening RVU Wsw	700	-
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>	5.225	5.363
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.225	5.363
Totaal vaste passiva	20.103	19.052
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	6.120	6.490
- Overige schulden	6.120	6.490
<i>Overlopende passiva</i>	1.511	1.375
- Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende jaren	19	69
- Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van overige Ned. Overheidslichamen	1.492	1.306
Totaal vlottende passiva	7.632	7.865
Totaal generaal	27.735	26.917

Er zijn aan natuurlijke en rechtspersonen geen borgstellingen of garantstellingen verstrekt.

4.2 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma	Begroting 2025		Rekening 2025	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
Inkomenszekerheid				
Baten	31.176	32.765	32.658	-107
Lasten	31.216	32.811	32.689	122
Saldo baten en lasten	-40	-47	-31	15
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	40	40	15	-25
Saldo mutaties reserve	40	40	15	-25
Resultaat	-	-7	-16	-10
Mensontwikkeling				
Baten	5.742	6.498	6.523	25
Lasten	6.377	6.526	6.418	108
Saldo baten en lasten	-635	-28	105	133
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoeging aan reserves	-	-	-66	-66
Onttrekking aan reserves	635	79	-	-79
Saldo mutaties reserve	635	79	-66	-146
Resultaat	-	52	39	-13
Inburgering				
Baten	2.559	2.552	2.582	30
Lasten	1.994	2.546	2.570	-24
Saldo baten en lasten	565	6	12	6
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoeging aan reserves	-565	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-
Saldo mutaties reserve	-565	-	-	-
Resultaat	-	6	12	6

Overzicht van baten en lasten per programma	Begroting 2025		Rekening 2025	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
WSW				
Baten	25.453	28.032	28.158	126
Lasten	22.354	23.764	23.690	74
Saldo baten en lasten	3.099	4.269	4.468	200
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	529	180	-349
Saldo mutaties reserve	-	529	180	-349
Resultaat	3.099	4.797	4.648	-149
Algemene overhead				
Baten	7.520	8.232	8.620	388
Lasten	11.242	12.443	12.129	313
Saldo baten en lasten	-3.723	-4.210	-3.509	701
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoeging aan reserves	-274	-1.089	-1.141	-52
Onttrekking aan reserves	898	451	312	-139
Saldo mutaties reserve	623	-638	-829	-191
Resultaat	-3.099	-4.848	-4.338	511
Totaal				
Baten	72.449	78.080	78.541	462
Lasten	73.183	78.089	77.496	593
Saldo baten en lasten	-734	-10	1.045	1.055
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoegingen aan reserves	-839	-1.089	-1.207	-118
Onttrekkingen aan reserves	1.573	1.099	507	-592
Saldo mutaties reserves	734	10	-700	-710
Gerealiseerde resultaat	-	-	345	345

4.2.1 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het dagelijks bestuur stelt voor de jaarrekening zoals opgenomen in hoofdstuk 4 overeenkomstig vast te stellen. Doordat de voorziening voor milieukosten vrijvalt in verband met het overgaan van de verplichting naar de gemeente Doetinchem, bedraagt het resultaat na mutatie reserves € 345.000 positief. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve.

4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording 2020 (BBV). Het algemeen bestuur heeft het normenkader voor het jaar 2025 op 11 juli 2025 vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering plaatsgevonden op de panden die worden gesloopt in verband met de nieuwbouw. Op de grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt de afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de aanschafprijs. De afschrijvingstermijnen kunnen per categorie verschillen afhankelijk van de levensduur. Per december 2023 is de nota waardering en afschrijving opnieuw vastgesteld. Hierin is opgenomen dat op gebouwen een restwaarde van 20% wordt gehanteerd. Laborijn hanteert de onderhoudsbenadering (niet de componentenbenadering) waarbij een onderhoudsplan wordt opgesteld die jaarlijks wordt geactualiseerd met bijbehorende onderhoudsvoorziening. De maximumtermijnen in jaren luiden als volgt:

Gebouwen	40
Voorzieningen aan terreinen	15
Installaties	15
Inventarissen	10
Machines	10
Vervoermiddelen	7
Automatiseringsapparatuur	3
Gronden en terreinen	0

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (nominale waarde) of indien van toepassing lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren getroffen. Deze voorziening wordt statisch bepaald en is in mindering gebracht op de post 'Handelsdebiteuren'.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi.

Algemene Reserve

De algemene reserve dient als buffer om eventuele toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserve

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het algemeen bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het algemeen bestuur.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves.

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

De overige voorzieningen zijn opgevoerd tegen de nominale waarde. In de paragraaf 'Toelichting op de balans' zijn deze posten uitvoerig toegelicht.

Egalisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op het planmatig onderhoud en dient ter afdekking van grote fluctuaties in de onderhoudskosten van de bedrijfspanden. De jaarlijkse dotatie ten laste van het overzicht van baten en lasten is gebaseerd op de meerjarenraming van het planmatig onderhoud.

Voorziening RVU-verplichting Wsw-medewerkers

Deze voorziening wordt gevormd voor de RVU-verplichting die ultimo balansdatum nog aanwezig is. Deze voorziening wordt sinds 2025 opgenomen n.a.v. een uitspraak van de commissie BBV waarin zij hun standpunt voor het vormen van deze voorziening hebben gewijzigd. Namelijk voor 2025 geen voorziening voor RVU verplichting en vanaf 2025 wel een voorziening voor RVU verplichting waarbij geen rekening gehouden mag worden met toekomstige ontvangsten rijksbijdrage Wsw. Dit ondanks dat de minister een directe koppeling heeft gelegd tussen de RVU verplichting en de te ontvangen Rijksbijdrage Wsw.

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

De leningen met een looptijd langer dan een jaar worden hieronder tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen. De bedragen die binnen een jaar vervallen worden onder de kortlopende schulden verantwoord.

Netto vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende passiva

De hier verantwoorde schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Rechtmatigheidsverantwoording

In deze jaarrekening legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de rechtmatigheid van de financiële handelingen van de gemeenschappelijke regeling. Dit doen wij door middel van de rechtmatigheidsverantwoording, die onderdeel is van de jaarrekening.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Bij de toetsing van de rechtmatigheid gebruiken wij de kaders met relevante wet- en regelgeving zoals deze zijn vastgelegd in het normenkader, vastgesteld op 11 juli 2025. Als er afwijkingen ontstaan ten opzichte van deze wetgeving, worden deze toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Als de fouten of onzekerheden de door het algemeen bestuur vastgestelde drempelwaarden voor rapportage overschrijden, lichten wij deze apart toe in de paragraaf rechtmatigheid.

4.4 Toelichting op de balans

4.4.1 Activa

Materiële vaste activa

Verloopoverzicht

2025	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings 2025	Des- investerings	Afschrijvingen 2025	Bijdragen van derden	Af- waarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	1.130	-	-	-	-	-	1.130
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	466	-	-	-105	-	-134	227
Grond- weg en waterbouwkundige werken	-	-	-	-	-	-	-
Vervoermiddelen	8	-	-	-1	-	-	7
Machines, apparaten en installaties	228	58	-4	-30	-	-35	218
Overige materiële vaste activa	230	54	-	-46	-	-5	233
Totaal	2.062	112	-4	-182	-	-174	1.814
Bedrijfsgebouwen onderhanden activa	1.053	4.715	-	-	-	-	5.768
Totaal materiële vaste activa	3.114	4.827	-4	-182	-	-174	7.582

In verband met de nieuw bouw en de sloop van het oude pand, zijn we in 2024 begonnen met een versnelde afschrijving van o.a. gebouw en en installaties.

Kredietoverzicht

2025	Krediet t/m 2025	Geinvesteerd t/m 2024	Investerings 2025	Totaal geinvesteerd	Restant krediet	Doorschrijven Afsluiten
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	Doorschrijven
Woonruimten	-	-	-	-	-	
Bedrijfsgebouwen	17.861	1.053	4.715	5.768	12.093	
Grond- weg en waterbouwkundige werken	-	-	-	-	-	
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	
Machines, apparaten en installaties						Doorschrijven
- installaties	10	-	10	10	-	
- machines	40	-	33	33	7	
- machines bestedingsplan	30	-	6	6	24	
- machines uit 2024	8	-	8	8	-	Doorschrijven
Overige materiële vaste activa						
- meubilair	128	-	41	41	87	
- meubilair uit 2024	13	-	13	13	-	
Totaal	18.090	1.053	4.826	5.879	12.211	-

De geplande aanschaf van meubilair van € 87.000 is doorgeschoven naar het volgende jaar in verband met het nog niet kunnen leveren. Dit geldt ook voor de aanschaf van machines van € 31.000. Wat betreft de nieuw bouw is er tot en met 2025 € 5,8 miljoen geïnvesteerd van het totale krediet van € 17,9 miljoen.

Financiële vaste activa	31-12-2025	31-12-2024
<i>Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen</i>		
- Mabeon "De Achterhoek" Holding BV	19	19
Boekw aarde op 31 december	19	19
 <i>Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>		
- Verstrekte hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel	10	14
- Waarborgsommen	-	-
- Overige leningen	-	-
Boekw aarde op 31 december	10	14

Het verloop van de post hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel is als volgt:

Boekw aarde op 1 januari 2025	14
- Af: ontvangen aflossingen	-4
Boekw aarde op 31 december 2025	10

Per balansdatum hebben 2 ex-medewerkers (2024: 2) een hypothecaire geldlening(en) met een gemiddelde waarde van € 4.869 per persoon (2024: € 6.957). Laborijn heeft als zekerheid voor de verstrekte leningen het recht van eerste hypotheek op het onroerend goed waarvoor de leningen zijn verstrekt. De leningen zijn verstrekt binnen de criteria van NHG.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2025	31-12-2024
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>		
- Gemeente Aalten	1.317	2.103
- Gemeente Doetinchem	2.453	2.017
- Gemeente Oude IJsselstreek	316	386
- Gemeente Montferland	308	611
- Gemeente Bronckhorst	92	243
- UWV	190	389
- Overige openbare lichamen	245	276
	4.921	6.025

De vorderingen op de gemeenten Aalten en Doetinchem bestaan met name uit de afrekening Rijksbudgetten, bijdrage BTW-compensatiefonds, de afrekening bijzondere bijstand, studietoelage en uitvoering Oekraïne.

De vordering op de gemeente Oude IJsselstreek betreft grotendeels de afrekeningen van de DVO's 4e kwartaal en het Wspa.

De vordering van de gemeente Bronckhorst bestaat met name uit de afrekening Wspa en afrekening WLC Zelhem.

De vordering op het UWV betreft de nog te ontvangen Wazo en ouderschapsverlof, transitievergoedingen en de afrekening Wspa.

Vervolg Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2025	31-12-2024
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist</i>	11.372	13.863

In het kader van de "w et financiering decentrale overheden (FIDO)" zijn lagere overheidsorganen sinds december 2013 verplicht overtollige liquide middelen bij het Rijk te deponeren (Schatkistbankieren).

Er is automatische saldoregulatie voor beide BNG-rekeningen. Aanvulling en afroaming vindt plaats tot € 250.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	1.562	1.562	1.562	1.562
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	330	340	355	365
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.232	1.222	1.207	1.197
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	78.089	78.089	78.089	78.089
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	78.089	78.089	78.089	78.089
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.					
	Drempelbedrag kwartaal 1 t/m 4	1.562	1.562	1.562	1.562
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	29.709	30.949	32.669	33.589
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	330	340	355	365

Overige vorderingen

- Handelsvorderingen		675	978
- Cliëntvorderingen		1.825	1.907
- Fietsplan		54	59
- Overig		2	-
		2.555	2.944

Handelsvorderingen (bruto)	767
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	-92
	675

Cliëntvorderingen (bruto)	3.659
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	-1.834
	1.825

Cliëntvorderingen bestaan enerzijds uit vorderingen die ontstaan zijn doordat er ten onrechte bijstand is verstrekt die wordt teruggevorderd en anderzijds uit verstrekte leningen, met name aan zelfstandigen in het kader van de Bbz en de Tozo. Bij de ontvangen aflossing lening Bbz moet 75% afgedragen worden aan het Rijk. De overige 25% en de terugontvangsten van teveel verstrekte bijstand, moeten worden afgedragen aan de gemeenten. Het totale bedrag van € 1,9 mln is daarom ook terug te vinden onder de vlottende schulden.

Liquide middelen	31-12-2025	31-12-2024
Kassaldi	1	1
Banksaldi	545	593
	546	594

Overlopende activa	31-12-2025	31-12-2024
- Nog te factureren opbrengsten	341	-
- Nog te verrekenen klanten	191	151
- Vooruitbetaald	187	184
- Overig	11	9
	731	344

4.4.2 Passiva

Eigen vermogen	31-12-2025	31-12-2024
<i>Algemene reserve</i>		
Saldo op 1 januari	2.337	2.337
- Af: onttrekking	-180	-
Saldo op 31 december	2.157	2.337
<i>Bestemmingsreserve</i>		
Saldo op 1 januari	9.826	7.767
- bestemming resultaat vorig boekjaar	483	1.276
- Bij: Toevoeging	1.207	1.120
- Af: onttrekking	-327	-336
Saldo op 31 december	11.189	9.826

Verloop reserves	Saldo 31 december 2024	Resultaat- bestemming 2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31 december 2025
Algemene reserve	2.337	-	-	-180	2.157
Bestemmingsreserves					
- Wsw vakantiegelden- en dagen	1.526	-	73	-29	1.570
- Wsw Rijkssubsidie	935	-	-	-	935
- Re-integratiemiddelen	1.909	483	66	-	2.458
- Organisatieontwikkeling	506	-	301	-	807
- Tozo uitvoering	180	-	-	-70	110
- Frictiekosten Uittreding OIJ	2.667	-	-	-	2.667
- Risico einde DVO Wsw OIJ	916	-	229	-	1.145
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen Aalten	77	-	-	-	77
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen D'chem	335	-	-	-15	320
- Doorontwikkeling infrastructuur	724	-	376	-213	887
- Risico einde DVO WLC Bronckhorst	51	-	29	-	80
- Risico einde DVO Wsw Bronckhorst	-	-	33	-	33
- Groot onderhoud	-	-	100	-	100
	9.826	483	1.207	-327	11.189
Totaal	12.164	483	1.207	-507	13.347

Algemene reserve

Vanaf 2025 moet er een voorziening gevormd worden voor de RVU-verplichting van Wsw-medewerkers. Het bestuur heeft besloten deze kosten, onder aftrek van het jaarresultaat, te onttrekken uit de algemene reserve.

Vakantiegelden/vakantiedagen

Deze reserve is gevormd om aan toekomstige verplichtingen uit hoofde van rechten op vakantiegelden en -dagen te kunnen voldoen. Jaarlijks vindt een nieuwe berekening plaats.

Re-integratiemiddelen

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2024 is door het Algemeen Bestuur besloten een gedeelte van het resultaat toe te voegen aan deze reserve. Ook is het overschot op de re-integratiemiddelen toegevoegd.

Organisatieontwikkeling

Bij de 2e begrotingswijziging 2025 is door het Bestuur besloten de ontvangen ESF-subsidie en de implementatiegelden Participatiewet in Balans toe te voegen aan deze reserve. Deze reserve zal de aankomende jaren ingezet worden om de niveau te brengen, onder andere op het vlak van digitalisering en voor de implementatie van de PW in Balans.

Tozo uitvoering

De Tozo-regeling is beëindigd in 2021, maar er is de komende jaren nog extra capaciteit nodig voor het innen van de verstrekte leningen.

Frictiekosten Uittreding Oude IJsselstreek

Door de uittreding van de gemeente Oude IJsselstreek moeten we de uitvoeringslasten de aankomende jaren flink afbouwen. Om deze periode tot 2026 te kunnen overbruggen is deze bestemmingsreserve gevormd. In 2025 hebben we hier geen gebruik van hoeven maken.

Risico einde DVO Wsw OIJ

Vanaf 2022 wordt een risico-opslag DVO Wsw in rekening gebracht bij de Gemeente Oude IJsselstreek. Het afgesproken bedrag is € 229.000 per jaar en wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve.

Eigen vermogen (vervolg)	31-12-2025	31-12-2024
--------------------------	------------	------------

Vangnetvoorziening Zelfstandigen

Bij de resultaatbestemming 2022 is deze reserve gevormd.

De jaarlijks kosten worden in mindering gebracht.

Doorontwikkeling infrastructuur werkonderwijsbedrijf

In 2024 heeft het Rijk extra gelden beschikbaar gesteld om sociaal werkonderwijsbedrijven tegemoet te komen bij de financiële uitdagingen die zij ervaren rondom het behoud en ontwikkeling van de infrastructuur. Het Algemeen Bestuur heeft besloten voor dit incidentele budget een bestemmingsreserve te vormen. Voor de besteding hiervan is een bestedingsplan opgesteld. Daarnaast wordt er vanaf 2025 een jaarlijks bedrag ontvangen. Bij onderbesteding wordt dit toegevoegd aan de reserve.

Risico einde DVO WLC Bronckhorst

Met de gemeente Bronckhorst is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor het voortzetten van het werkleercentrum in Zelhem. Naast een bijdrage voor de dienstverlening, ontvangen we een risico-opslag om de risico's af te dekken als de DVO stopt.

Risico einde DVO Wsw Bronckhorst

In 2025 is met de gemeente Bronckhorst ook een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de uitvoering van de Wsw. Ook in deze DVO is een risico-opslag afgesproken.

Groot onderhoud

Bij de 1e begrotingswijziging 2025 heeft het Bestuur besloten de middelen die in de voorziening groot onderhoud zijn vrijgevallen, toe te voegen aan een bestemmingsreserve groot onderhoud voor toekomstig onderhoud.

Resultaat na bestemming

Saldo op 1 januari	627	1.276
- bestemming resultaat vorig boekjaar	-627	-1.276
- resultaat lopend boekjaar	-	627
Saldo op 31 december	-	627

Na bestemming is het resultaat nihil.

Voorzieningen	31-12-2025	31-12-2024
---------------	------------	------------

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

Voorziening milieukosten

Saldo op 1 januari	404	404
- Bij: toevoeging ten laste van het resultaat	-	-
- Af: onttrekkingen	-404	-
Saldo op 31 december	-	404

Het betreft hier een voorziening voor de verwijdering van een grondwaterverontreiniging onder "oud" terrein aan de Terborgseweg en een soortgelijke, maar minder omvangrijke verontreiniging onder het in 2002 aangekochte terrein, eveneens aan de Terborgseweg. Bij de geplande nieuwbouw is deze voorziening nodig voor het toekomstbestendig maken van de locatie. Inmiddels is deze verplichting overgegaan naar de gemeente Doetinchem.

Egalisatievoorzieningen

Voorziening groot onderhoud

Saldo op 1 januari	222	422
- Bij: toevoeging op basis van de begroting	-	-
- Af: onttrekking kosten	-	-
- Af: vrijval op basis van actualisatie	-100	-200
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-	-
Saldo op 31 december	122	222

Dit betreft een voorziening voor het egaliseren van de kosten voor toekomstig groot onderhoud.

Omdat we gaan verhuizen naar een nieuwbouw en pand, is deze voorziening naar beneden bijgesteld. Wel blijft de voorziening in stand, om noodzakelijk groot onderhoud te kunnen uitvoeren tot aan de verhuizing.

Voorzieningen (vervolg)	31-12-2025	31-12-2024
<u>Voorziening mobiliteit</u>		
Saldo op 1 januari	121	298
- Bij: toevoeging	238	100
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-	-
- Af: onttrekking	-97	-270
- Af: onttrekking op basis van actualisatie	-100	-7
	<u>162</u>	<u>121</u>

In deze voorziening zijn de w w-verplichtingen en de RVU verplichtingen van ambtelijke medewerkers opgenomen. Jaarlijks worden deze kosten ingeschat.

<u>Voorziening verlofsparen</u>		
Saldo op 1 januari	152	96
- Bij: toevoeging	67	66
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-	-
- Af: onttrekking	-16	-10
- Af: onttrekking op basis van actualisatie	-	-
	<u>203</u>	<u>152</u>

Vanaf 2022 is het voor ambtelijke medewerkers mogelijk om verlof te sparen. Het Bbv schrijft voor dat hier een voorziening voor getroffen moet worden. Deze voorziening wordt jaarlijks opnieuw berekend.

<u>Voorziening RVU Wsw</u>		
Saldo op 1 januari	-	-
- Bij: toevoeging	700	-
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-	-
- Af: onttrekking	-	-
- Af: onttrekking op basis van actualisatie	-	-
	<u>700</u>	<u>-</u>

Vanaf 2025 moet er een voorziening gevormd worden voor de RVU-verplichting van Wsw-medewerkers. Deze zal jaarlijks worden geactualiseerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	31-12-2025	31-12-2024
<i>Binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>		
Saldo op 1 januari	5.363	-
- Bij: afgesloten lening	-	5.363
- Af: aflossingen	-138	-
Saldo op 31 december	<u>5.225</u>	<u>5.363</u>

In 2024 is een lening aangetrokken om een deel van de investering in de nieuw bouw te betalen. De totale rentelast in 2025 over deze lening(en) was € 156.373.

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2025	31-12-2024
<i>Overige schulden</i>		
- Lening	138	138
- Crediteuren	957	564
- Nog te betalen belastingen en sociale lasten	2.222	2.221
- Nog te betalen openbare lichamen	736	1.134
- Schulden cliënten (terugbetalingsverplichting Rijk)	554	543
- Schulden cliënten (terugbetalingsverplichting gemeenten)	1.271	1.363
- Nog te betalen kosten	122	154
- Betalingen onderweg	121	374
	<u>6.120</u>	<u>6.490</u>

Overlopende passiva	31-12-2025	31-12-2024
<i>Overige vooruit ontvangen bedragen ten bate van volgende jaren</i>		
- Nog te betalen rente	13	13
- Vooruit ontvangen bedragen	3	35
- Overige nog te betalen kosten	3	21
	19	69
<i>Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van overige Ned. Overheidslichamen</i>	1.492	1.306

Het verloop van de post vooruitontvangen voorschot uitkeringen met een specifiek doel is als volgt:

	Aalten	Doetinchem
Stand 1 januari	360	945
- Bij: specifieke uitkering Wet Inburgering 2021	94	-
- Bij: specifieke uitkering Onderw ijsroute	30	93
- Af: specifieke uitkering Wet Inburgering 2021	-	-30
- Af: specifieke uitkering Onderw ijsroute	-	-
Stand 31 december	484	1.008

4.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

4.5.1 Programma Inkomenszekerheid

Programma Inkomenszekerheid	Begroting 2025		Rekening 2025	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
<u>Baten</u>				
Bijdrage gemeenten Buig	28.739	29.897	30.073	176
Bijdrage gemeenten overige regelingen	730	1.082	874	-208
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	1.117	1.115	1.115	-
Ontvangsten/aflossingen	590	671	596	-75
Totaal	31.176	32.765	32.658	-107
<u>Lasten</u>				
Bijstand, loonkostensubsidie	29.124	30.371	30.470	-99
Overige regelingen	975	1.318	1.087	231
Directe salariskosten	1.117	1.122	1.132	-10
Totaal	31.216	32.811	32.689	122
Gerealiseerde totaal saldo	-40	-47	-31	15
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	40	40	15	-25
Gerealiseerde resultaat	-	-7	-16	-10

Bij het Programma Inkomenszekerheid zijn de gerealiseerde lasten € 122.000 lager dan begroot. Enerzijds zijn de uitgaven voor loonkostensubsidie hoger dan begroot, anderzijds is er minder uitgegeven op de overige regelingen. Met name is dit het geval bij de Alleenverdienersregeling zoals op pag. 19 is uitgelegd.

De baten op dit programma zijn € 107.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een lagere bijdrage van de gemeenten en anderzijds door een lagere ontvangst van aflossing en terugvordering. Dit laatste is veroorzaakt door een foutieve inschatting bij de 2^e begrotingswijziging.

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 15.000 positief af ten opzichte van de begroting.

4.5.2 Programma Mensontwikkeling

Programma Mensontwikkeling	Begroting 2025		Rekening 2025	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
<u>Baten</u>				
Loonkostensubsidie	658	635	643	8
Omzet	225	182	202	19
Bijdrage gemeenten re-integratiemiddelen	3.114	3.685	3.683	-3
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	1.744	1.996	1.996	-
Totaal	5.742	6.498	6.523	25
<u>Lasten</u>				
Re-integratie	4.633	4.582	4.461	121
Directe salariskosten	1.744	1.944	1.957	-13
Totaal	6.377	6.526	6.418	108
Gerealiseerde totaal saldo	-635	-28	105	133
Toevoegingen aan reserves	-	-	-66	-66
Onttrekkingen aan reserves	635	79	-	-79
Gerealiseerde resultaat	-	52	39	-13

De gerealiseerde lasten van het Programma Mensontwikkeling zijn € 108.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door minder uitgaven van re-integratiemiddelen, een aantal projecten zijn gedeeltelijk doorgeschoven naar 2026. De gerealiseerde baten zijn € 25.000 hoger door meer ontvangen loonkostensubsidie en omzet.

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 133.000 positief af ten opzichte van de begroting.

4.5.3 Programma Inburgering

Programma Inburgering	Begroting 2025		Rekening 2025	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
<u>Baten</u>				
Bijdrage gemeenten spuk-gelden	1.865	1.841	1.841	-
Reservering vooruit ontvangen bedragen	-	-	30	30
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	694	711	711	-
Totaal	2.559	2.552	2.582	30
<u>Lasten</u>				
Inburgering	1.300	1.739	1.777	-38
Reservering vooruit ontvangen bedragen	-	102	94	8
Directe salariskosten	694	705	699	6
Totaal	1.994	2.546	2.570	-24
Gerealiseerde totaal saldo	565	6	12	6
Toevoegingen aan reserves	-565	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	-	6	12	6

De gerealiseerde lasten van het Programma Inburgering zijn € 24.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere bestedingen aan de inburgeraars.

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 6.000 positief af ten opzichte van de begroting.

4.5.4 Programma Wsw

Programma Wsw	Begroting 2025		Rekening 2025	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
<u>Baten</u>				
Omzet	5.451	5.347	5.464	117
Verrekening kostendeel OIJ	305	302	312	9
Overige baten	-	-	-	-
Bijdrage gemeenten Rijksbudget Wsw	17.545	20.107	20.107	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	2.151	2.276	2.276	-
Totaal	25.453	28.032	28.158	126
<u>Lasten</u>				
Personeelskosten dienstverbanden	18.157	18.853	18.740	113
Begeleid werken	810	804	803	1
Directe productiekosten	29	18	22	-4
Verrekening omzetdeel OIJ	1.206	1.155	1.180	-26
Toevoeging voorziening RVU	-	708	700	8
Directe salariskosten	2.151	2.226	2.244	-18
Totaal	22.354	23.764	23.690	74
Gerealiseerde totaal saldo	3.099	4.269	4.468	200
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	529	180	-349
Gerealiseerde resultaat	3.099	4.797	4.648	-149

De gerealiseerde lasten van het Programma Wsw zijn € 74.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door iets lagere loonkosten Wsw. De baten van dit programma zijn € 126.000 hoger, omdat er meer omzet is gerealiseerd dan begroot.

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 200.000 positief af ten opzichte van de begroting.

4.5.5 Programma Algemene Overhead

Programma Algemene overhead	Begroting 2025		Rekening 2025	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
<u>Baten</u>				
Inkomsten uit dienstverlening aan derden	2.097	2.752	2.744	-8
Diverse baten overhead	840	931	1.309	378
Bijdrage gemeenten impulsbudget infrastructuur	-	358	376	17
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	4.583	4.191	4.191	-
Totaal	7.520	8.232	8.620	388
<u>Lasten</u>				
Diverse lasten overhead	11.242	12.443	12.129	313
Totaal	11.242	12.443	12.129	313
Gerealiseerde totaal saldo	-3.723	-4.210	-3.509	701
Toevoegingen aan reserves	-274	-1.089	-1.141	-52
Onttrekkingen aan reserves	898	451	312	-139
Gerealiseerde resultaat	-3.099	-4.848	-4.338	511

De lasten op het programma Algemene overhead zijn € 313.000 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door minder uitgaven op ICT en huisvesting. De baten zijn € 388.000 hoger dan begroot. Hiervan wordt € 345.000 veroorzaakt door de vrijval van de voorziening milieukosten.

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 701.000 positief af ten opzichte van de begroting.

Voor een toelichting op de mutatie reserves zie paragraaf 4.4.2.

4.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Jaarbedrag
Nutsbedrijven	235
Leasecontract auto's	60
Verzekeringen	72
Huurverplichtingen	214
Arbodienstverlening	240
Schoonmaakbedrijf	260
Vervoersbedrijf	425
Automatisering	470
Extern personeel	1.088
Totaal	3.064

4.7 Begrotingsrechtmatigheid

Programma	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Afwijking v/n
Inkomenszekerheid	32.811	32.689	122
Mensontwikkeling	6.526	6.418	108
Inburgering	2.546	2.570	-24
Wsw	23.764	23.690	74
Algemene overhead	12.443	12.129	313

Alleen het programma Inburgering toont een lichte kostenoverschrijding op de uitgaven, omdat er meer uitgegeven is aan leerroutes dan verwacht.

4.8 Incidentele baten en lasten

Hieronder wordt het overzicht van incidentele baten en lasten weergegeven. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen.

Specificatie Incidentele baten en lasten	Baten	Lasten
Onttrekking uit voorzieningen	461	
Subsidie esf	133	
Implementatiebudget PW in balans	168	
Overige incidentele baten	8	
Bestedingsplan Impuls infrastructuur		213
Uitvoering project Oekraïne		65
Toevoeging aan voorzieningen		281
Vervangingsbudget personeel		504
Uitvoering Tozo		70
Nieuwbouw		8
Overige incidentele lasten		38
Totaal	770	1.179
Saldo	-409	

Incidentele baten

De onttrekking uit de voorzieningen betreft een vrijval uit de bestaande voorziening groot onderhoud in verband met de aanstaande nieuwbouw, een vrijval uit de voorziening verlofsparen en de vrijval van de voorziening milieukosten.

Incidentele lasten

De toevoeging aan voorzieningen, betreft een actualisatie van de voorziening debiteuren, mobiliteit en verlofsparen.

4.9 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen die van de gemeenten worden ontvangen bedragen in het jaar 2025 € 67.476.000 (zie bijlage 1 voor een specificatie).

De overheadkosten 2025 bedragen € 12.129.000.

De vennootschapsbelasting bedraagt in 2025 € 0

De post onvoorzien is niet begroot.

4.10 Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Mutatie reserves	Structureel	Incidenteel
Risico einde DVO Wsw OIJ	-229	
Risico einde DVO WLC Bronckhorst	-29	
Risico DVO WSW Bronckhorst	-33	
Groot onderhoud		-100
Infrastructuur werkontwikkelbedrijf	-376	
Organisatie ontwikkeling		-301
Vakantiegelden en -dagen	-73	
Re-integratiemiddelen	-66	
Toevoeging bestemmingsreserves	-806	-401
Bestedingsplan Impuls infrastructuur	213	
Tozo	70	
Vakantiegelden en -dagen	29	
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	15	
Onttrekking bestemmingsreserves	327	-
Onttrekking algemene reserve	180	
Per saldo toevoeging	-299	-401

4.11 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo 2025
0.4 Overhead	7.508	10.794	-3.286
0.5 Treasury	342	156	186
0.8 Overige baten en lasten	770	1.179	-409
0.10 Mutaties reserve	507	1.207	-700
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.582	2.570	12
6.3 Inkomensregelingen	32.658	32.689	-31
6.4 Begeleide participatie	29.571	25.553	4.017
6.5 Arbeidsparticipatie	5.110	4.554	556
	79.048	78.703	345

4.12 WNT-verantwoording

De verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Laborijn van toepassing zijnde algemene regelgeving van bezoldigingsmaxima.

Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor Laborijn is € 246.000.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam	Functie	Van	T/m
mevrouw J. Derksen	lid AB	01-01-25	31-12-25
mevrouw R. Giesen	lid AB	06-02-25	31-12-25
mevrouw R. Wiersma-de Faria	lid AB	01-01-25	05-02-25
de heer J. Wikkerink	lid AB/DB	01-01-25	31-12-25
mevrouw I. Wolsing	lid AB/DB	01-01-25	31-12-25
de heer J. Huizinga	voorzitter AB/DB	01-01-25	31-12-25
de heer T.M.M. Kok	lid AB	01-01-25	31-12-25

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Gegevens 2025 (bedragen x € 1)	de heer JT Spruit
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2025	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.582
Beloningen betaalbaar op termijn	22.951
Subtotaal	162.533
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000
- / - Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	162.533
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2024 (bedragen x € 1)	de heer JT Spruit
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2024	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.928
Beloningen betaalbaar op termijn	22.025
Subtotaal	153.953
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
- / - Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	153.953
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

4.13 De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)

Verrekenaar	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2025 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen Daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			1.1 Participatiewet (PW)	1.1 Participatiewet (PW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/01	Aard controle R Indicator: G2B/02	Aard controle R Indicator: G2B/03	Aard controle R Indicator: G2B/04	Aard controle R Indicator: G2B/05	Aard controle R Indicator: G2B/06
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 5.429.092	€ 120.202	€ 106.030	€ 0	€ 57.376
			2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 20.321.055	€ 260.431	€ 361.842	€ 966	€ 198.577
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	
			In de kolommen Daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/07	Aard controle R Indicator: G2B/08	Aard controle R Indicator: G2B/09	Aard controle R Indicator: G2B/10	Aard controle R Indicator: G2B/11	
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) deel openbaar lichaam 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen Daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			1.7 Participatiewet (PW)	1.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/12	Aard controle R Indicator: G2B/13	Aard controle R Indicator: G2B/14	Aard controle R Indicator: G2B/15	Aard controle D2 Indicator: G2B/16	
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 817.878	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 2.936.383	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			In de kolommen Daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/01	Aard controle R Indicator: G3B/02	Aard controle R Indicator: G3B/03	Aard controle R Indicator: G3B/04	Aard controle R Indicator: G3B/05	Aard controle R Indicator: G3B/06
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 42.000	€ 20.740	€ 7.030	€ 0	€ 0
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) deel openbaar lichaam 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen Daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			1.7 Participatiewet (PW)	1.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/07	Aard controle R Indicator: G3B/08	Aard controle R Indicator: G3B/09	Aard controle R Indicator: G3B/10	Aard controle R Indicator: G3B/11	Aard controle R Indicator: G3B/12
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking
			In de kolommen Daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/07	Aard controle R Indicator: G3B/08	Aard controle R Indicator: G3B/09	Aard controle R Indicator: G3B/10	Aard controle R Indicator: G3B/11	Aard controle R Indicator: G3B/12
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	G4B	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2025	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/02	Aard controle R Indicator: G4B/03	Aard controle R Indicator: G4B/04	Aard controle R Indicator: G4B/05	Aard controle R Indicator: G4B/06
			1 060197 Gemeente Aalten Tozo1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.228	
			2 060197 Gemeente Aalten Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.439	
			3 060197 Gemeente Aalten Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.378	
			4 060197 Gemeente Aalten Tozo4	€ 0	€ 0	€ 650	€ 0	
			5 060197 Gemeente Aalten Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 060222 Gemeente Doetinchem Tozo1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 60.043	
			7 060222 Gemeente Doetinchem Tozo2	€ 0	€ 0	€ 3.731	€ 15.389	
			8 060222 Gemeente Doetinchem Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 32.811	
			9 060222 Gemeente Doetinchem Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.042	
			10 060222 Gemeente Doetinchem Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Hieronder verschijnt de gemeente(codes) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01		Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1, 2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/08	Aard controle R Indicator: G4B/09	Aard controle R Indicator: G4B/10	Aard controle R Indicator: G4B/11	
			1 060197 Gemeente Aalten Tozo1	€ 192	0	0		
			2 060197 Gemeente Aalten Tozo2	€ 68	0	0		
			3 060197 Gemeente Aalten Tozo3	€ 62	0	0		
			4 060197 Gemeente Aalten Tozo4	€ 0	0	0		
			5 060197 Gemeente Aalten Tozo5	€ 0	0	0		
			6 060222 Gemeente Doetinchem Tozo1	€ 854	0	0		
			7 060222 Gemeente Doetinchem Tozo2	€ 600	0	0		
			8 060222 Gemeente Doetinchem Tozo3	€ 1.553	0	0		
			9 060222 Gemeente Doetinchem Tozo4	€ 349	0	0		
			10 060222 Gemeente Doetinchem Tozo5	€ 0	0	0		
		Hieronder verschijnt de gemeente(codes) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01		Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1, 2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijaf) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijf te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/13	Aard controle R Indicator: G4B/14	Aard controle D2 Indicator: G4B/15	Aard controle R Indicator: G4B/16	
			1 060197 Gemeente Aalten Tozo1		0	0	0	
			2 060197 Gemeente Aalten Tozo2		0	0	0	
			3 060197 Gemeente Aalten Tozo3		0	0	0	
			4 060197 Gemeente Aalten Tozo4		0	0	0	
			5 060197 Gemeente Aalten Tozo5		0	0	0	
			6 060222 Gemeente Doetinchem Tozo1		0	0	0	
			7 060222 Gemeente Doetinchem Tozo2		0	0	0	
			8 060222 Gemeente Doetinchem Tozo3		0	0	0	
			9 060222 Gemeente Doetinchem Tozo4		0	0	0	
			10 060222 Gemeente Doetinchem Tozo5		0	0	0	
SZW	G10B	Wet Inburgering 2021_ Deel openbaar lichaam 2025	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)			
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G10B/01	Aard controle R Indicator: G10B/02	Aard controle R Indicator: G10B/03			
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 429.694	€ 0			
			2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 1.150.570	€ 0			
			20					
SZW	G12B	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2025	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G12B/01	Aard controle R Indicator: G12B/02	Aard controle R Indicator: G12B/03			
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0			
			2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 0	€ 0			
			20					
SZW	G13B	Onderwijsroute_deel openbaar lichaam 2025	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G13B/01	Aard controle R Indicator: G13B/02	Aard controle R Indicator: G13B/03	Aard controle R Indicator: G13B/04	Aard controle R Indicator: G13B/05	
			1 060197 Gemeente Aalten	€ 52.964	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 143.815	€ 0	€ 0	€ 0	
			100					

4.14 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

4.15 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 11 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2%² van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.550.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 102.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.550.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 78.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

² Dit is vastgelegd in artikel 10 lid 2 van de financiële verordening.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Laborijn

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling Laborijn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Laborijn op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV, de begroting en de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 11 juli 2025 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025;
- de controleverordening, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 19 december 2025;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Laborijn zoals vereist in

- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.550.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan het Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het Dagelijks Bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het Algemeen Bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Aangezien de opbrengsten vooral bestaan uit de bijdragen van deelnemende gemeenten, onderkennen we geen frauderisico in de opbrengstverantwoording.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de waaronder de concerncontroller, directeur en de voorzitter van het dagelijks bestuur. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico

Management Override

De directie/het Dagelijks Bestuur heeft een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het de directie. Wij hebben in dat kader bijzondere aandacht gehad voor tendenties in schattingen als gevolg van mogelijke druk op de directie/het Dagelijks Bestuur om het resultaat te beïnvloeden.

Corruptierisico

Er bestaat een risico van corruptie, inhoudende dat ambtenaren bestuurders en toezichthouders hun publieke positie en bevoegdheden misbruiken voor persoonlijk gewin, bijvoorbeeld door het aannemen van steekpenningen, ongepaste bevoordeling bij aanbestedingen of manipulatie van regelgeving. Dit kan de integriteit van de organisatie en het vertrouwen in het openbaar bestuur aantasten.

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing moeten mitigeren, waaronder de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten.

In respons op de bevindingen vanuit deze werkzaamheden hebben wij journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, journaalposten gegenereerd tijdens het proces van opmaken van de jaarrekening met mogelijk resultaat sturend effect.

Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Daarnaast hebben wij op journaalposten die zijn gegenereerd door, of in opdracht van, de directie/het Dagelijks Bestuur specifieke controlewerkzaamheden verricht.

Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van schattingen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie of vooringenomenheid van de directie bij schattingsposten

We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van integriteitsschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

We hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Prestatieonderbouwingen

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat.

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Onterecht uitgaande betalingen

Een combinatie van te ruime bevoegdheden ten aanzien van het doorvoeren van wijzigingen in stambestanden crediteuren, de verwerking van inkoopfacturen biedt in opzet aan medewerkers de gelegenheid om onrechtmatige betalingen te laten verrichten met als doel het oneigenlijk toe-eigenen van activa.

Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op het verrichten van onrechtmatige betalingen moeten mitigeren.

Tevens hebben wij werkzaamheden verricht op de rechtenindeling in het bankpakket en de interne procedures met betrekking tot de controle van personeelsmutaties. Tot slot hebben wij middels data-analyse alle bankmutaties geanalyseerd.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het verrichten van onrechtmatige betalingen.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het Dagelijks Bestuur heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder. Onze controlewerkzaamheden om het inzicht dat het Dagelijks Bestuur geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2025 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het Dagelijks Bestuur heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het Dagelijks Bestuur over zijn kennis van risico's na de periode van de door het Dagelijks Bestuur verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat het door het Dagelijks Bestuur gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder:

- de Nederlandse controlestandaarden,
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa.

Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het BBV, de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 11 juli 2025 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de Nota verwachtingen accountantscontrole 4 maart 2026;
- de controleverordening, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 19 december 2025 ;
- het Controleprotocol WNT 2025;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeenschappelijke regeling als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening.

Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 20 april 2026

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. Mevrouw H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

102

Lid van: **stolwijk kennisnetwerk**

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

5. Overige gegevens

Een jaar lang heeft de OR proefgedraaid met OR en OC samen. Alle leden zijn enthousiast en zien de meerwaarde ervan in. Daarop is besloten om samen verder te gaan als 1 inclusieve OR

5.1 Jaarverslag Ondernemingsraad 2025

Inclusieve OR

In 2023 zijn de eerste stappen gezet op weg naar een inclusieve OR. In 2024 zijn de overlegvergaderingen met de bestuurder door OR en OC samen voorbereid en gevoerd. De reguliere vergaderingen vonden nog wel apart plaats. In 2025 zijn alle vergaderingen samengevoegd. Een jaar lang heeft de OR proefgedraaid met OR en OC samen. Tijdens de tweedaagse scholing in november 2025 is de samenwerking geëvalueerd. Alle leden zijn enthousiast en zien de meerwaarde ervan in. Daarop is besloten om samen verder te gaan in de toekomst. Er is nu sprake van één OR waarin 7 zetels gereserveerd zijn voor ambtelijk medewerkers en 6 zetels voor medewerkers die onder de cao SW of Aan de Slag vallen. De volgende stap is om de samenvoeging te formaliseren. Daarvoor moet het reglement van de OR aangepast worden en moet onder andere gekeken worden naar de zetelverdeling, urencompensatie en de verschillende kiesgroepen. De wijziging van het reglement wordt vervolgens aan de achterban voorgelegd. Bij goedkeuring van de achterban en ondertekening door de bestuurder is de inclusieve OR met ingang van de nieuwe zittingsperiode (juni 2027) een feit.

Tussentijdse verkiezingen

In 2025 heeft de OR Hilke Holkenborg van harte gefeliciteerd met haar nieuwe baan bij een andere werkgever. Omdat er geen reservelijst was, betekende haar vertrek ook dat er tussentijdse verkiezingen gehouden moesten worden onder het ambtelijk personeel. De verkiezingen stonden gepland voor 30 juni. Aanvankelijk waren er 2 kandidaten maar 1 kandidaat heeft zich teruggetrokken waardoor er geen verkiezingen nodig waren. Er was immers maar één zetel vrij en er was één kandidaat. De OR is blij met de benoeming van Noa Menting.

De OR was nog maar net weer compleet of Sandra Hartemink kondigde aan om persoonlijke redenen uit de OR te stappen. Dit betekent dat er opnieuw verkiezingen georganiseerd moeten worden. Dit keer onder het personeel dat onder de cao SW en Aan de Slag valt. Begin 2026 wordt het verkiezingscircus opnieuw opgetuigd om een geschikte kandidaat te vinden.

Samenstelling OR

Gekozen ambtelijk medewerkers:

Niels Berendsen, Hilke Holkenborg (tot april) Joris-Jan Janssen, Mathieu Seegers, Anke Stortenbeeker, Marcel van Waardenburg, Paula Willemsen en Noa Menting (vanaf juni).

Gekozen Wsw-medewerkers:

Dick Amting, Rouke Cnossen, Sandra Hartemink (tot september), Dorien ter Horst, Desianne Kuenen-Schoppers en Isabel Parent-Straub.

Het Dagelijks Bestuur van OR wordt gevormd door Mathieu Seegers (voorzitter), Marcel van Waardenburg (vice-voorzitter) en Joris-Jan Janssen (DB-lid).

De OR wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris: Mirjam Brouwer.

Werkgroepen OR

Om het OR-werk goed te verdelen en samen onderwerpen voor te bereiden, heeft de OR een aantal werkgroepen opgericht:

- VGWM (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu) Niels, Anke, Dick, Dorien en Isabel

- Organisatie Mathieu, Anke en Paula
- Financiën Paula, Isabel, Marcel en Mathieu
- HR beleid (personeelsbeleid) Mathieu, Joris-Jan, Marcel en Niels
- PR/communicatie Dick, Desianne, Mirjam en Rouke
- Kiescommissie Joris-Jan, Mirjam en Rouke

(Onderstreept zijn de voorzitters van de werkgroepen)

Organisatieontwikkeling

In 2025 kwam de organisatieontwikkeling van Laborijn - die in 2024 al was ingezet - voor het ambtelijk personeel in een stroomversnelling. In het eerste half jaar zijn er diverse bijeenkomsten gehouden zowel plenair als in groepen om de plannen verder vorm te geven en iedereen te betrekken bij het proces. Dit heeft geleid tot een adviesaanvraag aan de OR over het borgen van integraal samenwerken in de organisatie van Laborijn. De OR heeft hierop in de zomermaanden extra vergaderingen ingelast en de achterban geraadpleegd. De uitkomsten heeft de OR – geanonimiseerd – met de bestuurder gedeeld. Daarnaast hebben 2 OR-leden deelgenomen aan het Laborijn Transitie Adviesteam (LTA). Deze inspanningen hebben geresulteerd in een onderbouwd advies van de OR over het borgen van het integrale werken bij Laborijn. Ook voor de volgende adviesaanvraag betreffende de implementatie van de plannen heeft de OR extra bijeenkomsten ingepland om op korte termijn met een advies te kunnen komen zonder afbreuk te doen aan de zorgvuldigheid. Daarnaast zijn OR-leden op verzoek betrokken geweest bij de aanname van mensen die een rol gaan spelen in de organisatieontwikkeling. In 2026 zal de organisatieontwikkeling onderwerp van gesprek blijven op de overlegvergaderingen met de bestuurder. De OR zal daarbij het proces blijven monitoren en bewaken dat toezeggingen worden nagekomen.

Nieuwbouw

In 2025 is begonnen met de sloop van het oude pand. 10 september was het feest: de eerste paal van de nieuwbouw ging de grond in! De OR is nauw betrokken geweest bij de planning en is geïnformeerd over de sloop- en bouwwerkzaamheden en de inrichting van het nieuwe gebouw.

Contact met derden

De OR heeft regelmatig contact met mensen in de organisatie die deskundig zijn op een bepaald gebied. Deze zogenaamde stakeholders zijn belangrijk voor de OR om goed geïnformeerd te worden over een onderwerp. In 2025 heeft de OR contact gehad met de HRM adviseurs, de communicatiemedewerkers en met de adviseur informatisering. Met de vertrouwenspersonen is gesproken over het jaarverslag en de ontwikkelingen in de organisatie.

Twee keer per jaar vindt er een zogenaamd artikel 24 overleg plaats. Dan zit de hele OR om tafel met de leden van het Dagelijks Bestuur en de bestuurder om de gang van zaken te bespreken. Welke ontwikkelingen worden er het komende half jaar verwacht? Wat betekent dit voor het personeel? Welke adviesaanvragen en instemmingsverzoeken kan de OR verwachten? Om vrij met elkaar van gedachten te kunnen wisselen, wordt hiervan geen verslag gemaakt.

Buiten Laborijn neemt een afvaardiging van de OR deel aan bijeenkomsten van platform Oost (4x per jaar) en landelijke congressen (2x per jaar) van de MZSW (medezeggenschap sociale werkvoorziening). Dit biedt de mogelijkheid met andere organisaties ervaringen uit te wisselen en nieuwe ideeën op te doen. Op 18 juni werd de bijeenkomst van de MZSW platform Oost bij Laborijn gehouden. Namens het MT heeft Erik Jochems de gasten welkom geheten en één en ander over Laborijn verteld. De vergadering van het platform is afgesloten met een rondleiding bij Laborijn en een heerlijke lunch verzorgd door onze eigen catering Proef.

In november is de OR met een bus vol medewerkers (Wsw en ambtelijk) naar Utrecht gereden om deel te nemen aan het jaarlijkse festival Sterk aan het werk. Dit is een festival voor alle mensen werkzaam in de sociale werkgelegenheid waarbij diverse leuke en leerzame workshops gevolgd kunnen worden. Ook volgend jaar hoopt de OR weer met een sterke afvaardiging van Laborijn naar het festival te gaan.

Instemmingen en adviezen

De OR heeft in 2025 de volgende instemmingsverzoeken en adviesaanvragen afgehandeld:

- april: Advies DVO Oude IJsselstreek
- oktober: Instemming collectieve vrije dag 2 januari 2026
- oktober: Instemming monitoring en response
- oktober: Advies organisatie ontwikkeling
- oktober: Instemming exitgesprekken
- november: Advies wijziging benaming teamleider WLC
- november: Instemming extra verlofdag cao AdS
- november: Instemming regeling beeldschermbril
- november: Advies organisatie ontwikkeling: de implementatie

Bijlage 1 Bijdragen gemeenten

Bijdrage per programma per gemeente	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Verschil
Programma Inkomenszekerheid				
<u>Buig</u>				
Aalten	6.326.081	6.254.719	6.632.510	71.361
Doetinchem	23.746.636	23.641.784	22.106.811	104.852
	30.072.717	29.896.503	28.739.321	176.213
<u>Bijzondere bijstand</u>				
Aalten	49.686	48.000	41.000	1.686
Doetinchem	169.265	175.000	196.000	-5.735
	218.951	223.000	237.000	-4.049
<u>Individuele Inkomensvoet</u>				
Aalten	109.375	120.000	100.000	-10.625
Doetinchem	464.671	490.000	400.000	-25.329
	574.046	610.000	500.000	-35.954
<u>Studietoelage</u>				
Aalten	34.288	36.000	25.000	-1.712
Doetinchem	217.641	200.000	150.000	17.641
	251.929	236.000	175.000	15.929
<u>Alleenverdienersregeling</u>				
Aalten	-	46.800	-	-46.800
Doetinchem	-	134.160	-	-134.160
	-	180.960	-	-180.960
<u>Bbz kapitaalverstrekking</u>				
Aalten	-27.770	-25.000	-5.000	-2.770
Doetinchem	-11.606	-5.552	-7.277	-6.054
	-39.376	-30.552	-12.277	-8.824
<u>Tozo</u>				
Aalten	-11.568	-12.300	-21.000	732
Doetinchem	-120.237	-125.000	-149.000	4.763
	-131.804	-137.300	-170.000	5.496
<u>Directe salariskosten</u>				
Aalten	290.349	290.349	285.131	-
Doetinchem	825.083	825.083	832.174	-
	1.115.432	1.115.433	1.117.306	-
Totaal	32.061.894	32.094.044	30.586.350	-32.149

Bijdrage per programma per gemeente	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Vershil
Programma Mensontwikkeling				
<u>Re-integratiemiddelen</u>				
Aalten	395.402	395.402	395.402	-
Doetinchem	2.719.041	2.719.041	2.719.041	-
	3.114.443	3.114.443	3.114.443	-
<u>Beschut werk</u>				
Aalten	67.022	67.022	-	-
Doetinchem	312.768	312.768	-	-
	379.790	379.790	-	-
<u>DGI</u>				
Aalten	32.421	32.421	-	-
Doetinchem	111.456	111.456	-	-
	143.877	143.877	-	-
<u>Directe salariskosten</u>				
Aalten	519.543	519.543	445.016	-
Doetinchem	1.476.382	1.476.382	1.298.808	-
	1.995.925	1.995.924	1.743.823	-
Totaal	5.634.035	5.634.034	4.858.266	-
Programma Inburgering				
<u>Inburgeringsmiddelen</u>				
Aalten	576.791	576.791	585.000	-
Doetinchem	1.264.333	1.264.333	1.280.000	-
	1.841.124	1.841.124	1.865.000	-
<u>Directe salariskosten</u>				
Aalten	191.865	191.865	187.188	-
Doetinchem	519.164	519.164	506.509	-
	711.029	711.029	693.697	-
Totaal	2.552.153	2.552.153	2.558.697	-
Programma Wsw				
<u>WSW-budget</u>				
Aalten	6.745.703	6.745.703	6.036.421	-
Doetinchem	8.432.486	8.432.486	7.576.057	-
Montferland	4.578.898	4.578.898	3.932.853	-
	19.757.087	19.757.087	17.545.331	-
<u>Compensatiebudget belastingmaatregelen</u>				
Doetinchem	460.276	460.276	-	-
<u>Directe salariskosten</u>				
Aalten	592.407	592.407	549.046	-
Doetinchem	1.683.442	1.683.442	1.602.425	-
	2.275.849	2.275.849	2.151.470	-
Totaal	22.493.212	22.493.212	19.696.801	-

Bijdrage per programma per gemeente	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Verschil
Programma Overhead				
<u>Impulsbudget infrastructuur</u>				
Doetinchem (incl. Aalten)	266.724	254.327	-	12.397
Montferland	109.127	104.055	-	5.072
	375.851	358.382	-	17.469
<u>Implementatiebudget PW in Balans</u>				
Aalten	39.366	39.366	-	-
Doetinchem	128.926	128.926	-	-
	168.292	168.292	-	-
<u>Programma gerelateerde lasten</u>				
Aalten	1.131.477	1.131.477	1.302.280	-
Doetinchem	3.020.320	3.020.320	3.001.778	-
Montferland	38.778	38.778	278.454	-
	4.190.575	4.190.575	4.582.512	-
Totaal	4.734.718	4.717.249	4.582.512	17.469
Totaal bijdrage gemeenten	67.476.012	67.490.691	62.282.626	-14.680
Gespecificeerd per gemeente:				
Aalten	17.062.438	17.050.565	16.557.994	11.872
Doetinchem	45.686.771	45.718.396	41.513.326	-31.623
Montferland	4.726.803	4.721.731	4.211.307	5.072
Totaal programmalasten	67.476.012	67.490.693	62.282.626	-14.680

Bijdragen gemeenten begroting 2025 (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Totaal
Buig-budget	6.633	22.107	-	28.739
Bijzondere bijstand	41	196	-	237
Individuele Inkomensvoet	100	400	-	500
Studietoelagen	25	150	-	175
Alleenverdienersregeling	-	-	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	-5	-7	-	-12
Tozo	-21	-149	-	-170
Re-integratiemiddelen	395	2.719	-	3.114
Beschut werk	-	-	-	-
DGI	-	-	-	-
Inburgeringsmiddelen	585	1.280	-	1.865
Wsw budget	6.036	7.576	3.933	17.545
Compensatiebudget belastingmaatregelen	-	-	-	-
Impulsbudget infrastructuur	-	-	-	-
Implementatiebudget PW in Balans	-	-	-	-
Bijdrage uitvoeringskosten	2.769	7.242	278	10.289
	16.558	41.513	4.211	62.283

Bijdragen gemeenten begroting 2025 na 2e wijziging (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Totaal
Buig-budget	6.255	23.642	-	29.897
Bijzondere bijstand	48	175	-	223
Individuele Inkomstenstoeslag	120	490	-	610
Studietoelage	36	200	-	236
Alleenverdienersregeling	47	134	-	181
Bbz kapitaalverstrekkingen	-25	-6	-	-31
Tozo	-12	-125	-	-137
Re-integratiemiddelen	395	2.719	-	3.114
Beschut werk	67	313	-	380
DGI	32	111	-	144
Inburgeringsmiddelen	577	1.264	-	1.841
Wsw budget	6.746	8.432	4.579	19.757
Compensatiebudget belastingmaatregelen	-	460	-	460
Impulsbudget infrastructuur	-	254	104	358
Implementatiebudget PW in Balans	39	129	-	168
Bijdrage uitvoeringskosten	2.726	7.524	39	10.289
	17.051	45.718	4.722	67.491

Bijdragen gemeenten 2025 (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Totaal
Buig-budget	6.326	23.747	-	30.073
Bijzondere bijstand	50	169	-	219
Individuele Inkomstenstoeslag	109	465	-	574
Studietoelage	34	218	-	252
Alleenverdienersregeling	-	-	-	-
Bbz kapitaalverstrekkingen	-28	-12	-	-39
Tozo	-12	-120	-	-132
Re-integratiemiddelen	395	2.719	-	3.114
Beschut werk	67	313	-	380
DGI	32	111	-	144
Inburgeringsmiddelen	577	1.264	-	1.841
Wsw budget	6.746	8.432	4.579	19.757
Compensatiebudget belastingmaatregelen	-	460	-	460
Impulsbudget infrastructuur	-	267	109	376
Implementatiebudget PW in Balans	39	129	-	168
Bijdrage uitvoeringskosten	2.726	7.524	39	10.289
	17.062	45.687	4.727	67.476

Verschil ten opzichte van begroting (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Totaal
Buig-budget	71	105	-	176
Bijzondere bijstand	2	-6	-	-4
Individuele Inkomstenstoeslag	-11	-25	-	-36
Studietoelage	-2	18	-	16
Alleenverdienersregeling	-47	-134	-	-181
Bbz kapitaalverstrekkingen	-3	-6	-	-9
Tozo	1	5	-	5
Re-integratiemiddelen	-	-	-	-
Beschut werk	-	-	-	-
DGI	-	-	-	-
Inburgeringsmiddelen	-	-	-	-
Wsw budget	-	-	-	-
Compensatiebudget belastingmaatregelen	-	-	-	-
Impulsbudget infrastructuur	-	12	5	17
Implementatiebudget PW in Balans	-	-	-	-
Bijdrage uitvoeringskosten	-	-	-	-
	12	-32	5	-15

Bijlage 2 Overzicht aandeel in vermogen per gemeente

Aandeel in algemene reserve Laborijn per gemeente (bedragen x € 1.000)	Totaal	aandeel per gemeente		
		M'land	D'chem	Aalten
Algemene reserve volgens balans 31 december 2025 (na resultaatverdeling)	2.157	735	1.108	314
Aandeel in algemene reserve ultimo 2025	100%	32,34%	51,93%	15,73%

Verloop reserves	Saldo 31 december 2025	Taak	Welke gemeente heeft aandeel in deze reserve
Bestemmingsreserves			
- Wsw vakantiegelden- en dagen	1.570	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Wsw Rijkssubsidie	935	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Re-integratiemiddelen	2.458	Re-integratie	Aalten en Doetinchem
- Organisatieontwikkeling	807	Bedrijfsvoering	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Tozo uitvoering	110	Tozo	Aalten en Doetinchem
- Friciekosten Uittreding OIJ	2.667	Algemeen	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Risico einde DVO Wsw OIJ	1.145	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen Aalten	77	Vangnet	Aalten
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen D'chem	320	Vangnet	Doetinchem
- Doorontwikkeling infrastructuur	887	Algemeen	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Risico einde DVO WLC Bronckhorst	80	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Risico einde DVO Wsw Bronckhorst	33	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Groot onderhoud	100	Bedrijfsvoering	Aalten, Montferland, Doetinchem
Totaal	11.189		

